

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Procesije

Veličasten prizor bi se odkril našim očem, ko bi se v današnjem jutru mogli z letalom dvigniti nad slovensko zemljo. Koder bi šla naša zračna pot: nad našo belo Ljubljano, nad ljubskimi mesti v podeželju, nad vasmi, griči in dolinami, — povsod prazničen okras, zelene, cvetlice, venci in zastave. Povsod tudi procesije z daleč vidnimi, plapolajočimi banderi. Na čelu otroci, potem mladina, žene in moške, belo oblečene deklice, pod baldahinom Najsvetejše v rokah duhovnika in končno zopet množica odkritih glav, ki molijo svojega Stvarnika. Nad vsem pa plava pesem zvonov, ki radostno odmeva v pomladanski dan in vžiga v srcih misel, da je danes velik praznik vernega ljudstva.

Težko bi tudi mi v zračnih višinah ostali čisto brezbržni. Naša duša bi se strnila s po-božno mislijo tisočev in tisočev, ki v slovesnih procesijah spremljajo svojega Boga. In če bi poleteli izven ozkih mej naše domovine na jug, vzhod, zapad ali sever, povsod bi se nam nudila ista slika. Pa je le nekaj velikega, pesniškega v naši veri! Ta svečan odhodi, osvetojujoč delopust sredi pomladanske narave, ki ga praznuje takorekoc ves narod, ki je za hip mogel pozabiti na materialno življenjsko borbo, na službo nikdar mirujočim strojem, na svoje moreče posle in skrbi! Nekatoličan bi morda zma-jal z glavo, češ: kaj ni religija nekaj notra-njega, v globlino duše skritega, ni plaha skrivnost, ki ji je treba služiti v skriti odmak-njenosti pred zunanjim svetom? Čemu tolik-šen zunanji sijaj?

Brez dvoma je vera notranjost, celo naj-globlja notranjost. Kjer te manjka, ostane le prazen videz. Toda, kjer je resnično in doži-veto notranje življenje, je le naravno, ki sili na dan. Naravno je, da se prepolen vrelce raz-lije razven v potoke in reke. Naravno je, da življenja polna sadika klije kvišku v deblu, v veje, v cvet in sad, koder more razviti čelo vso svojo življenjsko polnost. Genij umetnika teži za tem, da svoja čustva in zamisli oblikuje v besedo, zvok, podobo. Ali naj bi Cerkev ne imela pravice, da svoje skrivnosti, ki jih sicer skriva v somraku božjih hiš, vsaj en dan v letu radostno razglasi pred vsem svetom? Po-sebno, če velja ta dan njeni največji skriv-nosti, živemu Bogu med nami?

Da, to hoče Cerkev na današnji dan pred vsem poudariti: da je učlovečen Bog še vedno med nami, da živi in vlada. Njemu ne pripada le gospodstvo nad dušami, nad tihimi zasebnim družinskim življenjem, ampak ima celotna člo-veška družba, ki ima v njegovi stvariteljni volji svoj izvor, prav tako dolžnost, da mu služi tudi v javnem življenju. Sicer se od dneva, ko je stal pred Pilatom kot obtoženeč pa do danes ni polegel klic njegovih sovraž-nikov: Nočemo, da bi ta vladal nad nami. Toda kot Stvarnik se temu gospodstvu ne more od-reči in človek, ki je njegova stvar, ga je dolžan priznavati. S svojo svobodno voljo se more sicer človek Bogu upirati, more ga celo sovra-žiti, kakor stori marsiško, hoteč zatreti glas svoje narave; toda brezbržni napram Bogu ne more ostati. Dan danes se vse radikalizira: sovraštvo do Boga, pa tudi ljubezen do njega. Brezbožci niso več zadovoljni s tem, da mrzijo Boga le v svojem srcu, hoteli bi, da bi ga sovražil ves svet. Z demonsko silovitostjo so na delu pravcati apostoli in misijonarji brez-boštva, z vsemi sredstvi delajo za razkristja-njenje družbe. Beseda in tisk, politična moč in lažna znanost, v zlo nagnjena človekova na-rava zlasti pa denar jim je na razpolago. Že se čuje od tu in tam zmagovit vzklík, podoben onemu, ki ga je izustil voditelj španskega ko-munizma za letošnjo veliko noč: Če ne dru-gega, smo eno dosegli: »Uničili smo cerkve in odpravili vero!« Kajti to je pri vseh njih »borb« za osvobojenje proletarijata glavno, vse drugo je veliko manjšega pomena. — Toda on sedi na prestolu in se jim smeje, ker si umisljajo prazne reči, pravi sveto pismo. Vi-dimo, da se vedno tesneje združujejo tudi vrste, ki ga priznavajo za svojega Gospoda. Danes, po devetnajst sto letih je enako in morda bolj ljubljen kot je bil v prvih dneh mlade Cerkve. Njegovo gospodstvo nad dušami je prostrano. Milijoni ga danes po vsem svetu v javnih procesijah slave in očitno priznavajo, da mu gre čast pred vsemi vladarstvi in go-spodstvi zemlje.

Če gledamo po svetu, bomo rekli, da se nekateri ljudje od enega Boga zopet vračajo k bogovom. Svoj čas je bil Nietzsche, ki je že napol blazen postavil svojega boga Dionizija proti Krizanemu. Danes je takih Nietzschejev mnogo. Eni proglašajo božanstvo človeka, drugi družbe, tretji napredka, četrti krvi in plemena, peti vseumsko države. Vsa ta bo-zanstva so kruta, neizprosna, zahtevajo kakor vsa poganška božanstva, da človek pred njimi postane suženj, da izniči svojo osebnost in da jim prinaša hekatombe žrtev. Naše procesije pa izpovedujejo vero v Boga Odršenika, v Mesijo, ki je človeka dvignil do časti otroštva božjega, ga postavil za kralja stvarstva in mu zapovedal, naj pravičnost in ljubezen urejujeta pot njegovega življenja. Krščanstvo ne zahteva izničenja osebnosti, ampak jo plemeniti in dvi-ga ter razvija vse njene zmognosti do najvišjih, celo heroičnih preprostosti. Zato brez Boga ni no-bene resnične svobode za človeka in družbo.

So pa naše procesije tudi izraz vere v skrivnostno pričujočnost Boga in človeka skri-tega pod neznanjo podobno kruha. So izraz hvaležne radosti, da Bog biva in živi med nami. V tej skrivnosti je Bog morda najbolj žaljen, toda tudi najbolj ljubljen, ker verna srca do-umejo, da je v njej zapopadena največja božja ljubezen. Od te skrivnosti se hranijo nešteti junaki tihih žrtev in opovedi kakor tudi tižji, ki pogumno dajejo svoje življenje za božjo resnico. Bog, ki neprestano živi sredi svojega ljudstva — to je skrivnost, ki je brezbožnemu svetu nedoumljiva nespamet in mu je zato tudi nedoumljiva vedno sveža mladost Cerkve in duhovno prerajanje njenih otrok.

Kaj so še naše procesije? Kakor hitro za-puste ozke cerkvene prostore in se razvijejo

Mussolinijevo zagotovilo:

Nemčija Francije ne bo napadla

Italija bo objavila listo svojih žrtev v Španiji

Bruselj, 26. maja. TG. V bruselskem »Vingtieme Siecle« je izšel članek, ki ga je napisal italijanski ministrski predsednik Mussolini in izročil v obliki razgovora listovemu dopisniku v Rimu. Mussolini obravnava v tem razgovoru vsa evropska vpraša-nja, ki so v ospredju in pravi med drugim:

Stališče, ki ga je zavzela Belgija s tem, da je postala nevtralna država, je prav za prav rešilo vse težave glede ohranitve miru na evropskem zapadu. Belgijsko stališče je dokaz, da ima belgijski vladar velike državniške sposobnosti, saj je nevtralnost Belgije uspeh pobud kralja Leopolda.

Kar se Italije tiče, je treba vedeti, pravi Mus-solini, da je italijanska vlada pripravljena prevzeti vsa jamstva in vse obveznosti za ohranitev miru na zapadu, pod pogojem, da ostane oblika za-padnega mirovnega pakta ista, kot je bila do sedaj. Kajti tiste države, ki usodo svoje lastne domovine obesijo na rame kakšne druge države, odnosno, ki se za svojo varnost zanašajo zgolj le na tujo po-moč, se vdajajo utvaram. Tudi Belgija, čeravno nevtralna, bo pripravljena, da uspešno brani svoje meje proti vsakomur. To zahteva priprosti razum.

»Lahko dam Belgiji popolno zagotovilo, da se ji od strani Nemčije ni treba batiti ničesar. Tudi Francije Nemčija ne bo nikoli napadla. Nemška vojska ne bo nikdar napadla

Maginotove utrjene črte. O tem vam dajem za-go-tovila, ki so verodostojna.«

Govorec o zvezi med Italijo in Nem-čijo je Mussolini dejal, »da sta italijanska in nem-ška zunanja politika podobni dvem sporednim črtam, ki tečeta v isto smer in se nikoli ne križata in se tudi nikdar ne bosta križali. Italija in Nemčija sta se med seboj sporazumeli, da bosta druga dru-go podpirali tudi v Podonavju.«

Glede Španije je stvar takšna, da bo itali-janska vlada kmalu objavila listo svojih žrtev v španski državljanski vojni, tako, da bo svet enkrat zvedel, kaj vse je Italija doprinesla v borbi za red proti razdiralnemu komunizmu.

Odmor na severu

V ponedeljek velik naskok na Bilbao

Salamanca, 26. maja. b. General Molla je do-ločil današnji dan kot dan odmora na baskovskem bojišču. Ta dan odmora bo uporabljen za utrditve novih postojank, ki so jih nacionalisti zavzeli v zadnjih dneh, razen tega pa tudi za priprave za zadnjo ofenzivo proti sami baskovski prestolnici. Doslej je ofenziva na Bilbao potekala v dveh fa-zah, od katerih je prva prinesla zasedbo važnih gora, ki so jih vladne čete močno utrdile. Te ope-racije so se razvijale izredno hitro, kar vlada ni pričakovala, da bodo nacionalisti pričeli napadati na tem bojišču. Drugi del ofenzive pa je imel za posledico zasedbo mest, kakor so Eibar, Durango, Guernica, Amorlieta, Dime in Munguia. Sedaj pride na vrsto železni obroč okrog Bilbaoa, ki pa ga je treba najprej uničiti s topovskim ognjem in letalskimi bombami, tako da bo odprta pot za na-skok nacionalističnim vojakom. Ker je železni ob-roč okrog Bilbao precej solidno zgrajen, bo po-trebno, da nacionalisti pripeljejo potrebno topni-štvo, ki se že danes pripravlja, da stopi v borbo proti temu obroču. Priprave za topniški ogenj bodo trajale ves jutrišnji dan. Nobenega dvoma ni, da bo do ponedeljka železni obroč okrog Bilbaoa pod peklenskim ognjem nacionalističnih baterij po-pustil, nakar bodo nacionalisti napravili zadnji na-skok ter skušali zavzeti baskovsko prestolnico. Pripominja se, da je med baterijami mnogo težkih topov.

Glavni štab nacionalistične vojske je v soglasju z vlado generala Franca sklenil, da spusti na svo-bodo 50 angleških državljani, ki so jih naciona-listi ujeli v zadnjih borbah. Nacionalisti jih ne bodo sodili zaradi tega, ker so se dvignili z orož-jem proti njihovi vladi, temveč jim bodo dali po-trebna sredstva do meje. Štab nacionalistov teh Angležev ni hotel zamenjati s svojimi v vladnih vrstah, ker smatra, da bi bila to sramotna trgo-vina z živim blagom, ki se upira kulturnemu čutu nacionalistov.

Po vesteh iz Bilbao je tam obsojen na smrt tretji nemški letalec Vander. Vander je izjavil, da se je udeležil borb proti rdečim četam le tako, da je s svojim letalom obstreljeval in bombardiral vojaške objekte ali pa postojanke nasprotnika.

Protiverski bes v Sovjetiji

Stalinova petletka za porušenje vseh cerkva Istočasno pa strelja naprej svoje pristaše

Varšava, 26. maja. Da se sovjetska Rusija ne bo še tako hitro pomirila, temu je dokaz tudi govo-rica, da namerava Stalin v kratkem odstaviti načelnika komisarijata zunanjih zadev Ježova, ki je bil komaj imenovan na to mesto. Pravijo, da bo njegov naslednik Karahan, bivši poslanik sovje-tov v Turčiji.

GPU zapira dalje ljudi v masah. Po vsej Rusiji »čistijo« sumljive elemente. Iz komu-nistične stranke je bilo zadnje dni izključenih nad 50.000 oseb, ker so osumljene trockizma, in so ve-čino deportirani na sever in pa v Sibirijo. Med temi nesrečniki je 100 perzijskih komunistov, 8 italijan-skih, 30 nemških, 60 francoskih, 48 belgijskih in več stotin kitajskih, ostali so vsi Rusi. Več inozemcev pa so tudi postrelili, med njimi znanega židovskega komuniste iz Severne Amerike Eppsteina.

Značilna je aretacija dveh uglednih sovjetskih oseb, in sicer Aleksnisa, poveljnika letal-skega URSS in Lavrova, načelnika ge-neralnega štaba rdeče vojske. V nju-nem stanovanju so napravili preiskavo in našli baje kompromitirajoče dokumente. Najprej so ju peljali na vojni komisariat, kjer so bili dolgo zaslišani, potem pa so jih odvedli v ljubansko ječo.

Cedaje več skrbí prizadeva režimu naraščanje verskega čustva med ljudstvom. Stalin, ki je do-zdaj izjavljal, da nova ustava jamči versko svobo-do, je sedaj sprostil protiverski bes in dal zvezi brezbožcev popolno svobodo, da zopet divja zoper cerkve in verno ljudstvo. To se godi pod izgovorom, da je sicer vera svobodna, ni pa dovoljena propaganda proti sovjetskemu režimu, ki

se izraža v verskih manifestacijah. Sovjetska vlada je sklenila petletko, med katero hoče poru-šiti še zadnje cerkve in verski čut popolno-ma iztrebiti. V Gorkem (Nižnji Novgorod), Ja-roslavu, Kijevu in Odesi so zopet porušili več cerkva in samostanov, od katerih so mnogi, ki so bili zgrajeni v 15. stoletju, velike umetniške vrednosti. V Gorkem se je medtem, ko so rušili ondoto katedralo, zgodila eksplozija dinamita, ki je bila tako močna, da se je porušilo 26 sosednih hiš. Iz ruševin so potegnili 70 mrtvih, še več pa je bilo težko in lahko ranjenih.

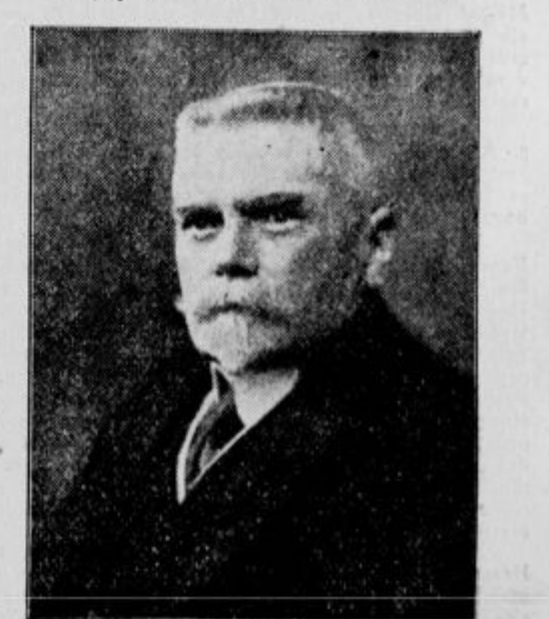
Ozadja 55 usmrtilcev v Svobodnojem v Sibiriji

Pariz, 26. majnika. TG. Moskovski dopisnik »Temps« poroča svojemu listu še nekatere zani-mive podrobnosti v zvezi z usmrtnitvijo 55 v elo-izdajalec, ki so bili na smrt obsojeni in ta-ko ustreljeni v Svobodnojem in v Habarovskem v vzhodni Sibiriji, ker jim je sodišče baje dokazalo, da so špijonirali v korist Japonske in na vse mogoče načine delali v škodo sovjetski državi. Usmrčeni zarotniki, ki so imeli svoje središče v Svobodnojem in so bili vsi sami »trockisti«, so samo v mesecu januarju 1937 organizirali 17 ve-likih železniških nesreč. Največja med njimi je bila v noči od 26. na 27. januarja in je zah-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Dr. Karel Kramarj umrl

Glej članek na 2. strani

Knez - namestnik v Parizu

Pariz, 26. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez na-mestnik Pavle in Nj. kr. Vis. kneginja Olga sta se na povratku iz Londona v spremstvu ministra dvora Milana Antiča, prvega adjutanta Nj. Vel. kralja generala Hristića in dvorne dame ge. Lo-zanić na vabilo predsednika francoske republike g. Alberta Lebruna sredi ob 20.30 pripeljala v Pariz. Severna postaja v Parizu je bila slavnostno okrašena na čast visokima gostoma, ki so ju na peronu sprejeli zastopniki jugoslovanskih in fran-coskih oblasti, oddelek civilne garde pa je izkazal vojaške časti. V imenu predsednika francoske re-publike Le Bruna je pozdravil Nj. kr. Vis. kneza namestnika pomočnik šefa protokola gosp. Leger.

po ulicah in cestah, so nam opomin in bodrilo, da je dolžnost slehernega kristijana, da v bojih in viharjih javnega življenja daje pričevanje svojih veri. Danes, ko sovražniki vere sredi noči podirajo evharistične križe, je treba, da je verno ljudstvo pogumno in zavedno, ker sicer pride čas, ko bodo križi, simbol naše vere in cerkve, hrami božji padali pri belem dnevu, narod pa bo zaslužjen v malikovanju bogo-vom, ki jih postavlja moderno poganstvo. Zato samo pričevanje ni dovolj. Morajo mu odgo-

varjati dejanja, kakor jih zahteva od nas naša katoliška vera. Boriti se moramo proti brez-dušnosti in materializmu našega časa, najprej s samim seboj, potem pa zlasti proti tistim, ki nosijo katoliško ime, po svojih delih pa strežejo sebičnosti in mamoni. Ne smemo prej mirovati, da bo Bog, ki ga slovesno proslav-ljamo v javnih procesijah, res tudi vladal v javnem življenju, v politiki in gospodarstvu. Potem bo Bog imel tudi mnogo manj nasprot-nikov med nami.

Drin.

Dr. Karel Kramarj umrl

Praga, 26. maja. AA. (ČTK). Davi ob štirih je umrl v Pragi znameniti češkoslovaški državnik dr. Karel Kramarj, predsednik glavnega odbora stranke narodnega edinstva, ki so jo ustanovili iz narodno-demokratske stranke in iz sorodnih skupin.

Pokojni dr. Kramarj je bil več tednov bolan. Zadnja dva dni ni mogel več jemati hrane in je končno podlegel zaradi splošne izčrpanosti. Navzlic tem je bil pokojnik do zadnjega hipa pri popolni in jasni zavesti in se doslovno tik do smrti živo zanimal za vse politične dogodke v državi. Se snoti je dr. Kramarj sprejel glavnega tajnika svoje stranke dr. Hofata, ki mu je predložil običajno poročilo o političnem položaju. Nato sta ga obiskala prof. dr. Libenski in docent dr. Brumlih. Zadnja noč je prebil ugledni bolnik dokaj mirno. Prebudil se je šele ob treh zjutraj, uro nato je pa zopet mirno zaspal in brez bolečin izdihnil.

Na prvo vest o smrti sta prišla pokojnika krogit glavni tajnik stranke dr. Horzak in dr. Jan Hofman. Kmalu nato sta prišla prvaka stranke bivši minister inž. Beck in oluški župan dr. Richard Fischer, ki je bil, odkar je pokojnik moral v posteljo, njegov namestnik, predsednik stranke. Dr. Fischer je sklical za danes ob 15. sode glavnega odbora stranke.

Praga, 26. maja. c. Kmalu po 12. uri je prišel v Kramarjevo vilo praški kardinal in nadškof dr. Kašpar, ki je blagoslovil po smrti ostanke velikega češkega državnika.

Življenjepis in delovanje

Karel Kramarj je bil rojen dne 27. decembra 1860 na Češkem kot sin gradbenega podjetnika. Po srednješolskih študijah se je izobrazil na vseučiliščih v Pragi, Strasbourgu, Berlinu in Parizu, kjer je dosegel diplomno na diplomatski šoli. Že zgodaj je posegel v politično življenje svoje dežele. Ko je bil star komaj 20 let, je bil že v vrstah, ki so se zbirale okrog Masaryka ter je tudi z Masarykom soustanovitelj realistične stranke. Deset let pozneje se je ta stranka združila s stranko mladočehov, ki je dr. Kramarja poslala naslednje leto v dunajski parlament. Ni dolgo trajalo in dr. Kramarj je bil v prvih vrstah političnega življenja stare avstrijske monarhije. Njega je odlikovalo globoko znanje političnih in gospodarskih vprašanj, izreden govorniški talent in nadvse čudovita pridnost. Pokazal je, da je izvrsten taktik v političnih borbah, na drugi strani pa neizprosno in neupogljivo služabnik svojih političnih načel. Notranje politično je stremel za ustanovitvijo nacionalne češke države, zunanje politično za čim tesnejšo zvezo s caristično Rusijo in sploh z vsemi slovanskimi državami. Dr. Kramarj je bil do dna svoje duše vseslovanski človek. Slovanski narodi naj bi zapustili suženjsko vlogo ter dejansko zavladali nad obširnimi evropskimi ozemlji, ki jih obdelujejo, a imajo od njihovega dela koristi drugi. Slovani naj vladajo v Rusiji, Slovani na Volgi, Slovani na Donavi, Slovani na Jadrani, Slovani na Balkanu. Med vsemi pa naj bi obstojalo čim bolj tesno gospodarsko in kulturno sodelovanje. Dr. Kramarj je bil glasnik novega veka, ki naj bi nosil pečat slovanstva.

Na Dunaju

Leta 1897 je dr. Kramarj postal že podpredsednik dunajskega parlamenta. Takrat je vladal zloglasni Badenjev režim. Prvič v zgodovini avstrijskega parlamenta in menda tudi zadnjič se je takrat zgodilo, da je dr. Kramarj ob priliki nemške obstrukcije kot poslovoodeči podpredsednik parlamenta dal nemške poslance s parlamentarno policijo pometati ven iz dvorane.

Leta 1908 je sklical v Pragi prvi vseslovanski kongres, ki mu je tudi predsedoval in ki je bil tako rekoč vojna napoved vsem tlačiteljem slovanskih narodov in bojni klic zaseženih Slovanov za boj za narodno svobodo.

Med svetovno vojno je bil dr. Kramarj takoj aretiran in je bil skupno s poznejšim češkoslovaškim finančnim ministrom obsojen tudi na smrt. Smerna kazen pa ni bila izvedena. Avstrijska vladarska hiša je dobro razumela, zakaj je bilo treba tega ardega bojnika za svobodo svojega naroda pomiliti. Pozneje se je tudi izkazalo, da je bil aretiran na povelje generalnega štaba in brez vednosti takratnega predsednika vlade grofa Stürgkha. Generalni štab se je pozneje izgovarjal, da ga je mislil odstraniti zaradi njegove velikanske popularnosti, ki jo je ta mož dosegel med vsemi slovanskimi narodi in ki je slovanske narode monarhije tirala v tabor, ki je hotel pogibelj monarhije. Dejansko se je dr. Kramarj zavzemal za to, naj Avstro-Ogrska opusti zvezo z Nemčijo ter naj se zveže z Rusijo.

Mariborski mestni svet

Maribor, 26. maja.

Nocoj je bila šesta seja mariborskega občinskega sveta pod vodstvom mestnega župana dr. Juvana. Pred prehodom na dnevni red je posvetil župan lepe spominske besede tragično umrlemu članu občinskega sveta Ivanu Klančniku, kateremu so občinski svetniki zaklicali v spomin »Slava!«. Na vrsto so prišla poročila odsekov.

Za prvi odsek je poročal občinski svetnik dr. Müller. Določita se kot volilca mariborskega mesta za volitve v kmečko zbornico posestnika Nemec Franc in Wölker Ivan. Nato so se obravnavala v referatu tega odseka običajne pritožbe radi pristrastarine predpisanih daščin itd.

Za drugi odsek je poročal občinski svetnik g. Aljentič. Občinski svet je brez debate odobril šest prošelj za redno ubožno podporo ter razne prošnje za zvišanje podpore in za sprejem v oskrbovališče.

Za tretji odsek je poročal ravnatelj Štabej. Banská uprava je predlog mestne občine za ureditev Glavnega trga zavrnila z razlogom, da ni vpoštevala umetnostnih in javnih prometnih ozirov. Gradbeni odbor je sedaj pripravil nov načrt, v katerem je ugodil zahtevam banovine. Nov načrt predvideva v glavnem zmanjšani prometni otok na novem delu Glavnega trga, tako da bo od južne strani tega otoka nastal poleg važne ceste tudi prostor za postajanje avtomobilov. Načrt za stari del Glavnega trga se spremeni v toliko, da se premesti Marijin spomenik izpred magistrata proti zapadu na prostor, kjer stoji sedaj prodajalni stolp mariborske tiskarne.

Za četrti odsek je poročal občinski svetnik g. Hrastelj. Za pregled računskih sklepov in bilance mariborske občine za l. 1935/36 se določita občinska svetnika dr. Kovčec in ravnatelj Pogacnik. Tovarniška cesta ob koroškem kolodvoru se bo uredila na ta način, da se ustvari primerna zveza

Na mirovni konferenci

Dr. Kramarj je po končani svetovni vojni vodil češkoslovaško delegacijo na mirovni konferenci v Parizu, kjer je prvič v svojem življenju prišel v navzkrižje s svojimi vseslovanskimi načeli. Ustanovitev češkoslovaške države v današnji obliki je bilo treba zagovarjati s stališča zgodovinskega prava in ne s stališča načela, da imajo narodi pravico sami odločati svojo usodo. Drugi slovanski narodi, med njimi jugoslovanski, pa so prišli na mirovno konferenco z zahtevami, ki so se opirale na samoodločbo narodov. Takrat je doživel dr. Kramarj svoje prvo veliko presenečenje, ko na mirovni konferenci ni mogel podpirati jugoslovanskega stališča, da si ne bi s tem spodbil pravih temeljev za zahteve z ozirom na svojo lastno domovino. Oni, ki so na mirovni konferenci sodelovali, se bodo na ta konflikt še dobro spominjali, saj je ta razdvojenost dveh slovanskih delegacij silno mučno vplivala na ene kakor na druge ter tudi v marsičem oslabilo udarnost slovanskega nastopa na mirovni konferenci.

V političnem pokoju

Od novembra 1918 do julija 1919 je bil dr. Kramarj prvi ministrijski predsednik mlade Češkoslovaške. Od takrat pa je politično tako rekoč zatonil. Zahteve realne politike so njegovo vseslovanstvo potmili v ozadje kot nerabno orodje v novih okoliščinah. Le od časa do časa se je oglašal v svoji novoustanovljeni stranki, katere voditelj je bil, a ki ni mogla zagnati globljih korenin nikjer med narodom, ki je imel pred seboj druge bolj trdne naloge, kot pa da bi se ukvarjal z ideologijami, ki so bile izven realnega življenja.

Z dr. Benešem ni nikdar soglašal ne v notranji, še manj pa v zunanji politiki. Silno nevoljen je bil, ko je Češkoslovaška sklenila zvezo s sovjetsko Rusijo in je pismo, ki ga je v juniju 1934 pisal pokojnemu kralju Aleksandru, ki se mu je v imenu slovanstva zahvalil, da se ni priznal boljševiske Rusije, vzbudilo vseobčo pozornost. »Jugoslavija je s tem rešila Slovanstvo«, je napisal v tem pismu, »rešila ga je pred sodnim atolom zgodovine, a rešila je tudi njegovo bodočnost. Sodelovanje s sovjetsko Rusijo je imenoval »največji slovanski zločin, ki je bil kdaj storjen«. To zadoštuje, da označi politično osamljenost dr. Kramarja, v katero je v povojni dobi padel, čeravno je imel vse predpogoje, da postane voditelj nove češkoslovaške države.

Poročen je bil z Rusinjo, ki je imela obširna posestva na Krimskem polotoku. Sam je bil lastnik tovarn v ...

Njegovo politično-znanstveno delovanje je obširno. Napisal je celo vrsto večjih del, ki bodo ostala kot dragoceni prispevki k zgodovini političnega in gospodarskega osvobodjenja Čehoslovakov. Po svetovni vojni je napisal veliko delo, posvečeno Rusiji (»Križa v Rusiji«).

Z dr. Kramarjem je izginil s pozornice velik bojevnik, ki ga v knjigah, ki so bile o njem napisane, imenujejo »pravega povzročitelja svetovne vojne«. Tragika njegovega političnega življenja je v tem, da je vodil, dokler je bilo treba rušiti, a da ni več sodeloval, ko je bilo treba graditi.

Vesti iz Rusije

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tevala 40 smrtnih žrtev, 95 oseb pa je bilo več ali manj težko ranjenih. Eden izmed zarotnikov po imenu Auerbach, ki je bil dolga leta najbolj razbojniški in najbolj krvočelnih predstavnik boljševiskega režima v vzhodni Sibiriji, ter je gnil v smrt nešteto žrtev, je na sodnji priznal, da je od Japoncev sprejel 60.000 rubljev (nad pol milijona Din) za špijanske usluge, ki jih je napravil japonskemu generalnemu štabu. Neki drugi, po imenu Burnstein, je priznal, da je bil glavni namen njihove centrale, povzročiti čim več smrtnih žrtev. Ta »trokistična« postojanka je izdajala japonskim vojaškim oblastem vse potrebne informacije o številu vojaških vlakov, nadalje njihov natančni vojni red, načrte kolodvorov in železniških prog. Poseben odsek je imel nalogo povzročati požare kjerkoli, bodisi pri zasebnikih, bodisi v državnih zgradbah.

Mrakuža korupcije

Uradno je bilo sporočeno javnosti, da je tajna policija aretirala večje število članov državne načrtno komisije. Uradno poročilo pravi, da gre za »sovražniške proletarskega razreda, ki da so »pol leta opravljali svoj zločinski posele, ne da bi jih kdo motil. Poročilo navaja dalje, da je med temi nekdanjimi najvidnejšimi boljševiski zavlada strahotna korupcija, ki so jo komaj odkrili. Člani državne načrtno komisije so šli tako daleč, da so si izmislii gospodarske načrte, ki so služili izključno le njihovim blagajnam in so dosegli, da jih je osrednja vlada financirala.

Nadalje javljajo, da je vrhovni državni tožilec Višinski zaukazal preiskavo v dramatičnem odseku sovjeta ruskih piscev. »Zvest-jac poročajo, da so člani tega odbora od raznih sovjetskih gledališč pobirali honorarje za pisatelje, ki so že zdavnaj umrli, ali ki se nahajajo v inozemstvu. Tako nabrane vsote so potem člani dramatskega odseka zapili in drugače zabili na razkošnih banketih ali so z njimi kupovali obleke za svoje žene odnosno prilice, ali za nabavo bogatih oprem za razkošna stanovanja. Do sedaj je preiskava baje doganila, da je ta fudni odsek na ta način prigljal 4 milijone rubljev (okrog 50 milijonov Din). V zvezi s temi odkritji je Višinski poslal pred sodišče Kirščona, Lernerja, Zanikova in Gorodeckega, ki so vsi, kot izhaja iz njihovih imen, »čistokrvni Rusi«.

Razstava spominov na dr. Prijatelja

Ugledna ljubljanska tiskarna Ivan Bonač v Šelenburgovi ulici je iz pietete dala na razpolago eno svojih najlepših izložb za razstavo spominov na pokojnega našega velikega literarnega zgodovinarja. Poleg smrtne maske, dela akad. kiparja Ivana Sajovica, portreta akad. slikarja Božidarja Jaka in drugih podob ter plaket, je razstavljena cela vrsta zanimivih tiskov, rokopisov, posvetil in pism znamenitih pesnikov, prijateljev in znancev, ki kažejo velikansko življenjsko delo pokojnega profesorja, in ugled ki ga je užival doma in v svetu. Razstavo je priredilo Slavistično društvo.

Domači odmevi

Pismo dr. Beneša

Akademijski odsek Jugoslovanske-češkoslovaške lige v Ljubljani je prejel od predsednika CSR dr. Edvarda Beneša pismo, ki se v prevodu glasi:

Dragi prijatelj! Zahvaljujem se za pozdrave in izraze simpatij Vaših študentskih združenj do češkoslovaške republike, ki goji bo zmerom čutila neomajno prijateljsko do bratske Jugoslavije. — Vaš dr. Edvard Beneš l. r.

Kako se »Jutro« pere

Ko se vse slovensko ljudstvo pripravlja, da proslavi dvajsetletnico majniške deklaracije, v kateri je slovenski narod prvič v svoji zgodovini pred vsem svetom izjavil, da hoče biti popolnoma svoboden in neodvisen narod v zvezi z drugimi jugoslovanskimi narodi, ki so bili pod tujo vladjo, se je zgodil skandal, da je »Jutro«, ki sicer prodaja narodnost na vatio, ta najmočnejši izraz narodne zavesti in volje slovenskega ljudstva v posebnem uvodniku skušalo izmalčiti na dogodek, ki ima sicer svojo važnost, ni pa ravno vruden, da bi ga bogve kaj proslavljali, razen more-

biti s kakšnim takim člankom, kakor ga je priobčilo »Jutro«.

Da je za tem tičal namen nekkih jugosloven-skih zagrzencev, da bi se motilo slavnostno razpoloženje našega ljudstva in da bi se sploh ta važen dogodek izmalčilo, to je jasno, saj za prave in pristne »Jugoslovence« slovenski narod nič ne pomeni, še manj pa kakšne njegove politične izjave. Nacionalne izjave smejo podati samo »Jugoslovenci«, ki našega naroda sploh načeloma ne priznavajo in mu le dovoljujejo, da se pridruži njihovim unitarističnim in centralističnim idejnim države, v kateri tako malo plemen, kot je naše, igra samo čisto potrojeno vlogo. Saj take izjave so »Jutrovci« večkrat podajali tako v parlamentu, kakor izven njega in so, ko so bili na oblasti, tudi dejansko pokazali, da imajo Slovence, ki se ne strinjajo z njihovim antislovenskim stališčem, za helote, ki so jih preganjali, zapirali, globili in pošiljali v konfinacijo. V 20 letih so člani »Jutro-vec« maffije že popolnoma pozabili, da so pred 20 leti narodni in napredni močje in žene z največjim nardvšenjem podpisovali majsko deklaracijo in peli pesem, da mora slovenski narod biti na svoji zemlji sam svoj gospod in skupno s Hrvati in Srbi kovati svojo bodočo usodo kot

svoboden narod. Če danes pišejo drugače, potem so se l. 1917. enostavno pretvarjali in niso njihovi podpisni na majniški deklaraciji prav nič vredni, kar bomo vzel prav radi na znanje. Zakaj odločno zanikamo, da bi bila majniška deklaracija imela tisti smisel, ki ga ji naši unitaristi sedaj podtikajo. Ogromna večina našega naroda je razumela in danes še bolj razume svojo deklaracijo kot izraz svoje politične volje, da se kot svoboden narod vlada samo, tako kakor samo hoče, to je v bratski zvezi s Srbi in Hrvati, ne pa prisiljeno po komur in čemurkoli, ampak izključno le po svoji svobodni odločitvi kot enakopraven narod z ostalima bratskima jugoslovanskima narodoma. Tako in ni drugače jo je razumel slovenski narod, kajli komentar »Slovenskega Naroda« iz tistega leta za naše ljudstvo ni prav nič mero-dajen, ker »Slovenski Narod« prav tako kakor »Jutro« nikoli ni izražal slovenske ljudske volje in jo hvala Bogu tudi danes ne.

»Jutro« se sedaj na vse načine izvija in izgovarja, da kako opraviči svoj škandalozni napad na majsko deklaracijo in njeno proslavo in bi rado speljalo debato na drug tir, ogrožajoč se za krško deklaracijo, katero da smo mi »pred-drazno in jako značilno omalovaževali«. To pa seveda ni res, pač pa je »Jutro« omalovaževalo našo slovensko narodno deklaracijo in krško povzdigovalo nad njo. Mi seveda čisto dobro poznamo in cenimo tudi pomen krške deklaracije kot prve skupne svečane izjave predstavnikov vseh treh jugoslovanskih narodov iz bivše monarhije in predstavnikov predvojnne Srbije, absolutno pa se nismo nikoli strinjali in se tudi danes ne ter se nikoli ne bomo z unitaristično-centralistično ureditvijo države, za katero so se takrat tisti zastopniki načeloma in svečano izjavili, ne da bi bili imeli za to legitimacijo prizadetih. Saj je dobro znano, da je celó mnogi srbski politiki niso priznali, kolikor se tiče njenega centralističnega značaja, kaj se Hrvati in Slovenci? Če piše znani velecentralist in veleunitarist dr. Vošnjak, da je bila državna ideja krške deklaracije »unitarizem s širokim samoupravami in decentralizacij«, je to le njegova privatna razlaga in sploh star švindelj jutrovske ideologije, ker je logično popolnoma jasno, da sta jugoslovanski unitarizem in centralizem popolnoma identična pojma, ki se vseskozi krijeta in v katerih ni nobenega prostora za kakršnokoli ljudsko samovlado. »Unitarizem s širokim samoupravami in decentralizacij« je prav isto, kakor če bi rekli »trikot s štirimi stranici« in okroglim obodom.

»Jutrovci« zgražanje nad nami je zato samo smešno in čisto neupslj poizkus, da bi se opralo pred slovenskim javnim mnenjem, ki pa nikoli ne bo pozabilo, da je »Jutrovec« maffija zopet prav krepko in debelo pljunila na najvažnejši dokument naše nacionalne zavednosti in volje po svobodi in demokratični samoodločitvi.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtie in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Orl. reg. S. br. 9047/35.

Zagrebska vremenska napoved: Porast temperature in oblačnosti z močnejšimi vetrovi. Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, še topleje, krajevno nevihte.

Dr. Jože Pogačnik:

Ogenj prižgite!

Tedaj
téma bila je noč.
Ptice mrtvaške vse križem so pele,
naše meje so v krvavih viharjih gorele.
Zemlja slovenska bila je le veliki grob,
za nas izkopan.
Jokajoč
smo stali ob njem, čakajoč
na misli slovenske ledeni pokop.

Tó biló je tedaj,
ko naši možje so v blatu in ognjih stali
in so žene, otroci, v svet raztepeni,
stradali...

Milostni Bog
pa nam je Evangelista poslal,
da nam opolnoti
poldan oznani svetel.
Lučeo je vžgal, plamen je razplamtel —
in res,
veliki kres
kakor vihra neugnana po zemlji slovenski
je šel.

Zajela je srca utrujena
naroda našega velika glórija.
Vse je biló — kot ena sama
velikonočna procesija...

Vsi naši preroki in vidci so vstali,
vsi naši zvoniki so pritrkovali
in pevec je naš za veliko mašo slovesno
zapel.

Tedaj
vsi do štirih mejá bili smo le eno srce,
Strnjeni kakor za radostno rajanje
smo se držali za zveste rokó.

O, sen prečudni takrat
je resnica postala!
Prerojen, umit in mlad
kakor na ženitovanje
naš narod na jug je stopinje ubral.

In zdaj —
ali so naše oči oslepele,
ménda ne pomnimo več tistih dni.

Mar od tedaj
vse ptice so pevke od nas odletele
in od ognja tedanjega
ali niti pepela več ni?

V naše razore
nekdo je ljulke vsejal:
kar je pšenica biló, zdaj je snetje.
Nekdo je brate pri mizi,
nekdo je naše duhove razgnal:
kar je ljubezen bilá, zdaj je le strup.
Narod junakov in bratov — nekda! —
Poniglavi bajtarski pravdar —
táki smo zdaj!
Rojení, da smó gospodarji,
hlapeci smo. Ne, niti to: samega sebe
grobarji!

O, zdaj se še globlje sklonita obá
na Evangelistovem grobu možá!

Ne in tisočkrat ne!
Evangelistu na grob večni ógenj prižgite —
ta naj bo misli slovenske simbol!
Naše preroke in pevce iz groba zbudite,
da seme očiščno, kleno zasejejo zopet
prek polj!
Sreca, v mladi ljubezni se zopet strnite,
sanjajte sanje še lepše, kakor bilé so
nekda.

Zakaj —
glejte, sonce na nebu je našem ostalo
kakor Jozuetu v davnih dneh —
zmage naše rado bi se radovalo
na svobodnih tleh.

Jozueta kličemo zdaj!
O pridi — in na stečaj
v deželo obljubljeno vrata
svobodi slovenski odpi.
O pridi, Jozue naš!

In misel slovenska, znova razvne se v
plamen,
v vseh sreih se znova užgi,
vero brlečo v svoj narod razgrebi,
v kres je razpihaj, raztrosi vsaksebi
in v eno ljubezen spet srca ulij.
O, misel slovenska, osreči nas. Amen.

Praznovanje 30 letnice Katehetskega društva

Katehetsko društvo s sedežem v Ljubljani bo praznovalo svojo 30 letnico z zborovanjem na Brezjah. V ponedeljek, dne 5. julija zvečer, bo prijateljski sestanek. V torek, 6. julija, bo ob osmih sveta maša v Marijini kapeli za rajne člane. Nato v samostanski dvorani občni zbor s poročilom o 30 letnem delovanju. Ob 10 se začne zborovanje z dvema referatom. Profesor dr. Fr. Jaklič bo imel referat »Vzgoja k čistosti«, prof. dr. Vilko Fajdiga pa referat »Priprava mladine na sodobne nevarnosti«. Vsi člani in prijatelji katehetskega društva vljudno vabljeni. — Katehetsko društvo.

Iz banovinske službe

Banovinski svetnik Velikonja Narte je napredoval v 4. pol. skupino I. stopnje; banov. višji teh. pristav inž. Fink Hugo pri okrajnem cestnem odboru v Šmarju pri Jelšah je napredoval v 6. pol. skup.; inž. Lah Jože, ban. višji teh. pristav pri okrajnem cestnem odboru v Ptujju je napredoval v 6. pol. skup.

Arhivska uradnica pri banski upravi v Ljubljani, Remic Maruška, je napredovala v 9. pol. skup.; uradniška pripravnikinja Uhl Florijan pri okr. cestnem odboru v Slovenjgradcu in Črne Anton pri okr. cestnem odboru v Celju sta napredovala za banovinska tehnika v 9. pol. skup. Za banovinske uradniške pripravnike so postavljeni: Havlina Lote pri ban. zdravilišču na Golniku, inž. Delak Boris pri odseku za urejanja hudoornikov v Ljubljani, Pengal Jožica pri banov. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, Toroš Mara in Mrzlikar Stanislav pri banski upravi v Ljubljani.

Upokojen je bil tehnik Jerina Franc pri okr. načelstvu v Ljubljani in policijski stražnik

Lutman Mihael pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Kurjač Ilc Franc v javni ženski bolnišnici v Novem mestu je postavljen za banov. elužitelja v II. pol. skup.

Premeščeni so bili: banovinski kmetijski ekonom Rupelj Ludovik od okrajnega načelstva v Ljubljani k okr. načelstvu v Škofji Loki; ban. uradniški pripravnik Simonič Ivan od okr. načelstva v Dolnji Lendavi k okr. načelstvu v Črnomlju in ban. služitelj ter desinfektor Kramar Avgust od okr. načelstva v Črnomlju k okr. načelstvu v Dolnji Lendavi.

Spomenik v svetovni vojni padlim vojakom v Podgorju pri Kamniku

Po nadvse požrtvovalnemu delu so naši možje in fantje dovršili akcijo za postavitve spomenika bojevnikom, ki so padli v svetovni vojni. Kljub težkim finančnim težkočam je našel odbor za postavitve spomenika lep odziv med vaščani, ki so po svojih možnostih prispevali k tej dovršitvi. Dasi-ravno smo dolgo odlašali s tem delom in akcijo za postavitve spomenika, vendar nas tolaži to, da nismo ravno zadnji s to zamisljo. V nedeljo, 30. maja, ob 9 dopoldne bo v podgorski cerkvi slovesna sveta maša, katero bo daroval dekan in častni kanonik g. Rihar Matej iz Kamnika, pri sv. maši pa bo pel cerkveni pevski moški zbor iz kamniške farne cerkve. Po maši bo slovesna blagoslovitev in odkritje vojaškega spomenika, ki je tri metre visok in katerega je krasno izdelala v obliki piramide trdka Franjo Levec iz Mengša. Odkritju bodo prisostvovali zastopniki državnih ustanov in smo prepričani, da se bo odkritja tega spomenika polnoštevilo udeležilo tudi kamniško in okoliško občinstvo.

Proslava 20 letnice majniške deklaracije v Ljubljani

Spored

V soboto, 29. maja, točno ob pol 9 zvečer kratka spominska slovesnost na grobu dr. Janeza Evangelista Kreka, združena s prižiganjem spominskega ognja. Ob koncu slovesnosti bo mladina ob spominskem ognju prižgala bakljo in jo v štafetnem teku ponesla na ljubljanski Grad. Ob prispetu baklje, ki je prevzame vodja prireditve, med eviranjem godbe zaplapola prvi kres, z grajskega stolpa pa rakete dajo znak za prižiganje ostalih kresov. Prosimo vse prireditelje kresov po deželi, da počakajo s prižiganjem toliko časa, da dobijo znak z ljubljanskega Gradu, odnosno od kresov bliže Ljubljani. Tako simbolično vziđe iz Krekovega groba plamen, ki bo ta večer pozval ves slovenski narod v eni misli.

V nedeljo, dne 30. maja: do pol 11 se morajo zbrati vse narodne noše na prostoru med garažami hotela »Union« in Akademskim domom. Najkasneje do tri četrt na 11 morajo zasedeti veliko dvorano vse udeleženci proslave, ki bodo imeli vstopnice. Po tej uri reditelji ne bodo pustili nikogar v dvorano, čeprav bi imel vstopnico.

Ob 11 dopoldne sprejem našega voditelja doktorja Antona Korošca. Po njegovem prihodu v dvorano se prične slavnostna akademija, pri kateri sodelujejo: fanfara »Slog«, godba »Slog«, moški zbor »Ljubljane« pod vodstvom g. dr. A. Dolinarja, govorni zbor in deklamator, govorniki pa gđ. Cilka Krekova in g. dr. Anton Korošec. Po končani akademiji razhod.

Narodne noše

Pozivamo vse, ki imajo narodne noše, da pridejo na proslavo v njih. Nobena naj v nedeljo ne ostane doma! Naše žensko naj obnovi eno čudovito sliko izpred dvajsetih let, ko je v narodni borbi junakšno nadomestilo najboljše može in fante ter v silnih manifestacijah pokazalo neomajno voljo slovenskega naroda za rast in svoboden razvoj. Naša narodna noša je priča naše plemenite preteklosti in simbol naše lepše bodočnosti. — Narodne noše naj bodo najkasneje do pol 11 na zbirališču ob Akademskem domu! — One narodne noše, ki želijo pri akademiji dobiti primerno mesto v dvorani, naj si takoj prikrbijo vstopnice pri mestnem tajništvu JRJ v Ljubljani, Slomškova ulica 19.

Gg. hišnim posestnikom v Ljubljani

V soboto, 29., in v nedeljo, 30. maja, bo Ljubljana v tesni zvezi z vso ostalo Slovenijo in kot njena prestolnica praznovala 20 letnico majniške deklaracije. Šele takrat, ko je majniška deklaracija ves narod združila v enotnem narodnem hotenju, je Ljubljana postala rosično eredišče Slovencev. Zato pa ne dvomimo, da bodo tudi gg. hišni posestniki vse storili, da bo ta praznik mogočen in lep. — Prosimo vse gg. hišne posestnike, da okrasijo svoja poslopja v soboto popoldne in v nedeljo z zastavami ter tako dokumentirajo svoje veselje

Regulacija Kamniške Bistrice

Kamniška Bistrica je vsem kmetovalcem, ki imajo ob njenih bregovih polje in travnike, znana po svoji muhavosti in divjosti ob povodnjih. Skoda, ki jo Kamniška Bistrica napravlja leto za leto od povodnjih je precejšnja. Prav iz teh razlogov tehnični oddelek banske uprave že več let na najnevarnejših mestih regulira strugo Kamniške Bistrice, in je tudi za letošnje leto izdelal načrte za izvršitev vodilne zgradbe na levem bregu Bistrice pri Domžalah, ki je preračunana na 65.000 din. Prav tako bodo letos popravljene pragovi v Kamniški Bistrici od Ihanu do Male Loke. To popravilo je preračunano na 10.000 din. Podaljšala se bo tudi vodilna zgradba v Kamniški Bistrici pri Domžalah, kar bo stalo 25.000 din ter bo zgrajen jez pri Polaku v Domžalah, ki bo stal okrog 50.000 din.

(2)

Železarski veterani na Jesenicah

Kovinarji, ki že nad 40 let nepretrgoma delajo v obratih jeseniških železaren

Malokatera tvornica v Evropi se lahko ponaša s tako številno skupino visokih jubilarov dela, kakor gorenjske jeseniške železarne. Že ta velika skupina mož — kovinarskih jubilarov KID priča o tradiciji slovenske železarske obrti in industrije, ki obstoja v naši zemlji gotovo že tisočletje. »Tovarniški vestnik KID« prinaša zgodovinske zapiske o železarstvu v naših krajih. Osiveli možje, ki so se zbrali k skupnemu slikanju, pa pripovedujejo ustna izročila, ki so jih gorenjski železarji prinašali iz roda v rod. To je danes najstarejši gorenjski kovinarski rod, ki je prišel na delo pred polstoletjem, delal in rastel skozi hude dobe in doživel nove dni, ko se na Gorenjskem obnavlja in ustanavlja prava metalurška industrija moderne železarske tehnike. Vsi izmed njih še pomnijo, ko se je na Javorniku kadil stari plavž. Padel je, toda gorenjska železarska delavnost pravi, da bo kmalu zopet zasvetil pod triglavsko nebo. — Skupnega slikanja sta se udeležila tudi generalni ravnatelj g. C. NOOT, priljubljeni industrijski krmilar ter tehniški ravnatelj g. ing. L. DOSTAL, naš veliki tehnik in mojster, ki nosi največ zaslug za ustvaritev prave metalurške industrije v Sloveniji. V prvi vrsti od leve na desno sedijo gg. A. Kuhar, urednik »Tov. vestnika«, ki zastopa inšp. dela, K. Lukman, upravitelj posestev KID, inž. C. Rekar, obratovodja martinarne, dr. M. Obersnel, gen. tajnik, Klein E., nadknjižgovodja, Heim Fid., obratovodja žične valjarne, Ricoll, blagajnik na Javorniku, gen. ravnatelj C. Noot, najstarejši jubilar, ki je pri KID že 57 let, Rozman Janez, tehn. ravnatelj inž. L. Dostal, nadinž. Heiser Ign., šef laboratorijev, Fischer Hugo, obratovodja na Javorniku, Sauer Ivan, obratovodja mehaničnih obratov, inž. Wagner Jurij, obratovodja mehanične delavnice, potem sledi mojster jubilar Novak, zadnji v vrsti inž. Nikolič, namestnik obratovodje žičnih obratov.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 27. maja: Sv. Rešnje Telo. Boda. Ca-
stitiljivi, cerkveni učeniki.
Petek, 28. maja: Avguštin, škof; Viljem, opat.

Novi grobovi

† Sv. Lovrene na Dravskem polju. 25. maja
popoldne po dolgi bolezni umrla v 73. letu
starosti Peruš Marija, posestnica v Pletterjih. Po-
greb nepozabne bo danes popoldne ob 2. Naj po-
čiva v miru.

† V Komnu na Krasu je v soboto 22. maja
umrla gospa Erminija, soproga uglednega trgovca
Antona Ravbarja. Pokopnica je bila celih šest let
priklenjena na posteljo ter je strahovito bolezen
prenašala s pravo krščansko potrpežljivostjo. Otro-
kom, ki so se čudili njeni vdanosti, je večkrat re-
kla: Komur Bog pošlje križ, mu da tudi moč, da
more križ nositi. V nedeljo je bil velik pogreb na
domačem pokopališču. Domači zbor pod vodstvom
gospoda Tramuža je dovršeno zapel tri žalostinke.
Naj ji sveti večna luč! Žalujocim naše iskreno so-
žalje!

Osebnosti

— Gospod David Doktorič, izseljenski dopisnik
ministrstva socialne politike v Montevideo, je bil
s posebnim odlokom ministra Dragiša Cvetkovića
imenovan za začasnega honorarnega atašea kra-
ljevskega poslanstva v Buenos Airesu s sedežem
v Montevideo, da bo pod tem naslovom mogel uspeš-
no zadovoljevati potrebe naših jugoslovanskih iz-
seljencev v Uruguay-u, zlasti v glavnem mestu
Montevideo. Gospodu Doktoriču iskrene čestitke!

Običajna in trdovratna zaprtja in prebavne težave
se odpravijo z Leopilulami, čistim rastlinskim odvajal-
nim sredstvom, katero deluje brez bolečin in ne odpo-
vikarja. Nobena privajenost — tudi pri daljši uporabi gotovo
učinkuje. Poskusite najprej mali
zavoj. Dobiva se v vseh lekarnah
Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

Leopilule

— Občinske volitve za občino Pragersko v
okraju Maribor—desni breg se odložijo, ker je uve-
den postopek za spremembo območja te občine.

— Popravilo pregrade pri Veržuju na Muri.
Zadnje povodnji Mure so v stranskem rokavu za
železniškim mostom v Veržuju močno poškodovale
veliko pregrado, ki je doslej zadrževala Muro ob
povodnjih. Poškodbe pregrade so tako znatne, da
obstoječa resna nevarnost, da bi Mura pri novih
povodnjih pregrado odplavala, s čimer bi trpela
veliko škodo vsa zemljišča, ki jih je doslej pregra-
da varovala. Radi tega je veržajska občina prosila
bansko upravo pomoč pri popravilu te pregrade
in ban g. dr. Marko Natlačen je ustregel prošnji
občine. Banska uprava bo dala občini brezplačno
na razpolago 150 kg žice, potrebne za povezovanje
fasin, s katerim se bo pritrdila pregrada. Prav
tako bo vodil vsa dela na stroške banske uprave
za to določeni predelavci, občina pa bo prispe-
vala potrebni fašinski material, pilote in medze
za delavce, ki bodo vezali fašine in utrjevali pre-
grado. (z)

Obiščite v Mariboru prvovredni restavrant VELIKE KAVARNE.

— Most čez Mirno pri postaji Jelovec ob novi
železniški progi St. Janž—Sevnica. Te dni je ban
g. dr. Marko Natlačen potrdil preračune za novi
železobetonski most čez Mirno na novi dovozni
cesti, ki bo vodila s ceste na desnem bregu Mirne
do nasproti ležečemu železniškemu postaji Jelovec.
Gradbeni stroški za most so preračunani na 673.000
din in je razpisana licitacija za 10. junij pri teh-
ničnem oddelku banske uprave. (z)

— Društvo bančnih zavodov objavlja, da je
pri bančnih zavodih v dravski banovini od 1. junija
do 15. septembra uvedeno poslovanje za stran-
ke le od 8. do 12.30 minut. Popoldne so blagajne
zaprte.

Spomenike, grobnice, kapele,
cerkvena dela, obloge v mar-
morjih izberete po nizki ceni
pri kamnoseko kiparskem
podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

— Obnovitev centralne kurjave v okrožnem
sodišču v Novem mestu. Te dni je g. dr. Marko
Natlačen potrdil načrte za obnovo centralne kur-
jave v poslopiju okrožnega sodišča v Novem mestu.
Vsa obnovitev je preračunana na 372.000 din. (z)

— Za 25-letnico mature se sestanejo sošolci
idrijske realne letnika 1911/12 v začetku julija v
Ljubljani. Prijave prosimo na Vilko Surk, lastnik
menjalnice v Ljubljani.

— »Straža v viharju«, 29. številka, je izšla. Na
prvem mestu prinaša misli ob dvajseti obletnici »maj-
niške deklaracije« pod naslovom »Slovanski maj«. Nadaljevanje in konec članka »Križa besede II.«, sicer v polemiki, pa prav zato jasno in ne dvo-
umno opredeljuje Stražarski pokret in zavrača one, ki so ga hoteli ponižati in umazati, pa ga niso po-
znali... Nadaljuje se razprava o »Katoliški ak-
ciji«, ki bo v svoji celoti potreben in edinstven
komentar k pravilom in pomenu Slovenske Kato-
liške akcije. Nadalje objavlja ta številka zanimivo
okrožno mladinskega vodstva narodno social-
istične stranke v Nemčiji o ukrepih proti katoliškim
mladinskim organizacijam. V luči te okrožnice šele
prav razumemo gonjo nemškega režima proti kato-
liški cerkvi. Sledijo še nekateri zelo aktualni član-
ki. — Ponovno se obračamo na vse naše naročnike,
naj takoj poravnajo zaostalo naročnino, ker se III.
letnik bliža h koncu. Naše prijatelje, ki razumejo
pomen našega lista pa prosimo, da nas blagohotno
po svojih močeh podprejo! Brez materialne osnove
se tako močan idealizem ne more vsega doseči.

Če se koža rdeči, uporabljaj
Tschamba Fii. Drogerija
Gregorič dr. z o. z. Ljubljana,
Prešernova ul. 5.

— Nove kapnice in vodovodi. Higijenski zavod
po razpoložljivih sredstvih gradi tudi kapnice in
vodovode v krajih, v katerih se pomajkanje zdra-
ve vode najbolj občutno pozna tudi pri ljudskam
zdravju. Tako je pred kratkim bila dokončana

zgradba javne kapnice v Gorenjih Sušicah v ob-
čini Toplice in kapnica z zajetjem v Harinji vasi
v občini St. Peter na Dolenjskem. V kratkem bo
dokončana tudi zgradba javne kapnice v Gorenjem
Medvedjem selu v občini Trebnje. To kapnico je
higijenski zavod začel graditi že lani in je radi zi-
me moral prekiniti delo. Na spomlad so se grad-
bena dela nadaljevala. V kratkem bo dovršen vo-
dovod v Šmarju pri Jelšah, kakor tudi vodovod za
Novo vas, Predvdor in Breg nad Kranjem. — Z no-
vo vodovodno zgradbo pa je higijenski zavod začel
v aprilu v Zirovnici v občini Brežnica na Gorenj-
skem.

— Vinogradniki, ne zamudite škropljenja! Kra-
ljevska banska uprava v Ljubljani opozarja vse vi-
nogradnike v Sloveniji, da bo do konca meseca ma-
ja treba v vseh vinogradih opraviti prvo škroplje-
nje proti peronospori, če hočejo obvarovati vino-
grado pred škodo. 22. maja je namreč padel v vseh
vinorodnih okoliših v Sloveniji izdaten dež, ki je
povzročil okuženost listov z zimskimi trosi perono-
spore. Najprimernejši čas proti peronospori bodo
zadnji dnevi v maju. Škropljenje naj se izvrši z 1%
bordoško brozgo. Škropljenje naj se opravi teme-
lito ter naj vinogradniki pazijo zlasti na to, da
bodo poškropljene tudi spodnje strani listja.

KAJ JE LEICOGRAFIJA?

To je fotografija z Leico, svetovno znanim ma-
lim fotoaparatom, ki je tudi pri nas zelo razširjen
in ki je ne samo amaterjem, katere zopet in zopet
na novo razveseli, temveč je tudi mnogim drugim
nenadomestljiv pomočnik pri njihovem poklicu.
Mnoge lastnike Leice našega mesta in one, ki na-
meravajo še postati, bo razveselila vest, da bo dne
30. in 31. maja od 9.—18. ure Leica razstava s
100 odličnimi slikami in dne 31. maja ob 20.30
Leica predavanje v prostorih frančiškanskega kon-
vikta, Frančiškanska ulica — pasaza.

Natančneje o prireditvi na plakatih in pri foto-
trgovcih, kjer se dobe tudi povabila.

— Gasilska zajednica dravske banovine v
Ljubljani priredi potovanje za gasilski zlet v Bra-
tislavo, ki bo v dneh od 3.—6. julija t. l., z udob-
nim avtobusom. Vožnja bi prekinili v Gradcu in
na Dunaju in si ogledali tudi ti mesti. Cena vožnje
za osebo tja in nazaj bi znašala okoli 310 din. Ker
je število prijaviteljev omejeno in moramo pre-
skrbeti tudi skupen potni list, pozivljamo član-
e in njih svoje, da se prijavijo najkasneje do 7. junija
t. l. V primeru povratka preko Budimpešte in
Blatnega jezera bi se zvišali potni stroški za
ca 60 din. Odhod iz Ljubljane 1. julija, povratek
7. odnosno 8. julija t. l. Prijave sprejema pisarna
Gasilske zajednice v Ljubljani, Tyrševa c. 29-II
(Gospodarska zveza).

Rogaska Platina

— Ali se nam obetajo boljše časi? Tako se
bodo vpraševali obiskovalci spomladanskega ljub-
ljanskega velesejma pri ogledovanju vseh krasot
novosti in najpraktičnejših izumov na impozantni
razstavi najraznovrstnejših avtomobilov. Doma smo
smo res pesimisti, toda bogate inozemske avtomob-
ilske tovarne že morejo vedeti, da se bo pri nas
tudi glede cest obrnilo na bolje, drugače ne bi
bile za razstavo prigrisale tako ogromne izbire
osebnih in tovornih voz ter motornih koles. A tudi
kolesarje bo mnogovrstna izbira navadnih koles
navdala s skoraj že izgubljenim upanjem, da se
bodo v kratkem vozili po gladkih tlakovanih
cestah.

Stroji in strojno orodje za obdelavo lesa

Zanimivost na velesejmu

rezkalni elektro-stroj

z 20.000 obrati na minuto

Trgovina strojev in strojnih delov

Dovžan Ivan, Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

— Praktični učiteljski izpit na dr. učiteljski
v Mariboru, ki se je vršil od 7. do 25. maja 1937
pred izpitnim odborom pod predsedstvom direk-
torja Frana Kadunca, so napravili sledeči gg. uč-
telji-pripravniki: Bajlec Ivan iz Bogojine, Bauman
Ivan iz Moravce, Beričič Jožefa iz Sv. Ane v Slov.
gor., Bežan Viljem iz Radmožencev, Bračko Mar-
jeta iz Gor. Radgone, De Costa Anton iz Šoštanj,
Dobaja Josipina iz Stogovcev, Dolenc Alenka iz
Sv. Andraža pri Velenju, Dolinšek Maksimilijan iz
Ribnice na Poh., Vuh Kristina iz Sv. Ane v Slov.
gor., Ferjan Danica iz Črne, Frančič Terezija iz
Predanovcev, German Rihard iz Pernice, Germek
Sonja iz Sv. Lovrenca na Poh., Golob Edvard iz
Male Nedelje, Gregoretič Stanislava iz Sv. Lenarta
pri Vel. Ned., Gril Celestina iz Zavrča, Grudnik
Marija iz Sv. Jerneja, Horvat Stanislav iz Serdce,
Hosnar Marija iz Sv. Boltenke na Kogu, Hvalec
Jožica iz Škal, Jandl Danica iz Lehna na Poh.,
Jandl Milan iz Lehna na Poh., Jenko Metod iz
Sv. Andraža pri Velenju, Jernej Marija iz Dobja,
Käs Jožefa iz Črešnjice, Kastelle Alojzij iz Ščavnice,
Kerhlanke Franc iz Sv. Jakoba v Slov. gor., Kofol
Ida iz Odrancev, Kováč Anton iz Lok pri Sv. Ju-
riju ob Tab., Kralj Grozdana iz Gnanen, Lempi-
Potisk Jožica iz Zavrča, Lichtenegger Anica iz Pe-
tiškovcev, Lipavac Franc iz Sr. Bistrice, Lorbek
Maks iz Zvenavlj, Luci Ivan iz Sred. Bistrice, Lu-
žar Ljudmila iz Ptujске gore, Majhen Vladislav iz
Sv. Ane v Slov. gor., Mazaj Josip iz Kuzme, Na-
past Anton iz Sladkega vrha, Nest Ljudmila iz
Sv. Jakoba v Slov. gor., Ozmeč Emil iz Kotelj,
Pajtlar Franc iz Tišine, Pastirk Matilda iz St. Vida
nad Valdekem, Pečnik Leopoldina iz Selnice ob
Dravi, Pokorn Elizabeta iz Prihove, Purkelje Emi-
lija iz Ptujске gore, Ročnik Angela iz Smartnega
v Rož. dolini, Sedmak Primož iz Kančevcev, Seraj-
nik Beno iz Sv. Andraža v Slov. gor., Skok Ferdo
iz Vranskega, Stajnoč Alfonz iz Sv. Ane v Slov.
gor., Stanič Stanislav iz Sv. Marjete pri Ptuj,
Stritar Bogdana iz Sv. Duba na Stari gori, Straus
Božidar iz Sv. Jurija v Slov. gor., Vahen Miha iz
Kapel, Vitez Dora iz Kruplčnika, Vrečko Marta
iz Sv. Petra pod Sv. gorami, Zidar Avgust iz Raz-
bora, Zigon Ljudmila iz Dobja, Žitnik Gabrijela iz
Cirkove, Zmava Andrej iz Sv. Trojice v Slov. gor.,
Zohar Ivan iz Lokavca. Praktični zavajilski izpit

so napravile dne 12. maja 1937 otroške vrtnarice
gd. Bregar Zofija iz Murske Sobote, Cirman Bo-
gumila iz Celja, Manfreda Ivanka iz Sv. Lovrenca
na Poh. Prihodnji izpitni termin bo 12. nov. 1937.

Kopalni plašči in obleke Sport-Kmet, Aleksandrova 7

— Na banovinski vinarski in sadjaraki šoli v
Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septem-
bra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60
gojencev in 112 ha veliko posestvo z vsemi kmetij-
skimi panogami in potrebnimi gospodarskimi ob-
jekti. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16
let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.
Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski
šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna
vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah
prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 Din. Pro-
šnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati
ravnatelstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter prilo-
žiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, o-
dnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o
nравnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod
neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo
staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šol-
anja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki ra-
čunajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz
javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal
pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem pri-
meru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore
iz javnih sredstev. Izjavi pod 5 in 6 je kolkovati
z banovinskim kolekom za 4 Din. Priidni sinovi manj
premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje
mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipen-
dijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, mo-
rajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno na-
vedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega
stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj
zapišejo istočasno za primerno štipendijo pri svo-
jem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša po-
jasnila daje na željo ravnateljstvo.

— Putnik v Ljubljani prireja sledeče izlete z
avtobusi: 6. junija enodnevni v Trst. Cena vožnji
in preskrbi potnega lista 145 Din. Od 10. do 14. ma-
ja Benetke in Padovo z obiskom Postojnske jame.
Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, vstopnica v
Postojnsko jamo, vodič v Benetkah in preskrbi po-
tega lista 515 Din. Cena brez vstopa v Postojnsko
jamo 495 Din. Vse ostale informacije pri bilatarni-
kah Putnika v Ljubljani.

— Iz Rusije se je vrnil po 21 letnem ujetništvu
Katusi Mato iz Retkovcev pri Vinkovcih. Bil je
leta 1915 mobiliziran ter l. 1916 pri Tarnopolu ujet.
Revolucijo v Rusiji je dočkal v taborišču, potem
je bil za hlapca na kmetih in je nazadnje delal
na skupnih posestvih (kolhoz). Z veliko težavo je
spravil toliko sredstev skupaj, da se je lahko vrnil.

Preselili smo se

okoli vogala v večje
prostore, kjer je izbira
barv in vzorcev naših angleških in drugih voln
udobnejša. — Vhod s Kongresnega trga.

TONI JAGER, Ljubljana

— Otroci morajo biti veseli! Njihova prva be-
seda je sreča staršev. Njihov prvi korak je ponos
staršev. Njihova prva žalost je žalost staršev. —
Veliko let preteče predno so odrasli ljudje. Ve-
seli otroci — veseli ljudje! Ohranite svoje otroke
vesele zdrave po Biomazu. Poizkusna doza di-
narjev 12.50 v lekarnah.

— Vremenska napoved. Evropa: Visok pritisk
nad celim kontinentom. Vedro v srednji Evropi,
v Baltičnem morju in v Alpah. Deloma oblačno v
ostalih delih z malo dežja tu in tam. Jugoslavija:
Oblačno v zahodnih krajih in na Primorju. Delo-
ma oblačno v ostalih delih. V zadnjih 24 urah
je deževalo po vsej kraljevini razen na skrajnem za-
hodu. Temperatura se ni spremenila. Najnižja je
zabeležena v Ljubljani plus 9, najvišja v Mostarju
plus 28. Napoved za danes: Deloma oblačno vre-
me, lokalne nevihte z nalivi niso izključene.

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da red-
no pijete Radensko, ki deluje proti boleznim led-
vic, srca, proti kamnom, sklerozni, sočni kislini in
sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno
veselost.

— Se je čas, da se pripravite za prekrasen izlet
z novim avtomobilom »Lukusz-ekspres« na svetovno
razstavo v Parizu. Od 13. do 27. junija popoln
aranžman le 3900 din. Potovanje preko divnih po-
krajini: italijanske in francoske Riviere, nazaj pre-
ko Švice in Dolomiti. Prospekti, informacije in
prijave pri »PUTNIKU«, Maribor—Celje.

— Kolo jahačev in vozačev vladno vabi vse
interesne jahalne športa brez ozira na to, če so
člani društva ali ne, da se udeležijo sestanka, ki se
vrši dne 28. t. m. ob pol 19. uri zvečer v restav-
raciji Slamič zaradi postavitve nove jahalnice, ker
se bo sedanja ob Bleiweisovi cesti v kratkem po-
drla.

— V Službenem listu kraljevske banske upra-
ve dravske banovine od 26. t. m. je objavljena
»Uredba o dopolnitvi člena 58. zakona o odvra-
žanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni«, dalje
»Pravilnik k določbam finančnega zakona za pro-
računsko leto 1937/38 o neposrednih davkih in o
izpremembah in dopolnitvah pravilnika o nepo-
srednih davkih«. »Navodilo za izvrševanje § 157
zakona o uradnih in § 163. zakona o državnem
prometnem osebeju«. »Navodila za overjanje in
evidentiranje dovolitev za zaposlovanje tujih držav-
ljanov, veljavnih za neodrejen čas« in »Objave
banske uprave o pobiranju obč. davčin v l. 1937/38,
in sicer za občine Begunje in Gorje v radovljiskem,
Bodonci, Brezno v dravogradskem, Dobrova in Rud-
nik v ljubljanskem, Dole v litijem, Lož v loga-
škem, Majšperk, Osluveci, Ormož, Sv. Lovrenc
v Slov. gor. in Sv. Vid pri Ptuj v ptujskem, Ve-
lika Loka v novomeškem, Snovo v brežiškem, Vi-
nica v hrmoškem okraju in Podvelka in Sliv-
nica pri Mariboru v okraju Maribor — desni breg.

— Letos se nam obeta dobra tujsko-prometna
sezona, naša kopalnišča bodo mrgolela tučev, po-
vsod bomo srečavali zdrave zagorele obraze. Pri
onih, ki bodo najbolj zagoreli, pa bomo takoj ve-
deli, da uporabljajo kožno kremo CIMEAN.

— Več kot 24 ur traja, dokler telo preмага
kofein dveh ekodolice kave, — to je izdelek novih
raziskovanj univerze v Curihu. Kava Hag je pro-
sta kofeina ter varuje srce in živce. Zato: preidimo
na kavo Hag!

Novo mesto

Kino »Krk« bo predvajal danes in jutri film
Burgtheater. V glavnih vlogah igrajo Werner
Kraus, Hans Moser, Olga Cehova, Hortense Raker
Predigra Micki-miška.

Do tal je pogorela v Regerči vasi hiša, kjer
sta bila umorjena pok. Repovža in katero je po-
zneje kupil železničar Brunek. Sredi noči je moral
z družino vred v sami spodnji obleki bežati iz
goreče hiše. Da si je rešil golo življenje je moral
skočiti skozi okno. Zgorelo je vse, kar je bilo v
hiši.

Prvi letošnji čebelnj roj na Dolenjskem, je
imel čebelnjak na samostanskem vrtu v Novem
mestu dne 16. maja. Drugi in tretji roj pa 18. in
20. maja. Slednji je bil težak 4.20 kg.

Ljubljana

V četrtek, 27. maja

Gledališče

Drama: Četrtek, 27. maja: »Dre«. Izredno zni-
žane cene od 14 do 2 Din. — Petek, 28. maja:
Zaprto. — Sobota, 29. maja: »Maturas«. Izven. Iz-
redno znižane cene od 14 do 2 Din. — Nedelja,
30. maja: Zaprto. — Ponedeljek, 31. maja: Zaprto.
Opera: Četrtek, 27. maja: »Navihanka«. Izven.
Izredno znižane cene od 24 Din navzdol. — Petek,
28. maja: Zaprto. — Sobota, 29. maja: »Plamens-
Red Sreda. — Nedelja, 30. maja: »Veseli studen-
ček«. Izven. Izredno znižane cene od 24 Din nav-
zdol. — Ponedeljek, 31. maja: Zaprto.

Sestanki

Pevcem »Ljubljane! Nujno opozarjamo ce-
lotni moški zbor »Ljubljane« na zadnjo pevsko
vajo — za nedeljske svečanosti — ki bo jutri, v
petek ob 20.15 v društveni sobi. — Pevodvoja.

Naše dijaštvo

MK akademikar vladno vabi svoje članice k
rednemu sestanku jutri, v petek ob 6 in četr.

Kino

Kino Kodeljevo. Ob 3 po znižani vstopnini
»Razposajenka« (Lucija Englešč), ob 5 in pol 9
ter jutri »Razposajenka« in »Maščevarje pretek-
losti«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v četrtek: dr.
Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška
cesta 62 in mr. Gartsus, Moste; v petek: dr. Kmet,
Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg
4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Ročno torbico (ročno delo), v kateri je bila
denarnica z manjšo vsoto denarja in dva rožna
venca, sem izgubila v Fignerjevi ulici. Pošten naj-
ditelj se prosim, da odda proti nagradi 100 Din v
upravi »Slovenca«.

1. Zoo na velesejmu je danes za občinstvo
odprt.

1. Pojasnilo mestne planarne. Z ozirom na časopis-
ne veste, ki poročajo, da je eksplozijo v Igrski
ulici 3 pri gdi. Travnovi povzročil plin, ki da je
uhajal iz pokvarjenih plinskih vodov, sporoča pla-
narna sledeče ugotovitve: 1. Plinska napeljava v
stanovanju gdi. Travnov je še sedaj, po eksploziji,
popolnoma tesna in ni nikjer uhajal plin, zaradi česar
ni mogoče, da bi zaradi uhajajočega plina nastla
eksplozija. 2. Če bi bil plin uhajal iz hotel ali
nehote odprtih pipic pri kuhalniku in bi bila od
tega plina nastala eksplozija, bi bila gdi. Travnova
že pred eksplozijo nezvestna, kajti množina plina,
ki bi povzročila tako eksplozijo, bi morala biti
znatno večja od množine, ki zadostuje za zastrup-
ljenje. Gdi. Travnova pa plin ni omamila, saj je še
tako po eksploziji klicala na pomoč. 3. V kopal-
nici ponesrečenke, kjer je montiran plinski kuhl-
nik poleg električnega boilerja in dveh električnih
peči, je našla komisija v kopalni kadi ostanke mo-
dro zelene obleke, ki je bila prepojena z bencinom.
Na tleh pa je našla še steklenico, do ene četrtine
napolnjeno z zeleno modro umazanim bencinom,
s katerim je gdi. Travnova prala obleko. Enake
barve. Iz tega je torej razvidno, da plin ni uhajal
iz plinskih cevi in da torej plin in eksplozija, tem-
več je iskati vzrok eksplozije v bencinskih palah,
ki so se radi pranja z bencinom nabrle v kopal-
nici in ki so se verjetno vžgale ob žarečih žicah
električne peči, ki so bile, kakor je dokazano,
prižgane, ali pa ob prižiganju vžgalice, s katero
je ponesrečenka prižigala plin.

1. Prosvetno društvo Ljubljana — Moste pri-
redi v nedeljo 6. junija t. l. društven izlet na Sv.
Planino pri Trbovljah, kjer bo ob 9 sv. maša. Od-
hod z vlakom ob 5.30, povratek ob 17, ali 20. Pri-
glašiti se je v nedeljo 30. maja v »Domu« od 10
do 12.

1. Člani JRZ frančiškanskega okraja si lahko
nabavijo vstopnice za akademijo proelave majniške
deklaracije jutri v petek med 4 in 5. uro v pro-
storih mestnega tajništva JRZ v Slomškovi ulici
št. 19. Odbor.

1. Obiščite razstavo cerkvenega perila za novo
cerkev sv. Terezije D. J. na Kodeljevem! Razstavo
so priredile članice dekliskega oddelka Salezijan-
ske prosvete in bo otvorjena danes ob 11.

1. Kopalnišče v Kozljici je z današnjim dnem od-
prto.

1. Zrele banane, razprodajna cena 16 din za kg
samo na Miklošičevi 14 (zraven Bamberga) in Se-
lenburgovi 2 (zraven Zvezde). Samo kratak čas!

1. Bufet »Rio« ima prvovrstno kuhinjo: golaž,
vampi, kranjske klobase, hrenovke, sendviči itd.
Vedno vse sveže.

Filmski žurnali so prosti mestne uvoznine

V soboto, dne 22. maja in nedeljo 23. maja
t. l. so kinopodjetja Matica, Union, in Sloga pred
glavnim sporodkom opustila predvajanja običajne-
ga filmskega žurnala, mesto tega pa prinesla na
platno napis, v katerem so trdila, da mestni tro-
šarinski urad

Celjani!

V dnehi 29. in 30. maja proslavimo Celjani ono veliko gibanje slovenskega naroda za osvoboditev izpod tujčevega jarma, ki je izraženo v majniški deklaraciji. Kakor je pred 20 leti strnila majniška deklaracija naše ljudi, tako naj jih lepo in složno strne tudi v teh dneh spomin na ta največji zgodovinski dogodek našega naroda.

Složni in strnjeni hočemo delati tudi v bodočnosti za srečo in procvit našega naroda.

Vsa kulturna, narodna in ostala društva prosimo za poziv vsem svojim članom, da se udeležijo v čim večjem številu proslave 20-letnice majniške deklaracije v soboto, dne 29. maja zvečer in v nedeljo 30. maja.

Spored proslave bo naslednji:

1. V soboto zvečer 29. maja bo zagorel kres na celjskem gradu, istočasno pa se bo po šmarincah vršil pred razsvetljenim poslopjem mestnega magistrata promenačni koncert železn. godbe.

2. V nedeljo, dne 30. maja zjutraj po sedmi sv. maši odkoraka železničarska godba od župne cerkve sv. Danijela na slavnostno zborovališče v dvorano Ljudske posojilnice, kjer se bo vršilo ob pol 8. slavnostno zborovanje. Za uvod zaigra železničarska godba, nato pa sledi govor g. ministra dr. Miha Kreka, nakar zapojejo združeni pevski zbori dve pesmi, kateri točki sledi živa slika. Za zaključek pa zapoje vsa dvorana »Hej Slovenci«. — Pripravljalni odbor.

Kopališče v Kamniku

Kamnik, 26. maja.

Naše mesto je pred svetovno vojno slovelo kot kopališče in letovišče. Starejši gospodje še danes radi pripovedujejo o živahnem življenju ob času kopalne sezije, o prireditvah v zdraviliškem domu, godbi in plesu. Vojna je napravila vsemu temu konec. Zdravilišče je kupil med vojno gosp. Pollak Karel, ki je kasneje podaril vso napravo Konventu usmiljenih bratov v Kandiji. Ti so kopališče popravili ter sezidali veliko dvonadstropno stavbo, ki naj bi služila za dom upokojenih duhovnikov. Znanjalo je denarja in ta velika stavba stoji še danes neometana in prazna. Tudi kopališče je delovalo bolj v omejenem obsegu.

Obetali so nam boljše čase — če dobi zdravilišče s parkom vred v last podjetnejša roka, kot so usmiljeni bratje. G. Pollak je odstopil vse svoje pravice iz darilne pogodbe našemu Tujeko-prometnemu društvu, ki je nato vložilo proti Konventu usmiljenih bratov tožbo na razveljavljenje te darilne pogodbe. Začela se je znamenita pravda, o kateri je javnost dosti govorila. Ta pravda je končala v korist TPD ter je bila darilna pogodba res razveljavljena. Po dobljeni zmagi je TPD prepusilo zdravilišče v last Kopališki družbi Kamnik d. d., ki je bila v ta namen ustanovljena, da zbere potreben kapital in spravi kopališče v življenje. Nova družba je res pokazala dosti dobre volje. Popravila je dom sv. Antona in zgradila ekoraj novo kopališče. Zadnja leta niso bila posebno ugodna za tujeko-prometne kraje, kar občuti vsa Slovenija. Tudi nova družba se je morala boriti z denarnimi težkočami. Na pritisk vključenih upnikov je prodano kopališče s parkom vre dna javni dražbi dne 19. junija 1937.

Boji med Konventom usmiljenih bratov in TPD pa še vedno niso končani. V teku je velika pravda Konventa na plačilo odškodnine za investicije v vrednosti nad 600.000 Din.

Javnost se je začela zanimati za bodočnost kopališča in parkov. V našem mestu nimamo nobene ljudskega kopališča, ki bi bilo odprto vso zimo. Vsi čutimo potrebo po takšnem kopališču, še posebej pa naše delavstvo — čegar število raste iz leta v leto. Z načrtom malega kopališča se je že pred leti počelo naše društvo obrtnikov, ki ima že večji sklad pripravljen v ta namen. Takrat so podarjali misli, da morajo imeti pomočniki in vajenci priliko kopanja.

Kakor slišimo, je začelo tudi delavstvo naših tovarn zahtevati ustvaritev ljudskega kopališča. Takšna naprava bi res v veliki meri pripomogla, da se dvigne zdravstveno stanje našega delavstva in njihovih družin.

Tudi uradništvo bo gotovo s veseljem pozdravilo, če dobimo v našem mestu cenoeno ljudsko kopališče. Sedaj je pač lepa prilika, da se vsi poklicani činitelji zganajo — zlasti naše delavske in socialne institucije, da postavimo temelje ljudskemu zdravju v našem okolju.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče,

vendar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

Timotej:

Flores Mariani
27. Dr. Jožef Schofer

30. X. 1930.

V duhovnika je bil posvečen po svojem poklicu, v politiko je bil pahnjen po nagibu drugih. Prvo je bilo njegovo veselje, drugo njegov križ.

Leta 1905 bi moral v Freiburgu na Badenskem postati ravnatelj bogoslovnega sementišča, tedanja vlada pa je preveč ji gorečemu duhovniku to prepovedala. Zato je bil v vojski badenskega Centra poklican kot sodelavec v svoje politične vrste. S svojim prvim političnim člankom »Der politische Waldmichel« je postal Schofer znan pri prijateljih in nasprotnikih.

Poslej se je Schofer še mnogokrat oglašil v političnem življenju, a spregovoril je le, če je imel kaj povedati. Tudi politično delo je bilo zanj apostolat: služba Cerkev in veri. Nadškof dr. Karel Fritz je dejal o njem v svojem nagrobnem govoru: »In če njegovo stremenje in delo v kratkih besedah strnem, moramo za duhovnika in politika Schoferja postaviti geslo: »Vse za Boga in za Cerkev in za ljudstvo.«

Tudi politični nasprotniki so priznavali njegovo nesebično, pošteno in modro delo. Nihče ni pred njim ne za njim, ne v Centrumu ne v nasprotnem taboru živilo toliko zaupanja in spoštovanja kakor preskušeni politik in taktik Schofer. Bil je tudi velik prijatelj in pospeševatelj dobrega tiska. V nemirnih časih so na uredništva prihajali vsak dan članki izpod njegovega peresa. Svoje

Pogreb dr. Ivana Prijatelja

Na levi: Pred Narodnim domom je potem, ko je trnovski župnik, duh. svetnik g. Cegnar blagoslovil truplo, govoril v spomin umrlemu vseuč. profesor dr. Kidrič. — Spodaj: Pred univerzo se je žalni sprevod ustavil. Tu se je poslovil v imenu univerze od pokojnega univ. profesorja dr. I. Prijatelja prorektor univerze prelat dr. Matija Slavič.

Letošnja javna dela v Sloveniji

Tehnični oddelek banske uprave v Ljubljani je izdelal že vse potrebne načrte in preračune za najrazličnejša javna dela, ki bodo opravljena v letošnjem letu v Sloveniji. Že lansko leto se je zamisel izvedbe javnih del nadvse koristno poznala v številnih občinah, v katerih so brezposelni našli dela in zaslužka. Ne glede na to, da je najbolj primerno podpiranje brezposelnih v tem, da se jim da z zdravim delom možnost zaslužka, se hkrati s temi deli urejajo, popravljajo in na novo grade številne ceste, regulirajo vodni toki itd. Zato sta tudi za letošnje leto določena dva banovinska sklada iz katerih se bodo gradila javna dela v Sloveniji.

Banovinski fond za javna dela znaša za letošnje leto okrog 10.000.000 Din. Iz teh sredstev bo odpadlo okrog 5.300.000 Din za cestna dela, 2.400.000 Din za hidrotehnična dela, okrog 1.400.000 Din za zagradbo hudournikov, okrog 900.000 pa za različna dela, merjenja in naprave načrtov. Bednostni sklad je še prav posebno namenjen podpiranju brezposelnih z delom in dobivajo večino podpore iz bednostnega sklada občine, ki izvršujejo v svojem okolju s sredstvi iz bednostnega sklada manjša javna dela, pri katerih se zaposlujejo domači brezposelni. V bednostnem skladu bo za letošnje leto na razpolago 3.850.000 Din, od česar bo porabljenega približno polovico za popravila občinskih cest četrta za hidrotehnična dela, ostanek pa za zagradbo hudournikov, pri čemer je v letošnjem letu banovina prvič določila vsoto 300.000 Din za melioracijo travnikov. Marsikje po Sloveniji se da z razmeroma skromnimi stroški lepo dvigniti donos travnikov in postavka 300.000 Din predstavlja začetek načrtnega zboljšanja travnikov. V teku let se bodo ti izdatki, za katere bo

banovina vsako leto našla potrebna sredstva, bogato poplačali.

Skoraj 14.000.000 Din, ki jih bo letošnje leto banovina žrtvovala iz svojih sredstev za javna dela, pomenijo za Slovenijo zelo mnogo. Če upoštevamo, da se bodo poleg banovinskih javnih del nadaljevala in na novo začela tudi druga večja javna dela, za katere daje sredstva država, potem smemo biti prepričani, da bo v letošnjem letu pač večina za delo volinjš brezposelnih mogla priti do dela in zaslužka. V svojem načrtu izvedbe javnih del v Sloveniji na stroške obeh banovinskih fondov, je tehnični oddelek banske uprave upošteval vseveda tudi lansko leto začeta javna dela, ki še niso bila končana. Tako se bodo nadaljevala vsa lanska leto prekinjena cestna dela, regulacije in melioracije. Začetih bo tudi nekaj novih. Tehnični oddelek banske uprave se pri razdelitvi del ozira vedno tudi na to, kakšne so krajne razmere in potrebe. Poleg upoštevanja siromašnosti občin in nujnosti javnega dela pa ni zanemarjeno načrtno delo, ki stremi za tem, da se vsa javna dela gradijo tako, da so režijski stroški čim manjši in da čim večji del preračunane vsote odpade na mezde. Sedaj se javna dela postopoma začnajo in kmalu bo pri vseh nastopila gradbena delavnost, ki jo bodo zlasti brezposelni gotovo z največjim veseljem pozdravili. (Z)

Pension »OLGA«

Kranjska gora, 810 m

Udobne sobe z balkonom, tekoča voda. V predsezoni za 10 dni 540 Din, v sezoni 10 dni 650—750 Din. Se priporoča ZORE Z.

Svoji ženi je zvest pomočnik in spremljevalec, svojim otrokom je odkritosrben prijatelj in svoji nebeski Materi je sam vdan otrok. Od svoje poroke je molil vsak dan Marijine dnevnice.

Odkar je izšla evharistična odločba Pija X. o pogostnem obhajilu, je bil vsak dan gost obhajilne mize.

V domači zdraviliški kapeli je pri službi božji dalj časa igral na harmoniji, dokler ni tega lepega dela naučil svojega sina Odoña. In z družino je molil vsak dan sv. rožni venec.

Kadar je bolnike odpustal iz svoje bolnišnice, jim je dajal svete besede in podobice v opomin in spomin na pot.

Ob njegovi smrti je prinesel ubog pastir svoj prihranek kot dar za sv. mašo v blagor pokojnemu knezu, ki je bil dober kakor drugi Gospod Bog.

Ko se je v smrtni bolezni prebudil iz narkoze je še nekoliko omamljen ponavljal izrek iz Marijinih malih dnevnice: »In convertendo... Kako gre naprej?« je vprašal okrog stoječe zdravnik, ki mu pričetege stavka seveda niso znali nadaljevati. Ob njegovi smrti mu je pač nevidno stala ob strani nebeska Pomočnica in neslišno nadaljevala psalmov verz, ki je zanj našel v večnosti svojo spolnitev: »Facti sumus consolati« (Psalm: 125).

»Ko smo se obrnili (k Tebi) smo bili potolaženi.«

To vse so za kneza nenavadne reči; res vredne knežje krone.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Praktični gospodinjski pouk na ljubljanskih mešč. šolah

Ljubljana, 26. maja.

Jeseni smo poročali o nameri ljubljanske občinske uprave, da ustanovi na ljubljanskih meščanskih šolah gospodinjske šole ter jim da tudi vse potrebni inventar in prostore. Z novim proračunom je ta načrt dobil stvarno podlago in tako bodo se v letošnjem proračunskem letu izvedeni vsi pogoji za uvedbo gospodinjskih šol na dekliških meščanskih šolah.

Sicer se gospodinjstvo na teh zavodih teoretično že več let poučuje, vendar samo teoretično. Gospodinjski pouk pa more biti uspešen le tedaj, če se poučuje tudi praktično. Nekateri zavodi so se že dolgo prizadevali, da bi jim mestna uprava dala in uredila potrebne prostore in še potrebnejši kuhinjski in eploh gospodinjski inventar. Še le sedanja uprava je našla razumevanje tudi za to potrebo in tako je končno le prišlo do uresničenja dolgo gojene želje, da se na dekliških meščanskih šolah uvede tudi praktičen pouk gospodinjstva. Z uvedbo praktičnih gospodinjskih šol bodo dobile dekliške meščanske šole večji pomen, zlasti danes, ko je učencem meščanskih šol oteženo dostop na učiteljska in druge srednje šole, pa bodo tako imele možnost, da se uvedejo v praktično gospodinjstvo, t. j. v delo, ki je v neposredni zvezi s praviim ženskim življenjskim poklicem.

Prva taka gospodinjska šola je bila uvedena že lani na I. dekliški meščanski šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani. Mestna uprava je preiskrbelala ves potreben inventar ter je uredila pripraven prostor za kuhinjo in čistilnico, kjer se učence zadnjih letnikov urijo v praktičnem gospodinjstvu, t. j. v pripravljanju jedil, v serviranju, pospravljanju in čiščenju. Pouk se vrši pod spretnim strokovnim vodstvom. Jedilniki so preračunani na jedila, ki jih zmorejo širši ljudski sloji in se polaga posebna skrb na to, da so jedila zdrava, in če tudi preprosta, vendar tečna in hranljiva. Poleg kuhanja in serviranja pa se uče dekleta tudi pranja, likanja, čiščenja itd.

Enako kot na I. dekliški meščanski šoli bo uvedena praktična gospodinjska šola na meščanski šoli v Mostah, kjer bodo za to primerno preuredili prostore in bo nabavljen tudi potreben gospodinjski inventar. Ravno tako bo urejena gospodinjska šola na meščanski šoli na Viču in za Bežigradom.

Sedanja uprava posveča svojo skrb tudi drugim ljubljanskim šolskim zavodom, ki so po dolgem času potrebni renoviranja in čiščenja. Iz letošnjega proračuna samega so razvidne precejšnje vsote, ki so namenjene za renoviranje in popravila na šolskih zavodih. Na šoli na Ledinu bo renovirana večja, v eni učilnici bo postavljen parketni tlak in preplekana bodo zunanja okna; enako tudi v šoli na Grabnu. Tudi tu dobi ena učilnica nov parketni tlak, izvršena pa bodo še nekatera popravila na strešnem krovu in še več drugih manjših popravil. Za šolo na Prulah bodo nabavljeni novi kotli za centralno kurjavo, popravljena in preplekana bo vrtna ograja, nabavljene nove okenske zaves. V šoli pri Sv. Jakobu bodo deloma izmenjane cevi za centralno kurjavo. V šoli v Sp. Šiški bo napravljena hišna kanalizacija, obnovljena bo šolska fasada in preplekana zunanja okna. V šoli v Zg. Šiški bo preplekano strešno žlebovje in vse pločevinate kritine, kakor tudi zunanja okna. Temeljito bo popravljen strešni krov. Ker se je meščanska šola usmerila v trgovsko-obrtni pouk, bo dobila potrebne pisalne stroje za vezbanje v strojepešju. V šoli na Viču bo napravljena hišna kanalizacija, preurejena bodo stranišča po angleškem načinu, temeljito bodo popravljene sedanje alabe peči. Nabavo gospodinjskega inventarja ter ureditev prostorov za gospodinjsko šolo na tem zavodu smo že omenili. V šoli v Mostah bo temeljito popravljena telovadnica, nabavljene bodo nove okenske zaves, dalje oprema za otroški vrtec, ki se odpre letošnje jesen. Na meščanski šoli v Mostah bodo adaptirani prostori za 2 novi učilnici, za zbornico, kabinet in pisarno, urejen bo prostor za stanovanje šolskega sluga in prostor za rokotvorni pouk. Nabavo kuhinjskega inventarja za gospodinjsko šolo smo prav tako že omenili. Enako kuhinjsko opremo dobi meščanska šola za Bežigradom.

Vse navedene šole, poleg tega še zavod »Mladika«, bodo temeljito očiščene in prebeljene. Nabavljenih bo tudi nekaj novih zemljevidov za šole. Razen navedenih, večinoma izrednih naprav in ureditev ter popravil se bodo izvršila po zavodih še razna običajna tekoča vzdrževalna dela.

Vzdrževanje šolskih poslopj bivšim občinskim upravam menda ni delalo bogve kakšnih skrbi. To se pač najbolje vidi iz sedanjih posledic. Ves šolski inventar, kakor šolska poslopja sama, so potrebna temeljitega renoviranja. Sedanja mestna uprava je v letošnjem proračunu posvetila šolskim zavodom mnogo skrbi, enako ji jo morala tudi še v bodoče, da se dolgo zanemarljena poslopja z inventarjem vred zopet spravijo v red.

Rečica ob Savinji

Proslava majske deklaracije. V nedeljo popoldne se vrši v Nazariji proslava 20-letnice majniške deklaracije za kraje Rečica, Nazarije in Mozirje. Ob 3. popoldne bo šmarinška pobožnost z ljudskim petjem. Po šmarincah na prostoru pred cerkvijo proslava. Spored obsega petje, deklaracije in drugo. Da bo proslava čim veličastnejša, bo igrala tudi godba slovenske narodne pesmi. Vsi prijatelji slovenstva in s tem pravega, resničnega jugoslovanstva iskreno vabljeni!

Apače

Poročil se je g. Stanko Hinterlechner, učitelj v Stogavcih z gđ. Marjeto Kolerič, hčerko tukajšnjega trgovca. Bilo srečno!

Sezonski delavci. Za poljedalsko delo v Nemčiji so razni agenti dobili iz naše kotline nekaj nemških, večinoma kmečkih sinov in hčerk. Potujejo z istim transportom kakor med prekmurskimi, kočevskimi in banaškimi Nemci najeti delavci. V upanju za dober zaslužek so odšli — vsaj tukajšnji — brez vsake pismene pogodbe. Ker v Nemčiji brezposelnost še ni odpravljena, ni dvoma, da bi bil edini namen najemanja tega delavstva samo gospodarskega značaja. Morda bo kdaj služilo za utrjevanje nemstva v naših krajih?

Slovenski kmetje na Češkem

Praga, 24. maja.

Pred dnevi smo poročali o odhodu 50 kmetov iz Jugoslavije, med katerimi je 6 Slovencev, na Češkoslovaško, kjer so gostje bratske države. Zastopniki našega kmetijskega stanu nam sedaj pišejo: »Naša pot čez Avstrijo je bila ponoči. Dne 22. t. m. smo ob pol 3 zjutraj prestopili mejo Češkoslovaške na postaji Gornje Gradišče. Takoj smo spoznali češkoslovaško gostoljubnost, kakaj Čehi so nas pogostili s kavo in pecivom ter nam dali znake in knjigo z napisom: 30 let zadružnega kmetijskega dela. Ob 4 smo bili že v Budjeveviah, čez pol drugo uro pa že v Pragi. Tam so nas sprejeli zastopniki češkoslovaške agrarne stranke in nas spremili v hotel Beranek. Dopolodne smo se odpeljali, popoldne pa smo odšli ogledati si razstavo, ki je bila dopoldne odprta in ki bo trajala do 29. maja.

Najprej smo videli ogromno poslopje, v katerem so razstavljene statistične tabele in diagrami o kmetijskem napredku, o turističnem delu, narodnem zdravju, selekcija žita, površini posevov itd. Občudovali smo tako ogromno poslopje, kakor tudi statistično gradivo, zlasti pa napredek češkoslovaškega kmetijstva. Ogledali smo si razstavo raznih poljedelskih strojev. Teh je na razstavi toliko in toliko različnih, da smo mogli spoznati vse od navadnega pluga pa do največje mlatilnice, ki žito omlati, zveže in spreša slamo v bale, očisti žito in napolni vreče. Ogledali smo si razne vreče ovac iz raznih krajev češke države. Na tej razstavi je zastopana vsa češka država in zato je razumljivo, da smo hodili 4 in pol ure skozi razstavo.

Tudi razstava konj in govedu je bila za nas nekaj novega, ker smo videli prvovrstne vole za zakolji, težke tudi do 1400 kg. Pretežno je prevladovala simondolska pasma. Prašičev na razstavi sicer ni bilo veliko, vendar pa so bile razstavljene zelo lepe živali.

Na lovski razstavi nas je najbolj zanimal jugoslovanski oddelek, zastopana pa je bila tudi Rumunija. Tudi ta razstava je ogromna, ter se odlikuje po svoji kakovosti in raznovrstnosti.

Zvečer smo se udeležili banketa, na katerem je s češke in naše strani sledila napitnica napitnici. V imenu Slovencev se je zahvalil za gostoljubje Čehov g. Janko Ovsenik. Naglašal je naše presenečenje nad vsem, kar smo videli.

Drugega dne pa nas je čakalo zopet nova slovesnost namreč proslava 30 letne ustanovitve prve zadruge. Ta proslava je izvenela v veliko manifestacijsko prireditev, ki nam je pokazala vso veličino češkega zadružnega dela.

Na Trgu sv. Vavla je bila postavljena velika tribuna. Trg je nekoliko podoben Kongresnemu trgu v Ljubljani le da je daljši in širši, ter bolj strm. Malo pod vrhom je spomenik kralja Vavla na konju, ob straneh pa so štiri svetilne sohe. Tisoči in tisoči češkoslovaške mladine iz vse države so korakali v narodnih nošah mimo spomenika, drugi v običajnih nošah pa so prav tako korakali mimo. Spreved je otvoril jezdec z državno zastavo, za njim pa je šla četa za četo na konjih. Sledila je ogromna množica kolesarjev in kolesaric, nato zopet narodne noše, vmes pa godbe, nato pa skupine s pomembnimi napisi, kakor: »Pozdravljeno mesto Praga!« ali pa »Kjer brat brata ne ljubi, je tuje gospodar.« »Protestiramo proti levi in desni!« »V skupnem delu državotvornih strank je zmaga države!« »Za pravično plačo delavcu zemlje!«. Posamezne skupine so predstavljale kmetско delo, kmetско življenje, kmetско družino, Hanaki so imeli s seboj celo svatbo itd. Na vseh obrazilh navzočih udeležencev pa se je zrcalila samozavest, ponosnega češkoslovaškega kmeta.

Popoldne je bila velika prireditev na praškem stadionu. Tam se je zbralo več sto tisoč ljudi. Nastopile so narodne noše, konjenica, sledili so vaški prizori iz vsakdanjega življenja in pa narodni plesi. Vse prireditve je zaključila zopet konjenica z zastavami. Zaželeli smo si, da bi tudi naša Kmetiska zveza priredila vsaj približno podobno slavo.

Obisk na Češkoslovaškem nas je prepričal, da smo tudi mi na pravem potu in da se moramo z vsem navdušenjem okleniti Kmetiske zveze in našega društva, pa bomo tudi mi prišli do zaželenih uspehov.

Ko smo gledali te tisoče in tisoče mladih ljudi, polnih samozvesti in odločnosti, svesti si svojega programa, smo spoznali, da je ni sile na svetu, ki bi jih premagala.

Prihodnje dni gremo na podeželje, kjer bomo spoznali kako češkoslovaški kmet živi in dela. Pošiljamo svoje pozdrave vsem v domovini!

Maribor

m Maribor se pripravila na proslavo majniške deklaracije. Velike priprave se vršijo za proslavo majniške deklaracije v Mariboru in okolici. V soboto zvečer bodo po vseh okoliških grčkih žareli kresovi. V Mariboru bo v soboto zvečer z Glavnega trga baklada z godbo gasilske čete v park k spomeniku Jugoslovanske maticе, kjer bo zažarel v žari ogoj. Tu se bo zbrala predvsem srednješolska mladina, za katero bo imel govor prof. dr. Fr. Sušnik. Nato bo v parku ob 21. do 22. promenadni koncert. V nedeljo, 30. maja, bo ob 11.30 v veliki unisoni dvorani kratko manifestacijsko zborovanje. Najprej deklamira gđc. Elvira Kraljeva, članica Narodnega gledališča, Gregorčičev pesem »Naš narodni dom«, nakar govori g. dr. Josip Leskovar. Po govoru intonira godba pesem »Hej Slovani!« in državno himno. Vsa kulturna in narodna društva naj se udeležijo proslave majniške deklaracije v soboto in nedeljo, da bo izvenela v veličastno manifestacijo volje in odločnosti slovenskega naroda.

m Izložbena okna za proslavo majniške deklaracije. V Mariboru se pojavljajo v izložbah slike majniške deklaracije in druge nacionalne slike in okraske. Posebno pozornost vzbuja izložba Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti, kjer je v izložbi poleg slike Nj. Vel. kralja od mladega slovenskega umetnika naslikana elika ministra dr. Korošca. Poleg njega pa je »Slovenski gospodar« iz leta 1917, kaj je smel takrat pisati o majniški deklaraciji — je namreč skoraj v celoti konfisciran.

m Zaključna dramska premiera v mariborskem gledališču bodo »Trije vaški evetniki«, znana iz vrtna veseloligra iz kmečkega življenja.

m Pavla Udovičeva gostuje. V nedeljo popoldne in v torek zvečer bo gostovala v mariborskem gledališču priljubljena Pavla Udovičeva v vlogi Maruše v opereti »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron«.

m Volitve v cestnem odboru. Včeraj je bila seja okrajnega cestnega odbora v Mariboru, na kateri so bile volitve novega načelnika. Navzočih je bilo 17 članov ter je bil izvoljen za načelnika s 16 glasovi mariborski podžupan Franjo Zebot, za 1. podnačelnika pa tudi s 16 glasovi dosedanjí načelnik, mariborski župan dr. Juvan. II. podnačelnik za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. je dekan Fr. Gomilek. II. podnačelnik za okraj Slovenska Bistrica je zdravnik dr. Jernej Černej. II. podnačelnik za sodni okraj Maribor pa je župan Avgust Jaunik iz Limbuša.

m Umrli je v čakovski bolnišnici po daljšem bolehanju g. Vinko Danilo, policijski uradnik mariborske obojne policije. Pokojnik je bil znan in

priljubljen med Mariborčani. Takoj po osvoboditvi je prišel iz rodne Dalmacije v Maribor ter je organiziral obojno policijsko službo v Spilju. Od tam se je selil v Maribor, kjer je služboval do svoje smrti. Bil je nesebičen, širokogruden, priljubljen med tovariši in meščani. Umrli je v starosti 45 let ter zapušča soprogo s 13 letnim sinom. Njegove smrtne ostanke so prepeljali iz Čakovca v Maribor ter bo danes popoldne ob 16 pogreb na pokopališču.

m Vokalno-orkestralni koncert priredi žel. glasbeno društvo »Drava« v sredo dne 2. junija v unisoni dvorani pod vodstvom dirigenta Albina Horvata.

m Strela udara. Ob priliki hude nevihte je v torek zvečer udarila strela v hišo konjača v Brezuli pri Račah. Hiša je pogorela do tal. — Požar so imeli v torek tudi na Jančevem vrhu. Posestnica Amalija Kaiser je naročila sinu, da požge pri žagi lesne odpadke, ki so bili na kupu. Sin je naročilo izvršil, ogenj pa je zaneslo na žago, ki je pogorela do tal. Škode je 25.000 din.

m Dva zanimiva kulturna filma se predvajata v Ljudski univerzi jutri v petek. Prvi prikazuje »Afriko z aeroplan«, drugi pa pripoveduje o čudovitih doživljajih bagdadskega kalifa. Za mladino bo posebna predstava ob 16.

m Predzrna goljufija. Posestnica Julijana Mlaker v Razvanju je postala žrtev drznega goljufa. Mlad, 30 leten možki se ji je predstavil kot finančni uradnik, ki išče ponarejen kovan denar. Posestnica mu je na njegovo zahtevo pokazala vso svojo gotovino — 450 din. Mož je denar kar zaplenil ter dejal posestnici, naj pride naslednjega dne ponj v mariborsko carinarnico. Tam ga je včeraj res iskala, pa žal, zaostoj. Sleparija je bila prijavljena policiji.

m Ubogajte vendar in kupujte v manufakturi Grajske stariarne, Vetrinjska 10. Jamčimo, da boste zadovoljni.

Celje

c Procesija sv. Rešnjega Telesa pri Sv. Jožefu nad Celjem. V nedeljo, dne 30. t. m., bo pri Sv. Jožefu nad Celjem ob 8 slovesna sveta maša. Po sv. maši bo procesija z Najsvetejšim.

c Prelimenovanje celjskih ljudskih šol in krajevnih šolskih odborov. Po izvršeni združitvi mestne občine Celja v upravno občino Celje-okolico je nastala potreba dati celjskim ljudskim šolam in celjskima krajevnima šolskima odboroma nove, sedanjemu stanju ustrezajoče nazive. Na predlog obeh šolskih odborov je banska uprava izdala odlok, da se krajevni šolski odbor za Celje-mesto

kakor so bili pač stariši otrok, delavci, dninarji, uradniki, berači in bogataši. Vendar so bili vsi enako deležni sreče in veselja današnjega izleta. Vmes so bili mehki in svileni robčki, pisani in nenavadni, čipkasti, nežni, kakor so jih dobile morda v dar matere malčkov, ko so bile še kot mladenke oboževane in nepozabno ljubljene. Drugi robčki pa so bili zopet zaprani, podobni skoraj zavrženim krpam, s katerimi so si brisali znojne kaplje in grenkobni pot očetje, ki so trpeli po tovarnah, v prahu in na žernadah. To je bil maj! Vsa ta pestra množica robčkov se je resnično čudovito zlivala v eno samo ubranost, v kateri so utripala nedolžna otroška srca. Toda vmes je bil en robček, ki je bil obrobjen s črno, podoben žali misli med veseljem. Ta ni tako veselo frfotal kot ostali, zaostajal je, kakor da je poln solza in bridkih spominov. Neprestano se je zapletal in mineval kakor sled splašene duše.

Sprevednik me je odpravil v voz ki so ga sicer zasedli otroci. V oddelku ni bilo drugih potnikov, truden vojak je dremal v kotu, pri vratih pa je mežikala nadložna ženica, ki se je vračala z romarske poti. Tretji pa sem bil jaz, skoraj v zadregi kot tujec, ki se ne spozna v belem mestu. Hotel sem ostati neopazen, tiho sem se vsedel. Učenci in učence so silili k oknom, radovednejši so stopali na klopi in si glasno dopovedovali imena gora in vasic, vmes so mahljali v slovo železničarju, ki je z nemimi kretnjami, strmeč in nerodno odzdravljaj. Ko je začel voziti vlak čez stržene in zrnice s polno brzino, so se odmaknili šolarji od oken ter se igrali dalje z robčki in svojo srečo. Voda li je učiteljica, njene oči so imele radi bledikavega obraza nek poseben čar, v katerem je bila sledi trdnosti in prestanih žrtv. Ona je imela tisti črnoobrobjeni robček, ki ni mogel v vetru frfotali tako mladostno in živahno kot ostali. Neprestano so ga nadlegovali njeni malčki z raznimi vprašanji in prijetnimi malenkostmi, komaj da je mogla odgovarjati in ustreči vsakemu po njegovi želji. Ta ji je ponujal črneje,

Vaš dopust v:

Informacije in prospekti pri: »AZIENDE DI CURA« ali pri »Putniku«

ABBZIA NOVI ZORAVILNI
HOT. JEANNETTE Leži sredi južne obale, Moderen komfort. Gorko morške kopeli. Cene zmerne.

GRADO HOTEL ESPLANADE Tik ob obali. Pred sezono L. 32-40.—, V sezoni L. 39-45.—.

GRADO LYDIA DRUŽINSKI HOTEL Blizu obrežja. Tek. voda. Izv. kuhinja. Pop. penzion L. 18-22. Govori se jugoslov. Prosp.

NAKAZNICE ZA HOTELE IN BENCIN
ZNIŽANA VOZŃJA NA ZELEZNICAH 50%—70%
Pojasnila: ENIT - Petra Kodica br. 6 - BEOGRAD - in vsi ostali potniški in prometni biroji.

imenjuje odslej »krajevni šolski odbor za šolski okoliš I«, oni za Celje-okolico pa »krajevni šolski odbor za šolski okoliš II.« Šoli, ki spadata v področje prvega krajevnega šolskega odbora, sta dobili naziv »državna I. deška ljudska šola« in »državna deška ljudska šola«, bivša okoliška deška šola pa »državna II. deška ljudska šola«.

c Pevsko društvo »Celjski Zvon« priredi koncert slovenskih narodnih pesmi v soboto, dne 12. junija ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice v Celju.

KINO METROPOL :: Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »ULICA DO RAJA« (Hanns Moser). Ob 10 in 14 matineja »NABI ROJAKI«. — Jutri, v petek ob 16.15, 18.15, 20.30 »ULICA DO RAJA«.

c Nesreči dveh pomočnikov. Mavrin Karel, pekovski pomočnik, je padel v nedeljo s kolesa tako nesrečno, da mu je počila lobanja, obenem pa je dobil pretres možganov. Nezvestnega so prepeljali v celjsko bolnišnico. Njegovo življenje je bilo v nevarnosti, vendar se je sedaj njegovo stanje že nekoliko zboljšalo. — Klavs Franc, 32 letni krojaški pomočnik iz Vetrinika pri Boštanju, je padel isti dan v Leskovcu pri Rimskih Toplicah s skale 8 m globoko. Pri padcu si je polomil prsni koš in hudo poškodoval obe roki.

c Okrajno načelstvo v Celju sporoča, da se bo dne 8. junija t. l. vršila v prostorih tehničnega razdelka javna licitacija za dobavo 800 kub. m kamna lomljenca za vsoto 56.800 Din za regulacijska dela na Savinji pri Orli vasi. Pogoji so na vpogled pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Celju.

Mengeš

c Gostovanje »Lirac«. V nedeljo, dne 30. maja, ob 4 popoldne priredi prvo slovensko pevsko društvo »Lirac« iz Kamnika v posvetnem društvem domu v Mengeš pevski koncert s peštrnim sporedom pod vodstvom pevovodje g. Vremška Cirila. Posnemalnja vredno je dejstvo, da je pevsko društvo »Lirac« sklenilo, celoten dobiček za svojo 50 letnico darovati vojnim invalidom kamniškega okraja, kot ustanovni fond za slučaj nezgod, smrti, bolezni itd.

Za neokrnjeno gozdarsko šolo v Mariboru

Maribor, dne 26. maja.
Vsem, ki se zanimajo za naše gozdarstvo, ki je v Sloveniji ena prvih gospodarskih panog, je še v živem spominu, koliko truda in naporov je bilo treba, da se je v Mariboru ustanovila Gozdarska šola. Že leta 1919 je »Podravska podružnica slovenskega gozdarskega društva« začela vprašanje ustanovitve gozdarske šole. Od takrat so se zahteve po taki šoli vsako leto ponavljale podpirale pa so jih gospodarske institucije, javnost in časopisje. Ministrstvo za gozdove in rudnike je priznavalo potrebo šole in je v proračunih za l. 1920/21 in 1924/25 predvidelo manjša kredita za šolo, ki pa nista zadostovala. Šele l. 1929 je bil pod ministrom dr. Antona Korošca vstavljen v proračun dovoljni kredit, ki je omogočil ustanovitev šole. Minister je še istega leta dal banovni nalog, da pripravi vse potrebno za ustanovitev šole. Istega leta je tudi banovina stavila v svoj proračun kredite za šolo. Šolo so nastanili v bivšem oblatnem dvorcu, kjer je bila 15. januarja l. 1931 otvorjena. Vodstvo zavoda je prevzel inž. Zmago Zierfeld, ki je takoj izdelal tudi organizacijski načrt, ki je bil koncem januarja

od ministrstva potrjen. Po tem načrtu sta na šoli enoletna in dveletna šola.

Šola, ki je bila s tolikim zadovoljstvom sprejeta, pa je že z drugim letom svojega obstoja začela doživljati težave, ki so grozile, da jo bodo uničile. Do jeseni l. 1932 nikdo ni vedel, kako bo z obstankom šole. Meseca septembra je izšel odlok ministra za šume in rudnike, s katerim bi se imeli ukiniti nižja gozdarska šola v Mariboru in logarska šola v Sarajevu. V Mariboru je bila likvidacija šole preložena za eno leto, ker so imeli gojenci l. razr. dveletne šole še eno leto do absolviranja. V tem kritičnem trenutku je šoli priskočila na pomoč banovina, ki je prevzela nase vse stroške za vzdrževanje šole, za internat in osebje. V enakem razmerju do banovine je šola tudi še s proračunom za l. 1937/38.

V zadnjih letih je vodstvo šole uvedlo prakso, da je razpisalo sprejem gojencev že meseca junija, čeprav se pouk na šoli prične šele meseca oktobra. Na ta način interesi pravčasno dobijo vse potrebne informacije, da se morejo odločiti za vstop v gozdarsko šolo in da se prej ne vežejo na kako drugo strokovno šolo. Javnost sedaj z zanimanjem in skrbjo pričakuje ali bo s prihodnjim letom pričel nov tečaj dveletne šole. Zaskrbljenost je deloma upravičena, ker se je vodilo uradništvo ministrstva za šume in rude na konferenci, ki je bila lanskega leta meseca julija, izreklo za ukinitve državne dveletne gozdarske šole, ki je državna le po imenu, ker jo v celoti vzdržuje banovina.

Uradniki v ministrstvu zagovarjajo potrebo ukinitve s tem, da absolventov ne bo moglo zaposlit in da bo šola producirala le brezposelni, strokovno izvežban proletarijat. To pa nikakor ne drži, ker so vsi dosedajni absolventi ki so svoj vojaški rok že odslužili, po ogromni večini že zaposleni. Poleg tega bo pa država morala izpremeniti zakon o gozdovih, ki pozna kot pomožno osebje le čuvaje, od katerih ne zahteva nikake strokovne izobrazbe. Ti pa v bodoče ne bodo mogli izvrševati nalog, ki jih predvideva uredba o organizaciji državne gozdarske službe, po kateri se bo v državnih gozdovih vršilo predelovanje lesa v lastni režiji. Za tako službo bo potrebno pomožno osebje, ki bo v gozdarskih šolah prejelo potrebno strokovno znanje. Za absolvente drž. gozdarskih šol bo torej takrat tudi v državni službi dovolj prostora.

Neokrnjeno gozdarsko šolo pa zahtevajo tudi interesi našega gozdarstva. Gozdarstvo je zlasti za Slovenijo panoga, ki igra v našem gospodarstvu odlično vlogo. Žal pa naše gozdarstvo še zdaleka ni tako umno, da bi zagotovilo našemu kmetiskemu stanu trajen dohodek in blagostanje. To pa zato, ker je naša gozdarska prosveta še na nizki stopnji, o čemer pričajo naši slabo gojeni gozdovi in njih nepravilno izrabljanje. Temu bo mogla od pomoči le popolna gozdarska šola, ki bo s svojimi absolventi v naše gozdno gospodarstvo prinesla novega duha. Zato pa slovenski gospodarski krogi in vsa javnost odločno odklanjajo vsako misel o okrnitvi šole in zahtevajo zanjo zadostnih sredstev za njeno popolno izgraditev. Gozdarska šola je tako velika pridobitev, da si je ne pustimo vzeti.

Likovič Joža:

Majniški izlet

Osmina prazneta Rešnjega Telesa je minevala, na žalostni gori so se razvneli bronasti bratje in dvignili sionsko pesem. Popoldan je bil zastr s svetlo slutnjo, češmilje ob poti je sladkobno dehtelo, soseske murnov so se neprestano klicale in si obetale tisočero skrivnosti. Vračal sem se domov. Morda bi se samcat že zadržal do noči med našimi lehami, kraj barskih zrn in belih brez ali ob poniznem jezarskem okencu, pa mi je s tihimi koraki sledila otožnost, ki bi me gotovo preveč bolesto prevzela, ko bi se preko ramen sv. Treh kraljev blestel zlat večer ter bi vel skvzi odprte line sladkobni dih ljubezni in pokoja.

Vlak je hrumel v prijazno presersko postajo. Jeklena prsa lokomotive so žahtela v pomladanski soparici, razgret zrak je migotal nad tirnicami in mladim brinjem. Nekje so se oglašali škrlatni ter v svojih brezimnih spevih razodevali zadovoljstvo in sladko srečo. Bela ledja planin so bila razbeljena, nad polhograjskimi globočami se je lenila zločesta senca, starijav oblak se ni mogel ganiti od krimskih gor. Vse je bilo nekam zadušeno, niti prastari ku-ku ni mogel osvežiti sparnega popoldneva. Le tam nekje v daljavi, kjer se med travami komaj zgane Marijin kodrček, tam je čemelo nekaj, kar je moglo biti več ko plaha radost, ki se neprestano odmakla strtemu sreč.

Iz zadnjih voz ustavljajočega se vlaka je donel vesel vršič in petje. Šolarji so se vračali z majniškega izleta. Vsi so bili veseli in skoraj razposajeni, vzklicali so in peli: Ljubi maj, krasni maj, konec zime je sedaj... Mahljali so z robčki, ki so poredno frfotali v lahнем vetriču. Z vsakim robčkom je frfotal košček sreče, za vsako srečo dvojje žarkih oces in drobno srce! Robčki so bili kaj različni, beli in svileni, dražji in zopet bolj ceneni,

Pokojn. zavarovanje nameščencev

Lanako leto se je položaj nameščenskega pokojninskega zavarovanja popravil, ker je naraslo število zavarovancev za 5,2% na 10.909, vendar pa smo že omenili, da so povprečni zavarovani prejemniki nameščencev padli. Tudi povprečna premija se je nekoliko zmanjšala: od 207,73 na 207,47 od 1935 na 1936, od 1934 na 1935 pa se je zmanjšala od 212,67 na 207,73 din. Pripominjamo, da je bila najvišja povprečna premija leta 1930 230,36 din.

Lani se je tudi povečal predpis premij, na drugi strani pa so se zmanjšali dokupi let. Najbolj pa je narasel donos imovine. To povečanje donosa je deloma pripisovati splošno povečani naložbi imovini, istočasno pa je ugotovili, da je tudi odelotno obrestovanje naraslo. Ta prirastek sicer ni znaten, je pa značilen za razvoj naše gospodarske konjunktive, kar kaže, da narašča tudi donosnost v našem gospodarstvu. V naslednjem podajamo pregled povprečnih naložb imovine in obrestovanja v zadnjih letih:

	Povprečna naložba milij. din	prjete obresti milij. din	v %
1930	163,64	13,39	8,1
1931	201,1	16,26	8,08
1932	214,44	18,15	8,46
1933	234,09	17,96	7,67
1934	256,16	17,98	7,01 (6,31)
1935	282,71	18,46	6,53 (6,07)
1936	315,82	21,57	6,83 (6,42)

Podatki v oklepajih kažejo, koliko je znašala donosnost naložene zavodove imovine, če upoštevamo pri vrednostnih papirjih nakupno vrednost in pri nepremičninah nabavno vrednost.

Če pogledamo na posamezne vrste naložene imovine, dobimo naslednjo sliko za zadnja leta:

	den. zav.	vredn. pap.	pos. neprem.	povpr.
1930	x.—	8,3	8,5	6,1
1931	8,1	9,09	8,31	5,77
1932	7,25	13,93	8,47	5,36
1933	6,87	15,01	8,63	3,29
1934	3,86	10,78	8,86	2,48
1935	7,37	9,41	7,97	2,8
1936	3,22	9,22	8,32	2,96

Iz pregleda se vidi, da je bila v letih krize kolikor koli stalna donosnost posejil. Zaradi velikih izprememb v tečajih državnih papirjev je izredno varitrala donosnost vrednostnih papirjev, ki pa se je zadnji dve leti nekako stabilizirala. Donosnost hiš je padla za več kot polovico, toda v zadnjih dveh letih je začela zopet, čeprav skromno, naraščati. Največje zmanjšanje pa je utrpela donosnost naložb pri denarnih zavodih, kjer je del vlog zavoda tudi pod zaščito in je tu izredno nizka obrestna mera vplivala na donosnost vse skupine. Vse donos se je sicer nekoliko popravil, vendar se zadržuje za donosom let 1930, 1931 in 1932, ko je dosegla donosnost skoro 8 in pol odstotka.

V naslednjem podajamo v informacijo glavne postavke bilance Pokojninskega zavoda za zadnja tri leta v milijonih dinarjev:

	1934	1935	1936
Aktiva:			
gotovina	0,3	0,3	0,7
poštna hranilnica	2,9	5,7	1,4
denarni zavodi	18,3	21,7	24,05
nepremičnine	78,7	72,14	70,1
posejila	143,7	160,4	181,15
zaostali prispevki	5,3	3,9	4,0
druga aktiva	13,25	18,34	28,7

	1934	1935	1936
Pasiva:			
skladi	0,9	2,9	3,86
rezerve za dub.	2,2	4,2	3,9
lombard	15,4	11,9	8,3
druga pasiva	7,2	3,8	2,7
tečajne razlike	15,95	11,1	8,0
premijske rezerve	336,8	368,8	401,4

Med aktivni nismo v tabeli navedli primanjkljaja obveznega oddelka, ki je znašal v teh letih 67,4, 66,4, 65,5 milij. din. Ta primanjkljaj se postopno zmanjšuje ter je sestavljen zaradi naslednjih postavk: valorizacija prevzetih obveznosti idunajkega P. Z. in nadomestnih zavodov 28,66, odpis na nepremičninah, terjatvah in inventarju 21,12 razlika med nakupnim in borznim tečajem vrednostnih papirjev 8,0, zvišanje premijske rezerve radi strojega računanja rokov 2,9 in zvišanje premijske rezerve radi prekomernih nastopov delanemožnosti.

Gospodarski račun s a m o obveznega oddelka izkazuje te-le dohodke in izdatke:

	1934	1935	1936
zavarov. prip.	27,46	28,2	28,8
dokupi	0,3	1,44	0,5
donos imovine	18,36	20,08	21,76
razno	0,7	0,25	0,1
tečajni dobiček	2,96	4,9	3,1
Dajave	10,7	12,24	13,55
odpravnine	0,16	0,12	0,15
povračila	2,1	2,2	1,8
upravni stroški	2,87	2,85	2,82
obresti	2,57	2,5	2,4
odpis stavb	2,6	2,47	2,5
pripisi sklodom	2,2	2,1	1,1
izplačila skladow	0,1	0,14	0,14

Nekaterih manjših postavk, ki niso merodajne, nismo upoštevali. K upravnim stroškom je pripomniti, da so v njih vsebovani tudi odpisi inventarja.

Končno podajamo še sliko zaostankov na premijah v obveznem oddelku (v tisočih Din):

	1935	1936
okrožje		
Ljubljansko	744	623
mariborsko	557	518
aplilsko	692	302
dubrovniško	232	286
zelsko	177	211
lekarnarji	102	97
skupno	2.504	2.637

Osnutek najmanjših mezd

Kolikorkoli nam je znano, sta doslej le še dve banovini predpisali minimalne mezde na podlagi uredbe ugotavljanja minimalnih mezd itd. To sta bili vardarska in savska. Savska banovina je določila minimalno mezdo za nekvalificirano delavstvo nad 18 let v mestih nad 5000 prebivalcev na 2 din za uro, v krajih pod 5000 prebivalcev na 1,80 din. Za nekvalificirano delavstvo pod 18 leti je minimalna mezda v krajih nad 5000 prebivalcev 1,50 din na uro, v krajih do 5000 prebivalcev pa 1,35 din za uro.

Sedaj je tudi naša banovina sestavila načrt izvršne uredbe o minimalnih mezdah ter jo bo predložila v razpravo veliki anketi interesentov dne 29. maja. Načrt uredbe ne pozna delitve po krajih, ki imajo več ali manj prebivalcev ter odreja za vso banovino minimalno mezdo v prvi skupini podjetij na 3 din, v drugi 2,75 in v tretji na 2,50 din. To velja za vse nekvalificirano delavstvo ne glede na starost in spol. Glede kvalificiranega delavstva je določeno, da tudi zanje velja iste minimalne mezde.

Razdelitev obratov po skupinah je naslednja: a. z mezdo 3 din, b. z mezdo 2,75 in c. z mezdo 2,50 din.

Po načrtu navedenih spadajo v kategorijo a) zlasti sledeče vrste podjetij: lomljenje, drobljenje in zbiranje kamenja, peska, gramoza; kopanje glin, kaolina, peska; cementarne, apnenice, opekarne; topilnice, livarne in valjarne, izdelovanje žic, finih armatur, aparatov, instrumentov, strojev, konstrukcij, kotlov; izdelovanje kemičnih in farmacevtskih izdelkov, barv, lakov, firneža, črnila, mazil, lepil; predelovanje katrana in smole; pridobivanje oglja, tanina in drugih ekstraktov; predelovanje nafte, mineralnih olj; izdelovanje mazil in mazilnih olj; svečarne; milarne; plinarne, električne centrale; izdelovanje papirja; pivovarne; izdelovanje slada, špirta in kvasa; tiskarne.

V kategorijo b) spadajo: izdelovanje cementnih izdelkov in umetnega kamna, mlinskih kamnov, bruoov; lončarstvo, steklarne, brušenja stekla, izdelovanje in obdelovanje litiga železnega in kovinskega blaga; kovačnice orodja, srpov, kos itd.; izdelovanje vijakov, zakovic, žebeljev, verig in drugih kovanih predmetov; tiskanje in stiskanje kovin, izdelovanje ključavničarskih izdelkov, predelovanje pločevine v kuhinjsko posodo, svetlobne objekte, škatle in podobno, predelovanje žice v

žičnike itd., izdelovanje kablov, izoliranje žice, akumulatorjev itd., predilnice, tkalnice, apreture, barvarne in tiskarne tekstilnega blaga, izdelovanje vate, vrvarne; izdelovanje celuloze in lepene, predelovanje in konfekcija papirja, kartonaže, knjigovoznice; izdelovanje usnja, gumijastih predmetov, čevljev, jermenskih, sedlarskih, torbarskih in usnjatih ali podobnih galanterijskih predmetov; gozdna dela, žage, impregnacija lesa, izdelovanje lesne volne, parketov, lesenih rolojev in žaluzij, palic in državcev za dežnike, kopti, podpetnikov, lesenih klincev, izdelovanje pohištva, lesenih stavlbenih delov; izdelovanje testenin, biskvita, keksov, čokolade, kanditov in drugih sladkornih predmetov, marmelade, cikoric, kavinih eurogov, konzerv; klavnic; izdelovanje likerjev, žganja, brezalkoholnih pijač; kemično čiščenje in barvanje perila; gradnja cest, mostov, železnice, vodogradnje, tlakovanje in asfaltiranje, gradnje nad zemljo.

Pod kategorijo c) naj bi spadale po načrtu navedbe zlasti sledeče vrste obratov: izdelovanje pletenin, čipk, vezenin, pozamentarije; izdelovanje predmetov iz plutovine; mlini; črpanje in pripravljanje mineralne vode; izdelovanje perila, kravat, obleke, dežnikov, klobozov, slamnikov in tulcev.

Ako ima posamezni obrat več oddelkov, ki spadajo v razne stroke, se plačujejo po načrtu navedbe, ako so oddelki samostojni, v posameznem oddelku minimalne mezde ustrezne kategorije, ako pa oddelki niso samostojni ter se delavstvo uporablja v obeh ali več strokah, se plačuje višja minimalna mezda.

Za rudarska podjetja, topilnice železa in je-klarne z vsemi priključenimi oddelki ter za nakladanje in raztovarjanje blaga minimalne mezde po načrtu navedbe ne bi veljale.

Ako se daje hrana in stanovanje v naravi naj se računava hrana po din 8 na dan, stanovanje pa z 2 din na dan.

Podjetja, ki bi bila z izplačevanjem določenih minimalnih mezd v svojem obstoju ogrožena, morejo zaprositi banko upravo, da se jim določi izjemno nižje minimalne mezde. Po načrtu navedbe se pa more takim prošnjam ugoditi le, ako se dokaže z dovoljenim vpogledom v poslovne knjige, da so v navedbi predpisane minimalne mezde ogrozile obstoj podjetja in ako je obstoj takega podjetja v cilju pobiranja brezposelnosti v določenem kraju nujno potreben.

posledicami. Tako vidimo, da skušajo birokrati dobiti v roke celo take stroke, ki centralno vodene ne morejo dosledno voditi do drugega kot do nezadovoljnosti v prizadetih krogih.

Pri vsem tem pa je treba še vpoštovati važen moment. Tisti, na katerih račun gredo končno vsi taki poizkusi in take novosti, morajo dobiti pravico, da izvedo, za kakšno ceno taki poizkusi privlačijo korist ali ni pomoč predrago plačana. Navadno teh podatkov ni. Glede računov smo sploh postali kar manj občutljivi ne samo pri gospodarskih podjetjih pod drž. vodstvom marveč tudi v upravnih panogah javne roke sploh.

Končno se je g. dr. Windischer zahvalil vsem institucijam, ki so podprle delo društva v teku lanskega leta. Njegovo poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Sledilo je tajniško poročilo g. Antona Agnole, v katerem se je najprej spomnil umrlih članov društva, posebno toplo pa častnega predsednika društva g. Alojzija Lillega, ki je bil med soustanovitelj društva. Iz njegovega nadaljnjega poročila posnemamo, da se je lani zelo povečalo poslovanje društvene posredovalnice za delo. Posredovalnica ne izkazuje sicer ogromnih števil, kakor bi bilo pričakovati z ozirom na stanje na delovnem trgu, vendar je lani pokazala večji napredek v primeri z letom 1935. Danes nima posredovalnica več onega edinstvenega položaja, kot ga je imela ob ustanovitvi, ko je bila prva posredovalnica ob času pre-

rojenja slovenskega trgovstva. Drugo važno delo opravlja društvo na socialnem polju. Društvo razpolaga s podpornim sklodom, da na ta način z enkratnimi podporami ali večkratnimi manjšimi vstopi vsaj deloma pomaga članom in drugim. Zahvaljuje se vsem podpiralcem sklada. Važno nalogo vrši društvo tudi s prirejanjem poučnih tečajev. Predvsem služijo ti tečaj učenju sosednjih in potrebnih jezikov. S tečaji je pričelo društvo lani in so imeli okoli 200 obiskovalcev. Med društvenimi publikacijami je omeniti mesečnik »Trgovski tovariš«, ki ga vešče ureja g. Jos. Kavčič. Društvo je nadalje v uredništvu g. Zelenika izdalo Trgovski koledar. Namesto trgovskega plesa je društvo izvedlo nabiralno akcijo za okrepitev društvenega podpornega sklada, ki je dala lepe uspehe. Društvo šteje 552 članov. Tajniško delo je bilo znatno.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal gospod Krek, posnemamo, da so društveni dohodki lani znašali 117.000 din, izdatki pa nekaj manj, tako da je bilo nekaj tisoč prebitka. Imovina društva znaša čistih 30.587 dinarjev. Po poročilu nadzorstva je bil odbor podeljen absolutorij.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Fran Windischer, kar so zborovalci sprejeli z odobravanjem za podpredsednika gg. A. Smrkolj in Skrajnar, nadalje je bil izvoljen stari odbor, na novo pa sta prišla v odbor še gg. Al. Zeleznikar in dr. F. Majaron.

Dr. Josip Dermastia.

Naše zavarovalstvo

Dejstvo je, da je gospodarska kriza popustila in da so se gospodarske razmere izdatno zboljšale. Ne bomo preiskovali vzrokov tega zboljšanja, med katerimi so v prvem redu lanske dobra letina, ki je pripomogla k zvišanju dohodkov kmetijskega stanu, kar ni ostalo brez vpliva na ostale gospodarske panoge, ter priznanja vredno prizadevanje naše vlade, da z novimi trgovskimi pogodbami poživijo gospodarske panoge, ter priznanja vredno prizadevanje naše vlade, da z novimi trgovskimi pogodbami poživijo gospodarsko življenje. Posledice zboljšanja so se naravno pokazale tudi v zavarovalstvu, ki je nekak barometer celotnega gospodarskega stanja odnoso ogledalo, v katerem odseva obstoječi gospodarski položaj.

V preteklem poslovnem letu se je celokupna premija v elementarnem zavarovanju izdatno dvignila in tudi v življenjskem zavarovanju se je pomembno povečala zavarovani kapital. Ta povisek je poleg splošnega gospodarskega zboljšanja v veliki meri pripisati tudi med zavarovalnicami sklenjenemu Tarifnemu sporazumu, ki je iz zavarovalne panoge izključil nedopustno konkurenco, ki je zlasti s skrajno škodljivim podtarifiranjem spodbujala temelj solidnemu razvoju zavarovalstva, kar ni bilo niti v interesu zavarovalnic, niti v interesu zavarovancev, katerim se je s takim postopkom počasi ogrožalo jamstvo za izpolnitev njihovih bodočih zahtevkov. S Tarifnim sporazumom je pa podana tudi osnova za kodifikacijo zavarovalne zakonodaje, ki v naši državi dosedaj ni enotna in pozna nič manj kot šest pravnih področij.

Kakor je razveseljivo zboljšanje v tej smeri, so nastopile na drugi strani okoliščine, ki so zavarovalstvo težko oškodovale odnoso preobčno obremenile.

V izgradnji premijskih rezerv in jamstvenih fondov so obrestni odnosno obrestna mera odločilnega pomena. Finančno stanje zavarovalnic se je poslabšalo z maksimiranjem obrestne mere, katere konkretna višina tvori osnovni tehnični faktor v življenjskem zavarovanju in ki naj v skupnosti vseh vrst zavarovanja olajšuje izredno veliko breme upravnih izdatkov ter naj ojačuje vire dohodkov, iz katerih se ustvarjajo izredna jamstvena sredstva.

Na poslabšanje v tej smeri je močno vplivala tudi zakonita zaščita denarnih zavodov, ki vlagateljem za zamrznjene vloge priznava tako nizke obresti, da jih skoro ni vpoštovati, vsekakor pa se z daleka ne nudi one obrestne mere, ki je za nadopolnitev samo premijske rezerve nujno potrebna.

Nova Uredba o nadzoru nad zavarovalnicami zelo omejuje finančno politiko zavarovalnic in jih sili, da velik del denarja nalagajo v Državno hipotekarno in Pošno hranilnico, ki naložbe znano zelo nizko obrestujeta.

Priznava se pomen gasilstva, ki vrši s svojim človekoljubnim delom do bližnjega tudi važno nalogo za ohranitev našega narodnega premoženja. Gasilstvo je vredno podpore, toda pravično nikakor ni, da mora zavarovalstvo nositi vse breme. Po zakonu o ustroju gasilstva odnoso po k zakonu izdanem pravilniku mora zavarovalstvo plačevati vsako leto od vseh pobranih požarnih premij 4,5% gasilski prispevek, ki ga mora nositi iz lastnih sredstev in ga ne sme prealiti na zavarovalnice.

Poleg tega so tudi nekatere banovine naložile na premije občutne takse, ki na zavarovalnice niso prevajale in jih morajo zavarovalnice iz svojih sredstev plačati.

Polom svetovne zavarovalne družbe Feniks, ki je imela svojo direkcijo tudi v naši državi, za naše zavarovalstvo, ki je po vsem solidno, ni imel škodljivih posledic. Kljub temu se je z Uredbo o »Jugoslovanskem Feniksu« pritegnilo naše zavarovalstvo k sanacijski akciji, pri kateri bo moralo v 20 letih plačati v sanacijski fond okroglo 36 milijonov dinarjev.

Kot posledica gospodarske krize in moralne razvzanosti so se pojavljali v mnogih predelih naše zemlje požari in vlni v prekomernem obsegu in so daleko presegle normalno višino pričakovanih škod. Upamo, da bo s popuščanjem krize in po energičnem nastopu pristojnih oblasti požarna manja prenehala in to tem-boli, ker bosta cerkev in šola glede moralnega dviga storila dolžnost.

Končno moramo še omeniti, da zavarovalnicam od strani PAB-a grozi težka obremenitev. V smislu Uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov je PAB od denarnih zavodov prevzela kmečke dolžnike, ki so zavarovani proti požaru in so se vinkulacije pripisale na njeno ime. Za plačilo zapadlih premij PAB neupravičeno zahteva neprimerno visoko inkaso provizijo. O tem nadalje nečemo razpravljati, ker smo uverjeni, da bo zmaga la uvidenost in bo PAB pustila pasti svoj zahtevek.

Ako se upošteva še vse redne davke, ki so ogromni, potem položaj našega zavarovalstva ni tako rožnat kot ga slikajo nepoučeni ljudje. Zavarovalstvo naloženo mu bremen dolgi ne bo moglo prenesti, zato se mu ne sme naložiti nobenega novega bremena več. Z vsjo resnostjo je treba misliti na čimprejšnjo razbremenitev zavarovalstva, da s. ga ohrani solidnega in da se ne bo pričel majati temelj one gospodarske panoge, na kateri sloni: vse ostalo narodno gospodarstvo.

Tiskarna »Merkur«, d. d., sklicuje občni zbor dne 16. junija ob 18. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o ukrepih za sanacijo z znižanjem delniške glavnice na eno tretjino (torej od 1,5 na 0,5 milij. din) in zopetnim dvigom na polovico sedanje glavnice (torej na 0,75 milij. din) z izdaje novih delnic.

Proti revmatizmu, išijasu in prehladu pomagajo Togal tablete. Pazite na varstveno znamko: TOGAL

Din 21.—
v vseh lekarnah

Dr. Stevanović 1 Pyk
Registrirano S. br. 26068/1936

Borza

Dne 26. maja 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani in Zagrebu na 238 denar v Belgradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani neznatno postal na 7,90—8,09, v Zagrebu je ostal neizpremenjen na 7,95—8,05, v Belgradu je beležili 7,96 do 8,06.

Grški boni so beležili v Zagrebu 33,585 do 34,285, v Belgradu 34,75 blago.

Za Milan je bilo povpraševanje v Belgradu po 2,15.

Nemški čeki so v Ljubljani narasli na 12,57 d 12,77, za sredo avgusta so beležili 12,55 blago. V Zagrebu so narasli na 12,4450—12,6450, za konec maja 12,35—12,55, za konec julija in sredo avgusta 12,41—12,61. V Belgradu so beležili 12,5775 do 12,7775.

Devizni promet je dosegel v Zagrebu 28.4668 din, v Belgradu 218.000 din. Efektini promet je bil v Zagrebu slab, dočim je znašal v Belgradu 675.000 din.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2397,41—2412.—
Berlin 100 mark	1748,53—1762,41
Bruselj 100 belg.	731,95—740,01
Curih 100 frankov	996,45—1008,52
London 1 funt	215,13—217,19
Newyork 100 dolarjev	4327,26—4363,57
Pariz 100 frankov	194,92—196,36
Praga 100 kron	151,73—152,83
Trst 100 lir	228,44—231,53

Curih: Belgrad 10, Pariz 19,5425, London 21,6075, Newyork 437,375, Bruselj 73,75, Milan 23, Amsterdam 240,475, Berlin 175,55, Dunaj 81,45 (81,80), Stockholm 111,425, Oslo 108,00, Kopenhagen 96,50, Praga 15,23, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,555, Buenos-Aires 133,625.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. pos. 87—88, agr. 52—53, vojna škoda promptna 405—407, begl. obvez. 75,50 do 76,50, 4% sev. agr. 51—53, 8% Bier. pos. 94,50 do 95,50, 7% Bier. pos. 84,50—86, 7% pos. DHB 98—99,50, Trboveljska 250—260.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. pos. 88 do 88,50, agr. 52—52,50 (52), vojna škoda promptna 408—409, begl. obvez. 76,25 den., dalm. agr. 74 do 74,25, 4% sev. agr. 51,75 den., 8% Bier. pos. 95 do 96, 7% Bier. pos. 85,50—86,25, 7% pos. DHB 99 den. — Delnice: Priv. agr. banka 194 den., Trboveljska 250—280, Gutmann 60—65, Isis 27—50 (32), Osj. liv. 180—190, Osj. sladk. tov. 167—190, Bečkerek 650 den., Dubrovačka 400—420 (400), Jadr. plovo. 400 den., Oceania 260 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. pos. (88), agr. 53 blago, vojna škoda promptna 408,75 do 409,50, junij (408,50, 408), begl. obvez. 76,50 do 76,75 (76,60), dalm. agr. 74,50—74,75 (74,50), 4% sev. agr. 52,25 den., 8% Bier. pos. 95,25 den., 7% Bier. pos. 86,50—87 (86,50), 7% pos. DHB 99,50 den., 7% stab. pos. 87,25 den. — Delnice: NB 4200 blago, Priv. agr. banka 197,50—198.

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 27. maja: 8 Prenos iz stolnice — 9 Plošče — 9,15 Prenos blagoslavlja — 9,40 Cas, poročila, spored — 10 Reprodukcijski slavnostni koncert: vmesne vloške igra kvartet rogov — 11,30 Otroška ura (vodi gđ. Manca Komarova) — 13 Pevsko društvo »Zvezda« iz Most: mešani zbor. Zbor vodi g. prof. Mirko Avsenek — 12,45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, obvestila — 13,15 Gregorčev pihalni kvintet: (oddaja prekinjena od 14 do 17) — 17 Preskrba Ljubljane z mlekom (g. Benko Ivan) — 17,30 Veselo popoldne: Odleček »Sloga« vmes veselo zgodbe — 18 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19,30 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19,30 Prenos kmarne iz trnovske cerkve v Ljubljani — 20,30 Po domače! Akademski pevski kvintet. G. Milan Stante (harmonika) in plošče — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22,15 Za krajši čas in boljšo voljo (plošče).

Petek, dne 28. maja: 11 Soliska ura: Pokrajinska oddaja iz Litije — izjava narodna šola, vodi J. Zupančič

Odmevi z londonske svečanosti

Kraljeva jahta

Ladja, s katere je kralj Jurij VI. gledal največjo pomorsko parado

Angelski kralj pozdravlja pri pomorski paradi inozemske mornariške častnike.

Ze 35 let je jahta angleških kraljev s črnožolto barvo, belega trupa, s tremi rumenimi jambori in rjastordečima dimnikoma znana po vseh sedmih morjih. Poslednjikrat so se njena jadra povesila, ko je Jurij V. zatisnil oči.

Sedanja angleška kraljevska jahta je tretja z imenom »Victoria and Albert«. Prvo so l. 1843 spustili v morje, bila je prva kraljeva jahta na paro in je bila s svojim lopatastimi kolesi prav čudno in nerodno motovilo. Kraljica Viktorija je imela tedaj 24 let in se je nekoč na krovu zamisljena zazrla v večerno zarjo. Opazila pa je, kako so se mornarji muzali in si nekaj šepetali. Ko jih je vprašala, zakaj se muzajo, so ji odvrnili, da zato, ker sedi na zaboji z rumom in tako oni ne bodo mogli dobiti groga z rumom. Kraljica se je zasmejala in vstala in jim rekla, naj ji za odškodnino dajo pokusiti svoj večerni grog. Ko ga je pokusila, je dejala, da bi moral biti zanje močnejši. Odtlej imajo mornarji kraljevskega jaht pravico do prav močnega večernega groga.

Drugo jahto »Victoria and Albert« so zgradili l. 1855 in je bila v službi do l. 1901, ko so sedanjo

»Victoria and Albert« spustili v morje. Čeprav je sedanja »Victoria and Albert« že 36 let na morju, je vendar še vedno največja jahta sveta: je dvojnovijačna ladja s 4700 tonami iz najboljšega jekla, z opazem iz lesa teak in močnim tlem iz bakra. Ko je bila jahta še mlada, je prevozila po 20 vozlov na uro, zdaj jih pa 17. Posadka sestoji iz 320 posebno izbranih častnikov in mornarjev angleške mornarice.

Posebna čast je, kdor je kdaj v službi na jahti »Victoria and Albert«. Toda zahteve glede na telo in duševne zmožnosti so tako velike, da more prav malo prosilcev dobiti mesto na jahti. Poveljstvo ima kak vice-admiral, »poveljnik jahte« britskega brodograja. Sedaj opravlja to službo vice-admiral Dudley. Tudi kapitan je izbrana oseba, vedno kak adjutant in osebni prijatelj kralja.

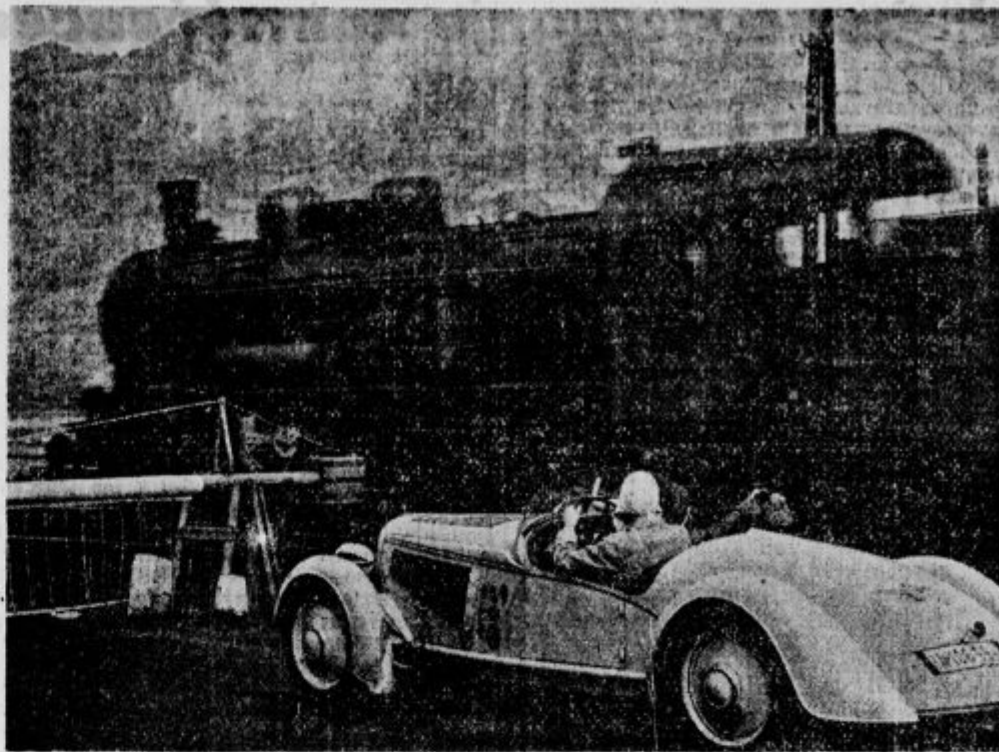
Ker so potniki in posadka tako izbrane sorte, zato so tudi običaji na jahti posebne sorte. Tako ni, na primer, na jahti nobenih kazni. Kdor se ne vede pravilno, ga koj odpustijo in ga dodelijo splošnemu brodograju, kjer ga kaznujejo. Dalje je navada, da na jahti nikoli ne kličejo povelja, marveč ga izražajo s kretnjami in znaki. Prav tako ne sme moštvo na kako povelje kar planiti, marveč mora mirno in brez hrupa izvesti ukaz. Zato naredi jahta »Victoria and Albert« v luki in med vožnjo radi svojega izrednega miru vtis ladje strahov.

Po sončnem zahodu smejo biti mornarji obuti le v čevlje z gumijastimi podplatmi. Če je kralj na krovu, izginejo vsi čevlji iz usnja; vse moštvo ima le obutev iz jadravine. Predpisano je še, da se morajo mornarji odkriti, kadar gredo mimo kabin kralja.

Uniforma posadke je že 30 let nespremenjena. Ker se je pa medtem uniforma brodograja že večkrat spremenila, so pomorščaki s kraljeve jahte kar starinski na pogled, vendar imajo toliko okraskov, da je njih videz lep: zlate »porte« in reše in našitki vzbujajo zavist drugih mornarjev in občudovanje deklet. — Plača teh mornarjev je pa skoraj ista kot na drugih ladjah. Kralj Viljem IV. (predhodnik Viktorije) je imel navado, da je kakemu mornarju, ki se je čem odlikoval, poslal listek s poveljem, da je dotični povišan v poveljnika, admiral ali itd. A teh ukazov ni nihče resno jemal v misel in današnji »admiral« je jutri kar lepo opravljal svojo službo kuharja itd.

Kraljevske prostori so na jahti jako lagodni, bolj domači kot razkošni. Ze Edvard VII. je dal tja namestiti zbirko pomorskih spominov in slik. Kralj V. ki je bil ves zaljubljen v morje in svojo jahto, jo je še bolj okrasil. Ker imajo Angleži tako radi šport, so tudi na jahti uganjali ta »šport«, da so poedinci vrezali svoj monogram v kak del opaža. Če so pa takega »športnika« zalotili, je bil strogo kaznovan. Edvard VII. je nekoč celo nekega lorda stare plemiške krvi prijel za vrat in ga tiral do izhoda, od koder so ga kar na hitro spravili na suho.

Tudi Jurij VI. ima staro jahto jako rad. Vse vesti, da si bo nabavil novo jahto, so brez podlage. Le notranjo opremo so nekaj modernizirali in ladjo preplekali. In mnoge stare pomorščake je pri paradi bolj zanimala čvrsta »Victoria and Albert«, ko vse nove moderne bojne ladje.

Dalja nas va bi in kliče!

Šola posebne vrste

Brez katedra, brez knjige - Realna gimnazija za vzgojo poedincev

V Pragi imajo realno gimnazijo (za zdaj še samo 1 razred), ki nima katedra, kjer se pouk začne ob pol devetih, kjer pišejo učenci s polnilnimi peresniki in kjer skoraj ni treba nobenih knjig. Mimo ozira na javne predpise za srednje šole, ima pa ta šola to posebnost, da skuša vzgajati poedinsko (individualno). Da je ta pot dobra, priča to, da je šola dobila pravico javnosti in se je vpisalo 85 učencev, tako da je bilo treba koj otvoriti paralelko.

Dasi gimnazija nima svojega poslopja, je vendar ko doma v teh dveh razredih. Klopi ni nobenih. Učenci in učenke sedijo pri mizah in profesor ne grmi s katedra, ampak stoji sredi sobe ali hodi od učenca do učenca. Po stenah visijo tabele in na njih so zaznamovane točke, kako učenec napreduje. Tisti skrivnostni katalog, ki je tako zaprt po drugih srednjih šolah, je tukaj javno na steni obešen. Vsak učenec se more prepričati, kako je ocenjeno njegovo znanje in kako »stoji« ali »omahuje«. Pa ni le znanje s točkami označeno, marveč tudi vedenje, pridnost itd., vse je grafično upodobljeno. Imajo celo tabelo, ki jim nazorno kaže, koliko se znajo premagovati.

Kakšen je pouk na tej gimnaziji, naj pojasni tale opis prirodopisne ure: Ker nimajo nič knjig, marveč le narek profesorjev (skripte), ki je tako sestavljen, da je v kratki obliki vse povedano, potegnejo učenci liste iz torbic in se začno v šoli učiti. Profesor se ne briga, ali se učijo ali ne, ker to niti potrebno ni, saj učenci vneto berejo in si delajo opazke v svoje zvezke. To uro so jemali kuhinjsko sol. V nareku je nazorno povedano, kaj je kuhinjska sol, da postane plamen rumen od nje itd. Potem nehajo brati in poedinci učenci pismeno povedo, kar so se naučili o kuhinjski soli. Zdi se pride praktična izvedba tvarine. Na mizah stojijo majhne svetilke na špirit in retorte. V porcelanastih možnarjih stoji sol in neki učenec ima to nalogo, da naliva v retorte vode. Medtem je profesor prižgal špiritne svetilke, učenci stresejo sol v retorte in proizvajajo samostojno poskus, da je plamen od soli rumen.

20.000 din brivca, ki ga je enkrat obril

V italijanskem mestu Vincenza je pred nekaj tedni prišel k brivcu neznan gospod, ki se je dal obriti. Ker pa ni imel drobiža, ampak samo debel denar, ki ga brivec ni mogel menjati, je neznan gospod plačal brivca s srečko velike tripolitanske loterije, ki je bila vredna nekako toliko, kolikor je bilo treba plačati brivcu.

Brivec je vzel srečko in se potem ves teden ni zmenil zanjo, da bi jo vnovčil. Ko pa je naslednjo nedeljo pregledoval, katere srečke so zadele, je videl, da je njegova srečka zadela dobiček 10.000 lir, kar je v našem denarju nekako 20.000 din. Drugi dan je srečni brivec že lahko dvignil svoj denar. Kdo pa je bil oni tuji gospod, tega doslej še niso dognali. Vedeli so le toliko, da je tujec v mestu ter se je v njem mudil samo tisti dan, ker ga je poltovanje zaneslo v Vincenza. Tudi je bilo dognano, da tista srečka ni bila kupljena v Vincenzi, ampak v nekem zelo oddaljenem italijanskem mestu.

Krojač Fracas in njegova iznajdba

Pred 150 leti je neki nerodni natak z omako polil pariškega krojača Jean Jacquesa Fracasa. Ta je ves jezen stekel domov, da bi se preoblekel. Tedaj je videl, da mu je bila suknja le spredaj polita. Krojač je vzel škarje in odrezal sprednja dela suknji in je tako nehoti iznašel svečanostno oblačilo moškega sveta: fra k. Spočetka so kaj pisano gledali to oblačilo, a slednjic je prišel v modo in je dobil ime po iznajditelju, krojaču Fracasu.

Seveda ni bil tedanji frak še tak kot je dandanašnji. Predvsem ni bil črn, marveč različnih barv; škrici so segali do tal. K fraku so spadale hlače — dokolenke.

»Vi trdite, da ste žirafa? Ali morete to uradno dokazati?«

Oba razreda se vladata sama. Dela so porazdeljena med učence. Ta mora skrbeti za šestila, oni za akvarij itd. To vršijo učenci prav z ljubeznijo in paznjo. Neki učenec pa mora vsak dan napisati na tablo, kaj so našli pod mizami.

Pri vsakem predmetu pazijo na to, da učenec samostojno dela. Pišejo proste naloge, rišejo po svoji pameti in svojih zamislih.

Zdaj je na zavodu deset profesorjev. Večina so to mladi profesorji in profesorice, ki so nastavljeni že po drugih praških gimnazijah. Pri tem gledajo na to, da ima izbrano učitelstvo smisel za individualno vzgojo. — Dopoldne traja pouk štiri do pet ur. Popoldne so neobvezni predmeti, ročna dela in glasba. Gimnazija se bo razvijala postopoma, vsako leto nov razred. (Gimnazija je v Pragi, v dijaški koloniji Dejvic, U nove tehnike.)

Resnična petelinčka, kakršne uporabljajo po južnih krajih Evrope, posebno v Španiji, za bojne igre. Petelinčka imata brivca na nogah; boj je krut in ga je društvo za varstvo živali že povsod prepovedalo

Način kulturnega boja

Kakor poročajo iz Bukarešte, je dal policijski komisar v Aradu (na Sedmograškem) nedavno aretirati provinciala minoritov, patra dr. Bonaventuro Pasitnyja in ga je osem ur zasiljeval. Tudi za tem novim naskokom na katoliške samostane je v ozadju romunski Combes, profesor Ghibu, ki se mu zdi, da je prišla po njegovem uspešnem boju zoper red premonstratencev, prava ura, da bi romunska država zaplenila lastnino minoritov in bi s tem uničila plodonosno delovanje tega reda v Romuniji.

Od pousod

— 25.000 delavcev petrolejske industrije štrajka v Mehiki. Celo predsednik republike je vzel stvar v roke, ker bi štrajk hude posledice za petrolejske družbe.

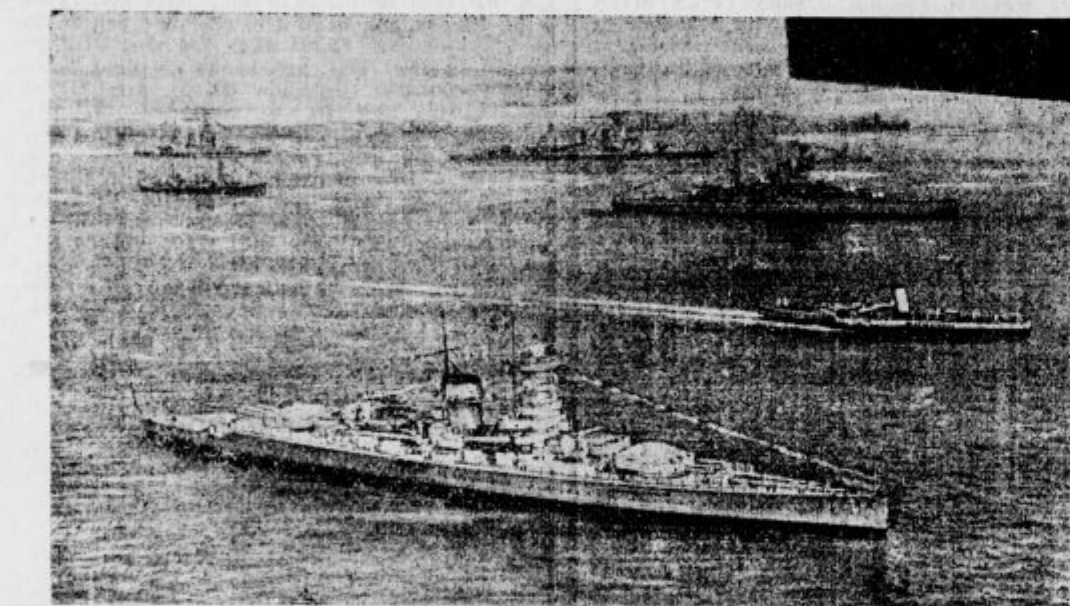
— Gorbunov, glavni tajnik, sovjetske Akademije znanosti, je na neki seji izjavil, da je velik del sovjetskih znanstvenikov protirevolucionarnega mišljenja. Posebno je označil Buharina za največjega škodljivca sovjetske znanosti. Zableval je, da ga naj izključijo iz Akademije.

— V Indiji so bili te dni krvavi spopadi raznih verskih sekt in je bilo v Lucknovu več ko 30 oseb ranjenih.

— Poslednja priča smrti nesrečnega mehiškega cesarja Maksimilijana, nekdanji huzar Alojzij Schmidt, je umrl v Augsburgu v starosti 95 let.

— V belgijskem Kongu vneto proučavajo narč, kako bi Kongška jezera združili v umetno morje in bi napravili nekakšen drugi Nil, ki bi dajal vode Sahari in Libiji. Da bodo to dosegli, bodo morali reko Kongo 800 km pred izlivom zaježiti in tako bo nastalo 350.000 kvadratnih milj obsežno morje.

— Desetletni cikel solnčnih peg nas je letos obdaril s toliko solnčnimi pegami, kot jih ni bilo ne leta 1917 in ne leta 1927 in imajo torej letos rekord. Ze lani so astronomi našli 495 skupin solnčnih peg, a leta 1917 jih je bilo 450 in leta 1927 le 424. Štiri skupine so romale preko solnčne plosce, ki so obsegale najmanj 1174 milijonov kvadratnih milj!

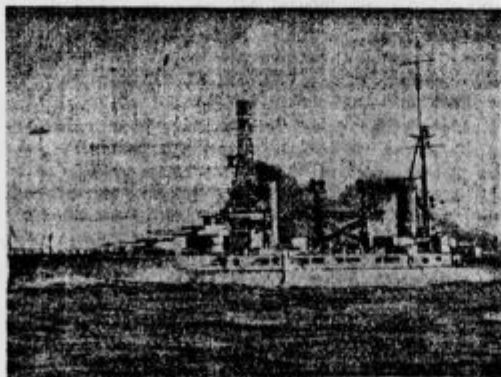
Z največje pomorske parade: Kraljevska jahta »Viktorija in Albert«, ko se pelje mimo bojne ladje »Queen Elizabeth«.

Poseben vlak za Stalina

Kakor poroča »East informacijski biro« iz Moskve, so »Kolomna« delavnice pravkar dovršile za rdečega diktatorja tri posebne vlake. Veak ima spalni vagon, vagon za seje, jedilni voz, voz za spremstvo in enega za zabavo, kjer je kino in radio. Vei vagoni z lokomotivo vred so oklopni. Vlak spremlja 40 izbranih članov GPU, ki imajo štiri strojne puške s seboj. Vlaki so rdeče pološčeni in imajo mimo uradnega grba sovjetrov še obe črki J. S. (Jožef Stalin). Če Stalin potuje, tedaj se peljejo vsi trije vlaki naenkrat, da ni spoznati, v katerem se vozi sovjetski vladar in je tako zavarovan sprico atentatov.

Ali se spominjaš, dragi moj, ko sva leta 1905 stavela, da se ne bo nobeden od naju oženil?

Argentiniija je poslala dve bojni ladji na 4dnevni obisk v Nemčijo. Na sliki vidiš bojno ladjo »Riva-davio« v Hamburgu.

Belgijsko katoliško časopisje

Ce znekaj dni bo v Belgiji izšel nov list v flamskem jeziku z naslovom »De Belard«. Urednik mu bo Edgard de Ruyn, gentski univ. profesor. Novi list bo zastopal katoliško misel v flamskem delu države.

V Bruslju so pa nedavno ustanovili katoliško društvo »Pressa Catholica«, ki hoče tiskati različne katoliške liste v skupni tiskarni, da bi bili manjši stroški. Nova družba bo izdajala liste: »Vingtième Siècle«, »Cité nouvelle«, »Het Volk« in »De Tijd«. Katoliški poslanec Bodart, dosedanji urednik lista »Cité nouvelle«, je dejal, da bo vsak krščansko organizirani delavec dobival enega teh listov, ker je naročnina že vračunana pri članarini organizacije. Tako bodo imeli omenjeni katoliški listi veliko naklado.

Pogodba v gradbeni stroki sprejeta

Ljubljana, 26. maja.

Po več kot dvomesečnih pogajanjih so se danes vendar zedinili gradbeni podjetniki Slovenije in pa slovensko gradbeno delavstvo za sklenitev kolektivne pogodbe za gradbeno stroko. Od zadnje stavke pa do danes je bilo že nešteto pogajanj in obravnav. Priznati je treba, da sta obe stranki tako delodajalci, kakor delavci, pokazali obilo dobre volje in pa razumevanja za potrebo take kolektivne pogodbe, vendar včasih prva stranka ni bila med seboj složna, drugič pa zopet ne delavci med seboj. Pogajanja bi bila morda že zdavnaj zaključena, če ne bi socialna demokratična organizacija nastopila pred tedni naenkrat z zahtevami, ki jih poprej niso pojavile. Zaradi zavlačevanja te obravnave je najbolj trpelo gradbeno delavstvo samo, ker bi že davno uživalo ugodnosti kolektivne pogodbe. Danes ob 10. uri dopoldne je bila zadnja obravnava za sklenitev kolektivne pogodbe. Obravnavo je vodil za bansko upravo in inspekcijo dela ing. Josip Gorjanec, Zdrženje pooblaščenih graditeljev za Slovenijo je zastopal g. Miroslav Zupan, Zdrženje zidarstvih in stenskih mojstrov g. Jakob Kalc, Zdrženje tesarskih mojstrov Josip Kregar, Zvezo združenih delavcev gg. Milko Pilib, Ivan Leskovec in Franc Breskvar, Jugoslovansko strokovno zvezo g. Josko Rozman, Delavsko zbornico g. Jurij Stanko, z delegati pa sta bili zastopni tudi socialistična in Narodna strokovna zveza.

Končna pogajanja so trajala nad dve uri, na kar je bila kolektivna pogodba v končni stilizaciji sprejeta. Obe stranki sta se zedinili, da bosta skupno intervenirali pri banski upravi zaradi točne stilizacije besedila glede javnih del. Za to so pooblaščenici gg. Miroslav Zupan, Jakob Kalc in Jurij Stanko, ki bodo vnesli to besedilo tudi v kolektivno pogodbo. Kolektivna pogodba bo v soglasju v smislu določb uredbe o določanju minimalnih mezd in sklepanju kolektivnih pogodb, ter stopi v veljavo z dnem 4. junija 1937.

Kolektivna pogodba

Glavne določbe sprejete kolektivne pogodbe, ki so jo podpisali zastopniki teh strank, določa predvsem:

Delovni čas traja največ 10 ur ali največ 60 ur tedensko. Začetek in konec delovnega dneva določijo podjetje. Odmore in čas za oblačanje ter umivanje se ne štejejo v delovni čas. Angleška sobota se izvaja povsod, kjer to zahteva dve tretjini delavstva in je v tem primeru tedenski delovni čas 56 ur. Za čezurno delo plačujejo podjetja 50%, za nočno delo od 22. do 5. ure pa 100% pribitek. Ob nedeljah in praznikih delo počiva. Če pa delavci delajo plača podjetje 50% povisek na normalno plačo.

Mezde so na uro, akord ali na pavšal. Mezde v kolektivni pogodbi so minimalne in bodo podjetja plačevala najmanj 30% delavstva višje. Plačilni izkaz pa mora vsebovati podatke o plačilni perijodi.

Mezde

V I. mezdni razred za gradbeno stroko pride mesto Ljubljana, v II. razred Maribor s svojim gradbenim okolišem, Celje, Ptuj, Kranj, Trzin, Jesenice, Javornik, Bled, Lesce, Radovljica, Kamnik ter občina Jezica, št. Vid, D. M. v Polju, Dobrunje in Rudnik. V III. razred okraj z razvito industrijo, in sicer Ljubljanski, kranjski, kamniški, radovljški, litijski levi brez Save, škojloški okraj, spodnji del Jaske, celjski, oba Mariborska, slovenjegraški, konjski in dravogradski okraj poleg tega pa še kraji: Kočevje, Novo mesto, Ljutomer, Gornja Radgona, Murska Sobota, Litija, Sevnica, Krško, Brežice in Murska Slatina. V IV. razred pridejo okraj: brežiški, kočevski, krški, litijski desni brez Save, logaški, novomeški, ptujski in škojloški gornji del. V V. razred pa pridejo okraj: dol. lendavski, ljutomerski, murskosoboški, šmarnski in črnomeljski.

Približno v enakem smislu so se osnovali trije mezdni razredi za tesarsko stroko.

Delavcu, ki dela na akord, se garantira najmanj temeljna mezda. Nadajne določbe vsebujejo pravila o delavskih zaupnikih, ki so morajo voliti povsod, kjer je zaposlen vsaj 15 delavcev. Vsaka večja stavba ima vsaj enega zaupnika. Dalje vsebuje kolektivna pogodba določbe za zaščito kvalificiranih delavcev, obenem pa nudi tudi dosti jamstva za delodajalce, da bodo delavci vestno izvrševali svoje dolžnosti. Tudi vsebuje pogodba določbe o izobrazbi učencev in mladotnih delavcev, dalje vsebuje postopek pri pomankanju dela, pri primerih bolezni in ostalih zadržkih. Kolektivna pogodba vsebuje tudi številne določbe o zdravstvenih in higienskih predpisih, o delavskih kuhinjah, o redu in nadzoru nad stavbami. Kolektivna pogodba prizna strokovne organizacije, daje določbe za kazni za zlonamerno poškodovanje dela. Delodajalci pa morajo delavcem preskrbeti razne potrebščine, ki so za težko delo nujne, kakor gumijaste škornje in zaščitna očala pri posebnih delih. Pogodba vsebuje določbe o razsodiščih itd.

Mezdna tarifa določa za I. mezdni razred za delavce od 3.25 do 3.75, za zidarje pa od 4.75 do 5.75 na uro, za II. razred za delavce od 3 do 3.50 Din, za zidarje od 4.50 do 5.50, za III. razred za delavce od 2.75 do 3.25, za zidarje pa od 4.25 do 5 Din, za IV. mezdni razred za delavce od 2.50 do 2.75, za zidarje pa od 3.75 do 4.50, za V. mezdni razred za delavce 2.25, za zidarje pa od 3 do 3.75; za tesarje pa določa kolektivna pogodba v I. razredu urno mezdo od 5.50 do 6.25, v II. razredu od 4. do 5.25, za III. razred pa še ni določena tarifa, ker bo ta razred najbrže odpadel.

Pogajanja so bila zaključena v polnem sporazumu, ter so jih vse stranke podpisale, tako, da je ta dolgotrajni mezdni spor srečno rešen.

Reorganizacija zdravstva na Notranjskem

Otvoritev zdravstvenega doma in higienske razstave v Cerknici

Cerknica, 26. maja.

V soboto, dne 22. maja je bil v Cerknici odprt Zdravstveni dom. Začasno sta nastanjena dva njegova oddelka: šolska poliklinika in posvetovalnica za matere in dojenčke v prostorih ljudske šole, ki jo je občinska uprava dala preurediti v ta namen. Ob 8 zjutraj je g. župan Otoničar pozdravil ob navzočnosti zastopnikov oblasti, uradov in sosednjih banovinskih zdravnikov iz Loža in Logatca direktorja higienskega zavoda g. dr. Iva Pirca in se mu zahvalil v imenu občanov Cerknice in cerkniškega zdravstvenega okrožja za ta vso Notranjsko nad vse potrebni Zdravstveni dom, na kar je g. direktor v daljšem informativnem predavanju obrazložil pomen in namen te nove zdravstvene ustanove. Poudaril je, da je to šele prva etapa v prenosu vsega zdravstvenega delovanja med širšimi plastmi ljudstva, saj bodo taki zdravstveni domovi namenjeni tudi drugim zdravstvenim občinam. Obema oddelkoma bo pridružen v doglednem času protituberkulozni dispanzer in zasilna bolnišnica, kar je že dolgoletna želja ne samo Cerknice in njene okolice, temveč vseh krajev, ki gravitirajo proti Cerknici tja do Prezida in Čabra. Izrazil je željo, da bi se to neobgledno dete kmalu omogočilo in pri tem delu je želel čim več uspeha banovinskemu zdravniku g. dr. Smerduju kot šefu novega Zdravstvenega doma in zaščitni sestri gospe dr. Bučarjevi.

Dr. Smerdu se je nato svojemu novemu šefu v imenu vseh zahvalil za njegovo predavanje in lepe želje, naka je spregovoril še par besedi domači g. župnik, ki je želel, naj bi bila ta nova zdravstvena ustanova opora morale in katoliške misli.

Ob tej priliki je bila odposlana g. banu dr. Natlačenju vdanostna brzojavka z izrazi zahvale, ker je dovolil, da se v Cerknici ustanovi Zdravstveni dom.

Dva nova mostova v škojloškem okraju

Železobetonski most čez Poljansko Soro v Puštalu pri okraju Školji Loki in most čez Selško Soro v Praprotnem

Velika povodenj Poljanske Sore leta 1926 je napravila v vsej dolini velikansko škodo. Med drugim je podrta tudi številne javne naprave, tako veliki jez elektrarne pri Zireh in novi železobetonski most pri Puštalu v Školji Loki. Voda je tedaj plavila velikansko množino rezanega lesa in izruvanega zelenega drevja, ki se je vse ustavljalo ob srednjem betonskem oporniku puštalskega mostu. Pretok vode pod mostom je bil radi tega vedno bolj oviran in končno je voda spodnesla ves železobetonski most. Kljub temu, da je bil na tej banovinski cesti, ki vodi iz Škofje Loke mimo Sore do Medvod, nov most nujno potreben, cestna uprava ni imela dovolj sredstev, da bi zgradila zopet nov železobetonski most. Pač pa so v kratkem zgradili začasen lesen most, ki stoji na dveh kozah v strugi. Radi pomanjkanja sredstev je bil celo začasni most zgrajen z največjo varčnostjo. Uporabljen je bil le mehak les, širina mostu pa je znašala 3 m. V vseh teh letih, kar stoji začasni most, se je ponavljala zahteva naj se zgradi nov in primeren železobetonski most, ki bo odgovarjal prometu. Začasen most je v teku let že zelo oslabil, tako da ga tudi s popravili ne bi bilo mogoče več dolgo časa vzdrževati.

Zato je tehnični oddelek banske uprave izdelal načrt za nov železobetonski most in g. ban dr. Natlačen je načrte za ta most že dni potrdil. Načrt za novi most določa hkrati tudi malenkostno preložitve ceste, ki bo v prometnem oziru zelo ugodna. Radi preglednosti in izključitve vseh profilovkov bo stal novi most nekoliko nižje od sedanjega lesenega. Prav tako bo za to, da bo mogla pod mostom ob povodnjah odtekat večja množina vode, novi most za 1.2 višji od dosedanjega. Višji most pa zahteva dvignjenje ceste, ki se jo začela dvigati pri voglu hiše, v kateri je mekarna. Prav tu bo cesta spremenila svojo smer ter se odcepila od stare, tako da bo prišla do brega nekoliko nižje kakor dosedanja. Novi železobetonski most ne bo imel v sredi struge nobene opornika, bo takozvani tročlenski lok, ki bo imel 33 m razpetine. Širok bo med ograjama 5.5 metrov in imel na vsaki strani pol m široke hodnike, tako da bo cesta na mostu široka 4 in pol metra. Na mostu bo cesta tlakovana zato, da se višina cestišča po nepotrebnem ne bi dvigala, z drobnimi kockami, ki bodo zalite z asfaltno. Na obeh bregovih bo most zaključen s 3 m visokimi stebri iz naravnega kamnja. Vsak stebel bo imel dve električni svetilki in bo most ponoči zelo lepo razsvetljen. Od stebrov, ki bodo zaključevali ograjo mostu pa se bo nadaljevala nad mostnina opornikoma 8 m dolga ograja, ki bo tudi zgrajena iz kamnja. Stroški za zgradbo mostu, odkup sveta

in preložitve ceste so preračunani na 538.000 din. K stroškom za zgraditev mostu bosta prispevala banovina in okrajni cestni odbor po polovici. Licitacija za gradbena dela pri mostu pa bo razpisana še v mesecu juniju.

Na banovinski cesti Škofja Loka — Železniki — Podrož — državna meja vodi kakih 6 km od Škofje Loke pri Praprotnem čez Selško Soro lesen most, ki je bil 1934 za silo popravljen. Kljub temu pa je most že v tako slabem stanju, da je treba misliti ali na popolno obnovo vsega lesenega ograjja ali pa na nov železobetonski most. Da se za vedno izogne razmeroma velikim stroškom za popravila lesenega mostu, je tehnični oddelek banske uprave izdelal za most v Praprotnem že načrte, po katerih naj bi bil most železobetonski. Ban g. dr. Marko Natlačen je te dni potrdil načrte in preračuna za most in tehnični oddelek bo razpisal licitacijo za gradbena dela pri tem mostu še v teku meseca junija.

Čez sedanjí lesení most v Praprotnem vodi izredno vijugasta in za promet neprimerna cesta, ki je tudi še v vasi Praprotno zelo neprimerna. Radi tega bo z zgraditvijo novega železobetonskega mostu preložen tudi ta prometno-nevarni osek ceste. Tako bo preložen okrog 900 m ceste, 300 metrov obstoječe ceste pa bo razširjena. Novi most bo stal nekoliko nižje od sedanjega lesenega mostu, zakar bo treba zgraditi nov cestni priključek k železobetonskemu mostu na levem bregu Selške Sore. Na desnem bregu pa bo šla nova smer ceste z lahkim vzponom v razmeroma ugodni smeri čez njive in travnike ter se priključila pri gostilni »Kazina« na staro cesto.

Železobetonski most bo imel takozvani tročlenski lok z razpetino 28 m. Višina odprtine od dna struge do merila skoraj 7 m, kar po sedanjih izkušnjah pri povodnjih popolnoma zadostja. Med ograjama bo most širok 6.5 m in bo imel po pol metra široke hodnike za pešce. Cestišče na mostu bo tlakovano z granitnimi kockami, ki bodo zalite z asfaltno. Novi most bo imel ob zaključku ograje lepe dvojne stebre in naravnega kamnja. Most bo zgrajen za obremenitev 18 ton ter so vsa gradbena dela preračunana na 386.000 din. Preložitve ceste je preračunana na 191.000 din, poleg tega pa bo odkup sveta za novo cesto stal okrog 50.000. Stroške za zgradbo mostu in preložitve ceste bosta na polovico nosila banovina in okrajni cestni odbor v Školji Loki. Most bo zgrajen v letošnjem letu, drugo leto pa bo izvršena še preložitve ceste. Ves čas dokler ne bo preložena tudi cesta, se bo vršil promet na stari cesti in starem mostu.

Nov požar na Barju

Ljubljana, 26. maja.

Ljubljansko Barje preganja že nekaj let nesrečna usoda. Neprestano gori na enem ali drugem koncu. Pred dvema letoma so prišli nekega mladega piromana, ki je zažgal iz samega veselja nad ognjem, da je potem mogel uživati nad razburjenjem ljudi in da je mogel tudi sam pokazati svojo vneto — pri gašenju. Ko je bil ta požigalec razkrinkan, so požari samotnih hiš, kozolcev in skednjev na Barju ponehali. Toda požigalec je že odsedel svojo zasluženo kazen. Pred meseci je bil zopet aretiran zaradi raznih novih sumljivih požarov ter je sedaj na varnem za zapah. Toda za njim so pričeli njegovo delo nadaljevati drugi požigalci. Pred dobrim mesecem dni je na Barju gorelo na Hauptmanni. Snoci okoli 11 pa je zopet izbruhnil velik požar v kozolcu, oddaljenem le kakšnih 20 m od prvega požarišča. Grajski čuvaj Svetel je okoli 11 ponoči opazil velik ogenj sij v smeri proti barjanski šoli. Obvestil je o tem poklicne gasilce. Čez nekaj minut so takoj odhiteli poklicni gasilci z motorno brizgalno, sledili pa so jim prostovoljni gasilci s svojo motorno brizgalno. Gasilci so ugotovili, da gori dvojni kozolec, last posestnika Jožeta Tonija s Hauptmance 38. Kozolec je bil ves v ognju in je naložena krma pogorela v nekaj minutah. Ko so gasilci prihiteli, so z močnimi curki vode takoj pogasilji ogenj ter preprečili, da se kozolec ni sesul. Kljub temu pa trpi Toni okoli 10.000 dinarjev škode, vendar je zavarovan pri »Saviji« za 12.500 dinarjev in bo škodo najbrže kril z zavarovalnico.

Jesenice

»Nočni jezdec«, film poln romantike in lepote divjega zapada, predvaja kino Krekov dom danes ob 3. popoldne in pol 9. zvečer. Dodatek: Kronanske svečanosti v Londonu in kulturni film.

ščiti kožo pred opeklinami in jo napravi odporno, zagorelo in mladostno.

znamenje, kakor jo je ga. učiteljica naučila. Vse to je naredila menda po dogovoru z g. ravnateljem in z njegovo vednostjo. To, da bi morala nastopiti, je gotovo naredba kakega narodnoodbranskega predsednika. Tudi njeni tovariši ji nimajo nič prepovedovati in zapovedovati. Namesto da bi se »nacionalni predstavniki« zahvalili ge. profesorici za naklonjenost in uslugo, da je sestavila »vaje z obroci, ki so zadivile številno občinstvo kot najboljša točka sporeda«, vodila skušnje tudi potem, ko je vedela, da to ni gimnazijska prireditev in vodila dijakinje še tik do odkorakanja, jo puste vlačiti po časopisu. Pa tudi to blagohotno razumemo, ker so se zgrozili ob misli, kaj bi bilo, če ne bi več pri nastopih sodelovala gimnazijska mladina, med publiko pa njeni starši. Ali bi prišel še kdo pogledat njihovih 18 članic, med katerimi je nekaj še izposojenih iz drugih krajev. Zato je »brat Milošič« šel celo na privatno stanovanje prosit dijakinje-telovadke za nastop. Lahko se je skrivati za hrbe visoke osebnosti in se istovetiti z njimi ter si natikati svit državotvornosti. Težje je pa delati in v resnici pokazati, da je masa ljudstva za njimi. Res, »Pohoda in« »Jutro« sta mojstra, samo kratke noge imata!

Kadar žena poluje

Neka zelo ugledna gospodinja, ki je morala na svojem potovanju prenočiti v malem hotelu podeželskega mesta, pride jutraj na zajtrk ter omeni lastniku hotela: »Škoda, da kvarite Vaše perilo s slabim milom.« Gostilničar za začuden pogleda, gospa pa nadaljuje: »To se takoj obeti po vonju prelevk za blazine, rjuh in splot vsega perila. Pa tudi brez ozira na ta neprijeten duh, s slabim milom si boste popolnoma pokvarili svoje perilo. Za pranje bi morali uporabljati samo dobro jedrnatilo milo — kakor je pristno Schiechtlo milo Jelen! Tedaj bo perilo lepo in trpežno — in bo imelo prijeten, zdrav vonj! Za namakanje perila ne pozabite »Zensko hvaloc«.

Litija

20-letnica majske deklaracije bo proslavila tudi Litija i. s. bo v nedeljo, 30. maja po prvi sv. maši ob pol 8 pred cerkvijo veliko manifestacijsko zborovanje naših somišljenikov, da se dostojno odložimo za veliko narodno delo našemu voditelju dr. Antonu Korošcu. Po sv. maši bo na Savi pred cerkvijo za tamošnji okoliš zborovanje, popoldne ob pol 3 pa v Hotiču. Vabimo vse naše priistaše, da se teh zborovanj polnoštevilno udeležijo, da tako manifestiramo za našo skupno idejo svobodne in ponosne domovine in našega voditelja.

Nov vozni red. Opozorjamo naše čitatelje iz Litije, da je stopil z 22. majem v veljavo nov vozni red, tako da vozijo vlaki v smeri proti Ljubljani po sledečem redu: 6.20, 8.18, 12.34, 17.25, 21.16, turist pa ob nedeljah in praznikih 4.41; proti Mariboru oz. Zagrebu pa: 1.32, 6.12, 8.43, 14.16, 19.03, turist pa 23.00.

Z občin. V soboto, 22. maja je bila občinska seja, na kateri je bilo sklenjeno, da se uvrsti med občinske ceste I. vrste sedanja občinska pot do Matoza mimo sodišča na občinsko cesto, ki vodi na litijsko polje. Zato bo treba cesto preurediti, izravnati ter izpeljati potrebno kanalizacijo. Sklenjeno je tudi, da se občinska cesta iz Zg. Loga preko graškega polja temeljito popravi, razgriti ter posuje, zakar se je dovolilo 7500 din. Z delom se je že pričelo. — Za volivne može za volitve v kmetijsko zbornico so bili soglasno izvoljeni kmetje Edvar Savšek iz Ponovič, Širus Anton iz Bitič ter Grošelj Josip iz Gradca. Občinski odbor je dovolil dalje 2 potrebna prosilce po din 600 za zdravljenje na Golniku, ter naročil en vagon kornice, ki se naj po znižani ceni od (din 1 za kg) odda potrebnim občanom za prehrano. Razlika se krije iz občinskega proračuna.

Cerknica

Modras ga je pičil. 10 letnega Medenovega Ivana iz Bezuljaka pri Begunjah nad Cerknico je v nedeljo, dne 23. maja, pičil na paši modras v palec roke. Ko je stopila krava nanj in ga razdržila, se je zvil v klopčič in se vrغل kvišku, tako da je fanta pičil v roko. Roka je močno zatekla, fant je začel bruhati in že nezavestnega so ga pripeljali v Cerknico k zdravniku g. dr. Pintarju, ki mu je vbrizgal serum proti kačjemu strupu, naka je bil z večernim vlakom odpeljan v bolnišnico. Pika je bil smrtonosen. Le uvidenosti domačih, ki so fanta takoj pripeljali k zdravniku, se je zahvaliti, da bo fant ozdravel. Občinstvo se opozarja, naj se v podobnih primerih takoj obrne po pomoč do bližnjega zdravnika, ki imajo proti kačjemu piku uspešni serum. Verjetno je, da bo sedaj, ko je nastopilo toplo vreme, kačja nadloga postala še marsikje nevarna. V ponedeljek so na Raketu ujeli v precep živga modrasa.

Slovenost prvega svetega obhajila smo imeli na praznik sv. Trojice med osmo sveto mašo. 50 nedolžnih srčec se je ta dan prvič združilo s svojimi nebeskim prijateljem. V okusno prirejani šolski sobi v kaplaniji so bili lepo pogosteni. Sodelujočemu učitelstvu najlepša hvala.

Proslava 20 letnice majske deklaracije bomo imeli v nedeljo po deseti maši. Vabimo občinstvo, da se te proslave v velikem številu udeležijo. Vodstvo šolske poliklinike na Raketu bo v petek prevzel zdravnik g. dr. Pintar iz Cerknice, kateremu želimo pri njegovem človekoljubnem delu veliko uspeha.

Videm ob Savi

Fantovski osek prosvetnega društva na Vidmu ob Savi priredi v nedeljo 30. i. m. ob 3. popoldne v prosvetni dvorani proslavo 20-letnice majske deklaracije, združeno s telovadno akademijo. To bo prvi nastop naših fantov, kateri se neumorno trudijo, da s svojim delom dokažejo ljudem, kaj znajo in zmorejo, kljub temu, da so vsi pravi kmetjski sinovi, kateri imajo malo časa na razpolago. Dolžnost nas Vidmčanov pa je, da podpremo to idealno delo s tem, da napolnimo dvorano — tako jim bomo dokazali, da vemo ceniti njihov trud.

KULTURNI OBZORNİK

KOLEKTIVNA RAZSTAVA SLIK ALBERTA SIRKA

V Kazinskih dvorani je Albert Sirk priredil kolektivno razstavo svojih slik. Razstavil je pod okriljem Jadranske straže v Mariboru. Razstava obsega slike iz let 1933 do 1937, vendar je večina njih iz let 1936 in 1938. Ko pregledujemo Sirkove slike, se nam nehoti vsilijo te-le skupine:

Prva (olja) z motivom: morje. Sirk zna ujeti na platno prečudovite barve našega morja in neba nad njim, svetlobo in senco na obrežnih skalah, barkah, v portu, pri ribolovu, razpoloženje na barki pri povratku in zvečer, ko barve kar žarijo. Njegovo »Popoldne« je vroče v pripekajočem soncu, iz gibanj ribičev se odraža silen napor mišic. Monumentalna je »Naša mornarica«. Vse je silno razgibano, poteze so drzne. — Druga skupina so akvareli iz naših južnih krajev. Ti akvareli so tehnično skrbno izdelani, izraziti v svetlobi in senci, izbrani v barvah. Slikarja mamijo pisani motivi južnega življenja in južnih mest (Skopje, Ohrid, Bitolj), vsa ta slikovitost, ki kar gori v jarki luči. — Barve v tretji skupini — na motivih iz Sloven- skih gor — so mirnejše, ker je tudi pokrajina druga.

Ni več razgibanosti v barvah, vse je bolj idilično, brezstrastno in hladno. — Razgibanost pride do izraza zopet v četrti skupini — pr irisah v ogliju, ki predstavljajo Starčka s kozarcem, Starčka s fajfo, Starčka, ki čita. Akvarelni portret prijatelja Lojzeta je močan v kontrastih, religiozni motiv »Daj Bogu, kar je božjega« pa je v Kristusu nekoliko prehladen. — V peto skupino spadajo Sirkova tihotila. Razstavil je tri: Krizanteme, Ribe in Vazo s cvetjem, ki je prav posebno lepa.

Sirk je samosvoj in izviran v izdanih motivih. Njegovo oko išče slikovitosti in značilnosti, in to povsod: v pokrajini, tihotilu in na obrazih. V evolijskih slikah rešuje probleme barve, probleme svetlobe in sence. Ne išče v stvarih duše, bistva, ampak samo barve in slikovitosti. Zato se tudi v religioznih motiv ne more poglobiti; obstane le pri reševanju problema barv. V vseh tehnikah je zelo spreten, ljubi krepke, drzne zamabe. Kakšnega poseb-

nega slikarjevega razvoja pa ta kolektivna razstava ne kaže. Edino Sirkovo hotenje je slikanje, čisto slikanje. Dr. Ivan Dornik.

ZANIMIVA REFORMA.

V Nemčiji opažamo danes v umetnosti zlasti dve tendenci; na eni strani se izvršča ideološki moment in se poudarja, da mora biti vsa umetnost nacionalnosoocialistična tudi po duhu, na drugi strani pa se poudarja posebno tehnični moment. Poslednjega dokazuje zanimiv odlok, ki je izšel pred kratkim in s katerim se ustanavlja »Državni inštitut za slikarsko tehniko« s sedežem v Monakovem. Vodjem inštituta je imenovan znani praktik in strokovnjak v slikarskih barvah in metodah konserviranja ter restavriranja, profesor Max Doerner.

Iz razgovora, ki ga je M. Doežner dovolil nekemu poročevalcu, je razvidno, da bo eden glavnih ciljev novega inštituta raziskovanje solidnosti barv za monumentalno slikarstvo. (Monumentalna slika je danes v Rajhu zahteva dneva.) Se bolj pa je namen novega inštituta razviden iz tega, da bo v kratkem predložil osnutek zakona o umetniških barvah (Künstlerarbeitsgesetz). S tem zakonom bo končno zagotovljena varnost na polju umetniške barve. Novi inštitut bo strogo nadziral umetniški barvni material in produkcijo in bo po sodbi prof. Doežnerja izpolnil zahtevo, ki jo umetniki dvigajo že desetletja.

* »Jugoslovenska šuma«, mesečnik za proučevanje vprašanj gozdarske politike in gozdnega gospodarstva, ima v majski številki razpravo: Znanstvena organizacija dela — nov predmet na belgradskem vseučilišču. Obsežen je poročalski del o svetovnem trgu in konjunkturi, o društvi, delavskem vprašanju, lovstvu itd. Prinaša obvestila iz ministrstva za gozdove in rudnike (zakoni, pravilniki, pojasnila itd.). — Casopi slikajo v cirilici in latinici. Letna naročnina 80 din, posamezna številka 8 din. Uredništvo in uprava v Belgradu 8, Stiška ulica 11/1.

Sport

Plavalne tekme na Iliriji danes ob 17. uri

Poleg bana g. dr. Natlačena je prevzel pokrovitelstvo tekem tudi nemški poslanik v Belgradu von Heren, ki ga bo zastopal nem. konzul iz Zagreba g. Freund.

Danes popoldne pride do teško pričakovane plavalne tekme med Wasserfreunde Hannover in domačo Ilirijo. Postave so določene. Vse je pripravljeno. Nemci so včeraj prispeli v Ljubljano in se nahajajo v odlični formi, kar zlasti priča njihov rezultat, katerega so dosegli napram Gradčanom 16 : 2. Če pomislimo, da je Ilirija lansko leto ob približno istem času zmagala nad Gradcem 10 : 0, ni kar tako za obupati nad domačim moštvom.

Opozarjamo občinstvo, da se vrši predprodaja

Ljubljana : Slavijsa (Saraievo)

Kdo izpade iz lige?

Nestrpnost, ki vlada med prijatelji nogometne igre, bo v nedeljo doživela višek. Ali Ljubljana ali Concordija ali Slavijsa Osijek. Kdo izpade iz lige? Odgovor je za nas enostaven. Naj izpade kdorkoli, Ljubljana ne sme. Po nedeljski igri s Concordijo tega nikakor ne zasluži. Kaj pa se vse lahko zgodi to nedeljo?

Concordija počiva. O njeni usodi bodo spregovorili drugi. Po prepričevalnem porazu v Ljubljani goji Concordija vse nade v Haška, ki igra v nedeljo na izredno težkih tleh v Osijeku. Hašk ne igra za sebe, ker je že pod streho, Hašk igra za Concordijo. Ljubljana igra to nedeljo s sarajevsko Slavijsjo, ki je klub, katerega ni poudenjati. Prepričani smo, da bo Ljubljana zaigrala odlično, zmagala prepričevalno, ter se s tem ugodno plasirala v tablici. Tudi osijska Slavijsa se ne bo dala kar tako odpraviti. Če zmagaja, je pod streho, če klone, je eliminirana iz elite jugoslovanskega nogometa. Kaj pa potem, če Ljubljana v nedeljo ne zmagaja? Teško bomo pričakovali telefonskega sporočila iz Osijeka ter želeli zmago Hašku. V tem slučaju je Concordija rešena, tudi Ljubljana je pod streho, izpade pa osijska Slavijsa.

Za repek tabele je letos najinteresantnejše zadnje kolo. Nikakor ne smemo dopustiti, da se zgodi druga varianta. Pohitimo na igrišče, bodimo naše fante do zmage, saj gre za obstanek v ligi. Se hočemo gledati ligaške tekme v Ljubljani, tudi v bodoče naj nam bodo partnerji: purgerji, BSK, Hajduk, Jugoslavija itd., to pa bomo dosegli le z zmago nad Sarajlijami. Naj ne bo nikogar, ki ne bi pihel v nedeljo na igrišče ob Tyrševi cesti ter vsaj z vzkliki pomagal našim fantom, ki se v nedeljo bore za prestiž slovenskega nogometa.

Odločilna borba prične ob 17. uri. Prva predtekma Ljubljana rez. : Retje (Trbovlje) ob 14.15, druga Ljubljana jun. : Slovan jun. ob 15.45, odločilna prvenstvena tekma za naslov juniorskega prvaka v ljubljanski skupini.

Srednješolsko lahkootletsko tekmo vanje

Na lahkootletskem tekmo vanju srednješolcev, ki se bo vršilo v soboto 29. in v nedeljo 30. maja, bodo nastopile vrste I. realne gimnazije in III. realne gimnazije v Ljubljani in realne gimnazije v Novem mestu. Vsaka gimnazija postavi 10 tekmovalcev, od katerih vsak tekmuje v teku na 100 m, ekoku v višino, ekoku v daljavo, metu krogla in kopja ter prosti vaji. Ker bo vsega nastopilo 30 tekmovalcev, se obeta ostra borba za točke. Poleg tekme vrst je na sporedu še štafetni tek 4x100 m in odbojka, na katero so se tekmovalci še prav posebno pripravljali.

Tekmo vanje se bo vršilo na telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju in se bo pričelo v soboto popoldne ob 15 s tekmo na 100 m, prostimi vajami, sledi še met krogla in skok v daljavo ter prva igra v odbojki. V nedeljo se bo tekmo vanje nadaljevalo ob 10.30 popoldne. Na programu so: skok v višino, met kopja, nato pa zanimivi štafetni tek gimnazij in finalna tekma v odbojki.

Za tekmo vanje vlada med dijaki veliko zanimanje. Ker se obeta ostra, a plemenita borba, je pričakovati odličnih rezultatov, zato športniki in dijaki, posetite tekmo svojih sošolcev!

Vetopnina za oba dneva znaša za odrasle 2 dinarja, za dijake srednješolce 1 din.

vstopnic danes popoldne in popoldne do 4. ure na kopalnišču SK Ilirije. Od 4. ure pa bosta poslovali dve blagajni, in sicer posebej za sedeže in stojišča. Zastopniki tiska naj se zglase pri glavni blagajni in po možnosti dvignejo vstopnice v predprodaji. Nadajajo opozarjamo občinstvo, da bo danes kopalnišče SK Ilirije odprto za kopalce samo do 4. Točno ob določenem času morajo vsi kopalci brez izjeme zapustiti kopalnišče. Prosimo vse kopalce, da se tega reda drže in se pokoravajo naredbam rediteljev.

Pričetek tekme je, kakor rečeno, točno ob 5. Prosimo cenjeno občinstvo, da se drži točnosti in da sodeluje pri pozdravu gostov in svečani otvoritvi letošnje pravalne sezone.

Vodstvo prireditelje — ravnateljstvo I. realne gimnazije v Ljubljani — vabi k tekmo vanju vse prijatelje mladine in starše.

Kolesarska dirka v Celju

Celje, 25. maja.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju je priredil v nedeljo 23. maja otvoritveno klubsko dirko na progi Celje - Soštanj (34 km). Startalo je 10 dirkačev in so vsi v razmeroma dobrem času prispeli na cilj. Vreme je bilo ugodno, cesta v primernem stanju. Defekt je imel samo eden vozač, ki pa je kljub temu nadaljeval vožnjo. V Veliki Pirešici pri gostilni Fervega je bil neki kmečki fant tako drzen, da je dirkača, ki je vozil s tempom 36 km prijel za roko in za kolo in se je zahvaliti le fizični moči in duha prisotnosti ter srečnemu naključju, da se ni zgodila nesreča. Takšna početja je treba strogo kaznovati in je tudi ta primer vodstvo dirke prijavilo oblasti.

Rezultati dirke: 1. Kajtner Franc v času 1 ura dve sekundi, 2. Kramar Ivan v času 1 ura 3 sekunde, 3. Polak Edo 1 ura 4 sekunde, 4. Teržan Josip, 5. Jerneje Oton, 6. Fabjan Mirko.

V Soštanju se je zbralo na cilju okrog 500 gledalcev. Po končani dirki je bil v hotelu »Union« sestanek kolesarskih športnikov iz Soštanja, katerega se je udeležil tudi podpredsednik mariborske kolesarske podzveze. Na tem sestanku se je konstituiral pripravljalni odbor za ustanovitev Kolesarskega kluba Soštanj. Predsednik pripravljalnega odbora je g. Schneider Rudolf, tajnik Verbič Drago, blagajnik Pečovnik Gustav.

SK Mladika radi proslave majniške deklaracije preštevila izredni občini zbor na 3. junija ob 8 zvečer. Dnevni red ostane kot je bil objavljen. — Odbor.

SK Grafika. Danes ob pol 10 dopoldne naj bodo na igrišču ZSK Hermes igralci prve garniture. Igramo prijateljsko tekmo s Hermesom. — Jutri ob 20 važna seja odbora.

Kopalnišče v Kolesiji odprto. Z današnjim dnem je odprto kopalnišče v Kolesiji in dostopno vsej javnosti proti zmerni vstopnini kakor lansko leto. Kopalnišče se je tudi letos lepo preuredilo, nekaj je celo novega. Kakor lani tako se bo skrbelo tudi letos za največji red in snago. Vabimo cenj. občinstvo, saj ni boljšega za zdravje kakor sonce, zrak in voda.

Lahkotletski meeting za seniorje in juniorje priredi Sp. klub Celje v nedeljo 30. t. m. na svojem igrišču na Glaziji s pričetkom ob 9 dopoldne.

Kolesarska podzveza Ljubljana vabi vse predsednike športnih klubov, društev in zvez, da se blagovolijo udeležiti pozdravnega večera jugosl. kolesarjev in funkcionarjev SKSJ, ki sodelujejo na etapnih vožnjah po Sloveniji in Hrvaški v petek zvečer ob 20 v restavraciji »Slamice«.

Za izlet planincev v Grčijo je čas prijave do 31. maja. Planinci, ki se zanimajo za ta izlet, ki ga priredi SPD v Ljubljani, naj se pravočasno prijavijo. Prijave sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I kjer prejmete tudi vse podrobne informacije.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 27. maja ob 20: Dolarska princesa. Zlžnane cene. Zadržati. Petek, 28. maja: Zaprt. Sobota, 29. maja ob 20: Beta bolezen. Red B. Nedelja, 30. maja ob 15: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Gostovanje Pavle Udovičev. Zlžnane cene. Ob 20: Trije vaški svetniki. Premiera.

Preselil

sem svojo

mehanično delavnico iz Društvene ulice 2 na Zaloško cesto 22 (tik šole)

Vsa popravila izvršujem točno, solidno in poceni. Zaloga koles najboljših znamk po na ugodnejših cenah. Cenj. strankam se priporoča še nadalje

ugodne cene!

STANE RAKOŠ
MOSTE, Zaloška cesta 22

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska 3 mm visoka petineta vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Otroška vrtnarica
išče službo vzgojiteljice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Potrebna« 8450.

Pekovski pomočnik
išče službo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Prodajalka
išče mesto v trgovini z mešanim blagom. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Šla bi za majhno plačo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 8296.

Kot samostoj. gospodinja
grem kamorkoli. Nudim jamstvo v nepremičninah. Nastop takoj. Dogovor osebno. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 8331. (a)

Mesarski pomočnik
mlad, vojaščin prost — želi premeniti službo. Izvežban v vseh delih, tudi v prekajevstvu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tako« P 8418. (a)

Manufakturst
z večletno prakso, agilen prodajalec, želi premeniti mesto. Ponudbe prosil na upravo »Slovenca« pod »Izurnjen manufakturst« št. 8359. (a)

Ksilolitni tlak

je najidealnejši pod za kuhinje, kopalnice, lokale, trg. lokale, tovarne, hodnike i. t. d. Zadrževajte prospekte in cenike pri izdelovalcu

MATERIAL, Ljubljana
Telefon 27-16 Tyrševa cesta 36 e

Ženska pisarniška moč

dobro verzirana, z dolgoletno prakso, z izbornimi referencami velikega podjetja, želi namestiti v Ljubljani, event. tudi kot blagajničarka. Položi kavičjo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva in spretna« št. 8458.

Službo dobe

Prvovrstno kuharico
iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Čisto samostojna« št. 8424. (b)

Krojaškega pomočnika
za male kose takoj sprejem. Malis, Ljubljana, Tržaška cesta 29. (b)

Dobro izurnjene pomočnice
za fino delo — sprejme Modni atelje Fani Jager, Resljeva cesta 18. (b)

Mehanika

dobrega in poštenega — sprejem. Navesti podatke službovanja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožen« št. 8411. (b)

Miz. mojster

usposobljen za izdelavo najfinjšega pohištva, s popolno strokovno izobrazbo, v starosti do 35 let, se sprejme na stalno mesto s 1. julijem 1937. Prednost imajo absolventi strokovnih šol. Ponudbe s plačilnimi pogoji in referencami pod »Stalnost« upravi Slovenca Maribor.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**
Prekrasno filmsko delo
EJ UHNJEM
(Brodarji z Volge)
INKISINOV VERA CORENE

TEL. 21-24 MATICA

Kriminalni film
Harry Piel in njegov najboljši prijatelj
(Volčjak kot sodrudič policije)

TEL. 27-30 SLOGA

Veliki nemški slager
»Man spricht über Jacqueline«
Žena brez sramu
Albrecht Schoenhals Sabine Peters
Najnovejši žurnali v vseh treh kinih predvajajo krunanje v Londonu 1. t. d., 1. t. d.

== Predstave ob 16., 19. in 21. uri ==

Izurnjene pletilje

sprejme trgovina »Mila«, Mestni trg 17. (b)

Mizarskega pomočnika

za pohištvena dela sprejme: Zavodpik, Brod 28, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Dva čevljarska pomočnika
takoaj sprejem. Jernej Trček, Kozarje 113, pri Ljubljani. (b)

Služkinjo

ki zna kuhati, sprejme družina treh oseb. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8483. (b)

Čevljarski pomočnik

ki je zmožen v dobrem prirobovanju, dobi stalno mesto. Nastop takoj. Pogačar, Kamnik. (b)

Takoj sprejem

pomočnico za damsko-krojaški salon. Z dežele izključene. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8436. (b)

Mladenšč

16 let star, pošten, priden, se sprejme v trgovino. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8354.

Dve vezilji

za vezenje v zlatu in »Nadelmalerei«, perfektni, sprejme takoj Nikola Ivkovič, Novi Sad. (b)

Perfektno stenografino

in strojeplsko s srednješolsko izobrazbo sprejem. Ponudbe na Gasilsko zajednico v Ljubljani, Tyrševa cesta 29. (b)

Lesostrugari

izvežbane moči — dobe trajno zaposlenje pri Lesni industriji Mirko Goršek, Bistrica, pošta Limbuš pri Mariboru. (b)

Plesarske pomočnike

dobre, večje število, takoj sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8456. (b)

Zasluzek

100 odstotni zaslužek nudim potniku, ki se peha s prodajo manjših predmetov. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8452.

Vajenci

Učenca
pridnega, močnega, poštenega staršev, sprejme Anton Čok, trgovina — Soštanj — Družmirje. (v)

16 let star fant

močan, priden in pošten, išče mesto vajenca za mehaniko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8362

Kleparskega vajenca

sprejem. Butinar Josip, Celovška cesta 65, Ljubljana VII. (v)

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krečev trg 10, tel. 87-82.

Hranilne vloge

raznih denarnih zavodov vnovčuje, delnice in vrednostne papirje nakup in prodajo izposluje najbolje proti gotovini takoj koncesionirana tvrdka AL. PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/1, telefon 35-10. (d)

Vnovčujem

hranilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno.

Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zoré
Ljubljana, Gledališka 13
Telefon 38-10

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40
vam vnovči

VLOGE

vseh denarnih zavodov najbolje. — Obrnite se le na naš zavod, ker vam po potrebi tudi vnaprej pošljemo gotovino. — Za odgovor priložiti za Din 3.— znamk.

Posojila dajemo

državnim in privatnim namščencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije: Tavčarjeva 2. (d)

HRANILNE VLOGE

Mestne hranilnice Ljubljanske, več stotisoč takoj proda,

prevzame tudi v zameno hranilne vloge Ljudske posojilnice ali Banovske hranilnice.

Vlogo Hranilnega in posojilnega zavoda, večji znesek, pa proda, vnovči pa hranilne vloge raznih drugih zavodov po najvišji ceni takoj v gotovini.

AL. Planinsek

Ljubljana, Beethovnova 14
Telefon 35-10

Kupimo

Kupim Brehms Tierleben malo izdajo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Odnutolog« št. 8361. (k)

Majhen štedilnik, desni

za vzidanje — kupim. — Dolenjska cesta 81. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Auto-motor

Lažje motorno kolo

rabljeno, dobro ohranjeno — kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Motor« št. 8443. (f)

Motorno kolo

znamke FN, 3.5 HP, v brezhibnem stanju — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8457.

Radio

Radijski aparat

Super inductance Philips, stricevni — naprodaj. Vidovdanska 24. (i)

Razno

Dosmrtno stanovanje

oddam eni ali dvema osebam proti gotovini. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. (r)

Prodaj

ali sprejem družabnika v vpeljano trgovino v Ljubljani. Ponudbe

V tem znaku boš
šmagal...

STROKOVNJAK uporablja Mobiloil

K vsaki dvo- in petlitrski ročki dobite bon za tako zastavico. • Okrasite tudi Vi Vaše vozilo z znakom strokovnjaka! • Natančnejše pri naših preprodajalcih.

Mobiloil

STANDARD VACUUM OIL COMPANY OF YUGOSLAVIA, INC.

Prodamo

Naprodaj damsko kolo
Društvena ulica 4, Moste.

Prodamo
nov električni aparat za kuhanje express kave. Informacije: Ljubljana, Gajeva ulica 5/II, soba 228.

Prima sladko seno
prešano, v balah, štiri vagone, proda Tovarna Odrga, p. Trebnje. (1)

Kolesa

nova in stara, najboljših znamk, poceni naprodaj pri

»PROMET«

(nasproti križanske cerkve).

Izredna prilika!

Umetno sušeni parketni odpadki poceni pri F. Vertačnik, Masarykova 23

Sveže la češnje

kg 4 Din in 5 Din franko vozina — razpošilja po 50 kg košarice G. Drechsler, Tuzla. (1)

Naprodaj polnojarmenik
55 širine, najnovejšega tipa, kakor tudi zagina oprema. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8328.

Ure,

zlatino nudi za birmo najceneje Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo št. 15. (1)

Motorni čoln s 4 HP

takoj naprodaj. Polzve se pri oskrbniku Sportnega kluba na Ljubljani. (1)

Rheinmetall - Borsig

standard in mali portabel, pisalni stroji so prvovrstne kvalitete znamke in se dobavijo v poljubnih barvah. Naročila sprejema D. Rovšek, Kolodvorska ulica 35/I. — Zahtevajte predvajanje strojev na domu. (1)

Lokomobil

34—40 HP, 10 atmosfer, moderna, kakor nova, — polnojarmenik, 65 cm, — stroje za parkete in lažjski pod (Schiffboden), kompletno venecijanko in cirkularje proda Tovarna Odrga, p. Trebnje. (1)

Elektrolux hladilnike

na električni, plinski in petrolejski pogon, prodamo po ugodnih plačilnih pogojih. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25, telefon 25-80. (1)

»SINGER«

»PFAFF«

skoraj novi šivalni stroji in kolesa poceni naprodaj pri

»PROMET«

(nasproti križanske cerkve).

Za birmo

ročne torbice od 8 Din naprej v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova cesta 13. (1)

Vrtne stole

zložljive — proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (1)

Kolesa

600 do 1600 Din, dve leti garancije, šivalne stroje od 1900 Din dalje dajem na obroke. — C. Kmetič, p. Dob 110. (1)

»KAPPEL« PISALNI STROJI

so najmoderneje konstruirani, trajni in v cenah brez konkurence. Plačilo v ugodnih obrokih. Zahtevajte neobvezno predvajanje. Rabilni pisalni stroji se vzamejo v zameno. Samoprodaja pri tvrdki:

Kleindienst & Posch
Maribor
Aleksandrova cesta 44

Šivalni stroj

malo rabljen, pogrezljiv, z okroglim čolničkom, ki tudi šitka, poceni naprodaj. Nova trgovina, Tyrseva 36. (1)

Kolesa

moška in damska, raznih znamk, naprodaj po neverjetno nizkih cenah. — Stara kolesa jemljemo v račun. — Nova trgovina, Tyrseva 36. (1)

Velika izbira

najnovejših motorjev, dvokoles, otroških vozil, igračnih vozil, šivalnih strojev in delov po najnižji ceni. Ceniki fran- koi »Tribuna« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. (1)

Mnogo ceneje
in boljše si nabavite vse vrste obel in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14.

Posedstva

Več stavbnih parcel

v bližini tovarne »Stora« prodam. Izidor Florjančič, Poljane št. 4, St. Vid nad Ljubljano. (p)

Prodaj

štiri travnike v last — v najboljšem stanju, prima sladka krma. Martinec, Ljubljana, Prule 8.

Parcela

prvovrstna, vogalna, v bližini Vrtače, približno 1000 m², naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8432. (p)

Parcela v Kranju

na najlepši legi, ca. 3000 kv. metrov — naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 8419.

Parcela

1300 m², pod Rožnikom, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8416. (p)

Tri travnike

goveja hrva, lepo ležeče, poceni prodam — lahko knjižice. Ljubljana, Rimska 9/II, vrata 16. (p)

Parcela

v industrijski četrti za tovarno kleja, ob Pokopalski cesti, tik Smartinske ceste, 3500 m², naprodaj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 8165. (p)

Prodaj lepo posestvo

okoli 50 oralov, v bližini Guštanja, v lepi legi, z gozdom, sadonosnikom, travnikom in njivami — zaradi oddaljenosti domačije. Hišno in gospodarsko poslopje je dobro ohranjeno. — Jos. Hedl, Marenberg. (p)

Kupim vilo

ali manjšo hišo s vrtom v Spodnji Šiški, Rožni dolini, Bežigradu. Plačam v gotovini do 120.000 Din. Ponudbe in opise brez posredovalca upravi »Slovenca« pod št. »16« 8448.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno, nabara posredovalce, Cesta 29, oktobra 6, telefon 37-33 — ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Hiša v Kamniku!

Dne 3. junija 1937 ob 8 se bo vršila pri sreskem sodišču v Kamniku javna dražba hiše z vrtom v Kamniku-Zaprice 34, stojiče ob glavni cesti Kamnik-Ljubljana. Cenilna vrednost 74.956 Din. Interesenti se vabijo. (p)

Hiša z gostilno

stara, renomirana, dobro ldoč, z vrtom in posebnim založno kletjo, z vsem inventarjem in zalogo, v Ljubljani, naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8407. (1)

Visokopritlična hiša

z gospodarskim poslopjem, vodovodom, električno razsvetljavo, velikim vrtom, na prometnem kraju, poleg državne ceste, naprodaj. Primerna za obrtnika, lesnega ali vinskega trgovca, eventualno za upokojenca itd. Ponudbe sprejema podružnica »Slovenca« Novo mesto pod »Lepa lega« 8433.

Hiše, parcele

vseh vrst, kupite ali prodaste najugodnejše potom pisarne Adamič - Ljubljana, Gosposvetska 8-II. Telefon 32-86. (p)

Rentabilna hiša

v popolnoma dobrem stanju, v Ljubljani, z vodno močjo in hipoteko Din 300.000 — takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8420. (p)

Ugodno naprodaj

hiša z vsem gospodarskim poslopjem. Vodnikova cesta 28, Zg. Šiška. (p)

Arondirano posestvo

42 oralov, južna lega, hiša, moderno gospodarsko poslopje, gozdovi, njive, travniki, sadonosniki, v neposredni bližini Maribora (13 km), od šole in cerkve pet minut, s celokupnim inventarjem takoj naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 176/kr. (p)

Majhno posestvo

4 orali, s sadovnjakom in vinogradom, pol ure od Celja, prodam za 30.000 dinarjev — tudi za hranilne knjižice. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (p)

Vnajem

Mizarsko delavnico

uporabno tudi za drugo obrt, oddam v Kamniku. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8292. (n)

Stanovanja

Lepo dvosobno stanovanje takoj oddam v I. nadstropju. Dolenska cesta št. 31. (c)

Stanovanje

lepo, sončno, dvo- ali trisobno, parkirano — se takoj poceni odda. Istotam naprodaj šivalni stroj. Gradaška ulica 8/I. (d)

Trisobno stanovanje

z vsemi pritličniki in vrtom oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8403. (c)

Dvosobno stanovanje

podprilčno — oddam. Tyrseva 91. (c)

Trisobno stanovanje

prostorno in sončno, takoj poceni odda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (d)

SOBE

Za avgust se oddata

dve veliki sobi, sedaj dolgoletni atelje na Mostnem trgu št. 20. — Vpršati: Krojaška ulica 1/II.

Lepa soba

se odda eni ali dvema osebam, Zrinjskega cesta 2/II, desno. (s)

Starejša gospa išče

mirno, snažno sobo v bližini kopališča z možnostjo plavanja in dobre gostilne. Ponudbe z navedbo cene, po možnosti v nemščini, pod »Ruhe 270« št. 8447 upravi »Slovenca«. (s)

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monogram hitro izvrši Matek & Mišek, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. (t)

Glasba

Klavirsko harmoniko

96 basov — zelo poceni prodaj: Viljem Zabukovec, Lož. (g)

Tega ne smore nihče

Zamenjavamo stare plošče, gramofone, radio aparate za no- ve proti primernemu doplačilu.

elektroton
PASAZA NEBOJČNIK

Različni gramofoni

popolnoma novi, zelo primerni za gostilne, kakor tudi gramofonske plošče poceni naprodaj pri špediciji Ranzinger, Masarykova cesta 19. (g)

Ostro Da!

Zelja, da fotografiramo vedno bolje, enostavneje, je pač tako stara — kot kamera sama. Posrečilo se je pa nekaj čisto posebnega: »KODAK« JUNIOR 620 s sprožilcem na kameri. Kako enostavno sedaj fotografirate! Obe roki držita aparat, kazalec desne roke samo nalahno pritisne na gumb. Tako tudi pri daljših trenutnih posnetkih ne rabimo stojala. Nevarnost dvojnih obrisov je takorekoč izključena!

Različne izdelave — Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK, D.S.O.I., Zagreb, Ilica št. 24

Zahvala

Netrzierno potrjujem se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami ob težki izgubi naše nad vse ljubljene hčerke in zlate sestrice, gospodične

Gantar Danice

Zlasti se prisrčno zahvaljujem preč. gg. duhovnikom, g. dr. Del-Cottu in vsem gg. zdravnikom v bolnišnici za ves trud, da bi nam ohranili drago hčerko pri življenju, g. direktorju J. Osani in profesorjskemu zboru za udeležbo pri pogrebu, g. dr. Klinarju, stolnemu župniku, g. Stanovniku, profesorju verouka, za nad vse gniljiv in globoko v srec soglašajoč govor, njeni součenki za gniljiv govor, vsem njenim součenkam za mnogoštevilne obiske in prekrasni veneci, višji stolni dijaški kongregaciji, kakor tudi vsem, ki so nam stali na strani ob težkih urah in darovali krasne veneci in šopke. Končno se zahvaljujem vsem, ki so drago pokojnico spremlili k večnemu počitku. Vsem še enkrat iskrena hvala in Bog plačaj!

Zalujoči starši, sestra in brat.

Zahvala

Za mnogobrojne izkaze iskrenega sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega gospoda

Josipa Eberla
juvelirja

kakor za mnogoštevilne poklonjene krasne veneci in cvetje se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujem.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, raznim društvom in korporacijam, gospodu juvelirju Černetu kot predsedniku »Združenja urarjev, zlatarjev, graverjev, optikov in pasarjev« za lep poslovilni govor ob odprtem grobu, ter končno vsem njegovim tovarišem, prijateljem in znancom, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Ljubljana, Graz, Völkermarkt,
Wien, Split, dne 26. maja 1937.

Globoko zalujoči ostali.

V mnoge slovenske družine

prihaja »Slovenec« neprekinjeno že nad 50 let

To je dokaz zvestobe do starega prijatelja

zaupanja v njegovo zanesljivost.

Zahtevajte »Slovenca« na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava Slovenca, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana.

SVINJSKO MAST
čisto, specialno rafinirano,
soljeno slanino, krušno slanino, kakor tudi vse mesnate izdelke najboljše kakovosti dobavlja po najnižjih dnevnih cenah

PREDOVIĆ A. D.
Zahtevajte ponudbe!

Beograd
Braće Jugovića 17

Velika izbira koles
„Dürkopp“, „Torpedo“ itd.
po najnižjih cenah

„tehnik“ J. Banjai
Ljubljana - Miklošičeva cesta 20

Največja zaloga tenis raketov, nogometnih žog in potrebščin.

Za Din 40—
obličje dvojnika
(Doppelhobel)
od 42—61 mm
ter razno drugo orodje
po zelo nizkih cenah nud

Stanko Florjančič
selesnina
Resljeva 3
(Vhod skozi dvorišče
Vis a vis Medić-Zankl)

Kadar Te vročina muči,
si pa Joghurta naroči.

Pokromanje,
poniklanje, posrebenje,
pomečenje, pobakrenje,
moderno patiniranje pre-
vzame po nizkih cenah in
dobri izvedbi

»Ruda«
Melje, Trstenjakova št. 5
(pri prevozniku) in zbi-
rališče: Trgovina Frank,
Frankopanova 16, Maribor

**Zakaj
neki poje...**

ker si je prej ojačil kožo z NIVEA...

Pred namilanjem nadržnite kožo dobro z Nivea, ker se potem lahko brijete hitro, ugodno in brez bolečin. — NIVEA onemogočuje, da bi Vam koža razpokala ali da bi Vas pekla. Toda samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, ki je najboljši okrepčevalno sredstvo za kožo. — Vedite, da ni ničesar, kar bi bilo „boljše“ ali vsaj „enako dobro“, —

TONE MALGAJ
družba z o. z.

stavbeni pohištveni pleskar
in ličar, sobo in črkoslikar

LJUBLJANA
Gooposvetska c. 16 (pri Levu).

Zahtevajte povsod naš list!

Vzajemna posojilnica
v Ljubljani, r. z. z o. z.
Miklošičeva cesta 7

nudi za vloge popolno varnost in jih obrestuje po 4% do 5% po dogovoru. Nove vloge so vsak čas v celoti na razpolago. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, zaznambo na plačo itd. po nizki obrestni meri.

Dražba
realitet občine TROGIR v Dalmaciji

se bo vršila 16. junija 1937. ob 9^{1/2} uri predpoldne pri sreskem sodišču v Trogiru, soba št. 48.

Prodajala se bodo zemljišča in lepe stavbene parcele ter palača, ki leži na najlepšem mestu v Trogiru in je pripravna za hotelski ali kavarniški obrat.

Palača je sodno cenjena na Din 4,635,418.— in znaša najnižja ponudba Din 2,318,209.—.

Informacije daje
Banovinska hranilnica v Ljubljani

Zahvala

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so se nas ob priliki smrti naše ljubljene mame, babice, gospe

Adele Kabaj

spomnili z izrazi iskrenega sožalja, jo spremili na njeni zadnji poti in poklonili vence in cvetje ter se je spomnili na katerikoli način.

Zlasti se zahvaljujemo g. dr. Vilku Špornu, ki je bil vedno ob vsaki uri pripravljen lajšati trpljenje naši mamici. Iskrena hvala našim sestanovalcem, ki so nam s svojo požrtvovalnostjo in dobroto pomagali v teh težkih dnevih.

Bog plačaj vsem!

Ljubljana, dne 27. maja 1937.

Zalujoči ostali.

**Krasne
gozdne parcele**

večje in manjše, v izmeri cca 50 ha, se bodo prodajale na

prostovoljni javni dražbi

dne 6. junija ob 3. uri pop. v Sodražici 50.
Plačilo na knjižice in proti gotovini.

šivalni stroji „Adler“

raznovrstna
damska in moška **kolesa**
najceneje

pri **Petelinc, Ljubljana**

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

**Pol deleni, pralni po Din 8.— pri
Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15**

Zahvala

Za vse izraze sožalja ob smrti našega ljubljene soproga, očeta, gospoda

Josipa Kraljiča

zvaničnika državne železnice

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, uradništvu Direkcije drž. železnice in vsem stanovskim tovarišem, kakor tudi vsem sestanovalcem mestnih hiš na Vodovodni cesti.

Ljubljana, dne 26. maja 1937.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob bridki smrti naše dobre matere

Neže Zakrajšek

smo dobili toliko dokazov ljubeznive naklonjenosti od svojih prijateljev in znancev, da nam je bilo v veliko tolažbo. Zato se vsem in vsakemu posebej prav iskreno zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo vsem č. g. duhovnikom, ki so mater obiskali v njeni bolezni, s čimer so jo tako vidno razveselili, za njih udeležbo pri pogrebnih obredih v Ljubljani in Presejru, g. prof. dr. V. Fajdigi in g. P. Odilu OFM za lepa cerkvena govora, dalje g. županu dr. J. Adlešču za udeležbo pri pogrebu, g. župniku Peršiču za njegovo ljubeznivost do pokojne matere dolga leta, vsem darovalcem vencev, vsem društvom župnije Sv. Cirila in Metoda in župnije v Presejru za tako številno udeležbo pri pogrebu, gospej Eppichovi in g. Langusu za poslovitveni nagovor ob grobu, odbernikom in uradništvu Rafaelove družbe, g. upravitelju presejske osnovne šole za udeležbo šole, posebno g. dr. Suharju za njegov ljubezniv trud, da bi bil rešil življenje pokojni materi, in vsem udeležencem pogreba v Ljubljani in Presejru.

Posebno iskreno se pa zahvaljujem celji župniji, ki mi je v teh bridkih dneh dala toliko jasnih dokazov odkrite ljubezni in naklonjenosti in se zgrnila okrog mene v moji žalosti kot dobri otroci okrog svojega očeta in vse žrtvovala in vse storila, da bi me tolažila. Za to ljubezen sem ji pa posebno hvaležen in se vsem prav iskreno zahvaljujem.

Bog plačaj vsem skupaj!

Ljubljana, New York, Cleveland, Chicago, dne 26. maja 1937.

O. Kazimir Zakrajšek OFM
v imenu sestre Ivanke in vseh bratov in sestra v Ameriki.

Rudolf Timmermans:

Junaki iz Alcázarja

Tedaj prihrumijo miličniki.

Tak—tak—tak—tak — reglja strojna puška.

Tedaj se ustavi. Naboji ne drčijo dalje. Caramba!

Pa vprav zdajle!

Juan je že potegnil samokres in strelja z njim na rdeče.

Jaime popravlja strojno puško.

>Končano!

Spet zarožlja stojna puška in zdaj gladko teče.

Miličniki so popadali na tla in streljajo. Neki častnik spet vstane in zdrvi naprej, kliče druge za seboj. Drugi mu sledijo.

Strojna puška kosi. Tudi z drugih oken pokajo strelji.

Rdeči se obrnejo; najprej se jih umakne nekaj, nato se poženejo vsi v beg in častnik jih zamaš skuša ustaviti. Vsi bežijo nazaj in marsikdo ne dospe več na svoje staro mesto.

>Caramba! To je bilo pa svinjsko delo, pravi Juan in izpljune pesek in umazani, ki mu je prifrčala v usta.

>To je bila mina; tretja. Vidiš, da je bila!

>A se je prezgodaj razpočila. Če bi bili rdeči imeli več časa, da bi bili dalje izkopali rov, bi se bila prav pod nama razpočila. Le oglej si to žrelo tam spredaj! Ondi bi bila dobila oba dovolj prostora in še marsikaj drugega iz Alcázarja.

Dozdeva se, ko da hočejo rdeči danes na vsak način izsiliti padeč Alcázarja. Spet in spet naskakujejo,

zdaj na vzhodu, pa na severu, na jugu. Medtem pa laja sovražno topništvo in seganja branilce iz postojank nazaj v kup grušč severne fronte.

Mahoma umolknejo nato baterije in isti hip spet naskoči oblegovalci.

A branilci so vedno v pravem času na mestu.

Rdeči se bijejo in naskakujejo ko norci. Strašna je ta bitka za moše iz Alcázarja!

Ze sedemdeset dni so zaprti v trdnjavo, prestali so tisočero pomanjkanje, njih telesa so oslabiljena. A siloma zberejo vse svoje moči. Zdaj je boj za vse, za uspeh, ki bo krona teh sedemdesetih dni.

Več ur traja bitka.

Francisco beži z Bernardom in nekaterimi tovariši v neki »postojanki« med razvalinami.

Pisatelj se pogovarja s podpolkovnikom Tello, vrhovnim poveljnikom toleske fronte, po osvobojenju Alcázarja.

Njih obrazi so umazani od prahu in blata. Oči se jim vročeno svetijo nad vdrtimi lici. Tako utrujeni, tako strašno izmučeni so.

>Roke, roke,« misli Francisco. >Komaj jih morem še iztegniti, komaj držati puško. A ne sme jih povešiti.« Zabičava si v glavo:

>Moram! Vzdržati! Moram!« In strelja v nasprotnike, ki naskakujejo Alcázar. Komaj da se še zaveda, kaj počneja. Ve le to: tiste, bližajoče se, temne točke, tiste množice ne smejo priti semkaj, sicer je se izgubljeno.

Le kar naprej, kar naprej! Teško, divje diha, sunoma lovi sapo. Lasje se mu sprijemajo na čelu.

>Križ božji, kako dolgo še?

Rdeči streljajo in naskakujejo z besno zagrizenostjo. Toda obleganci jih ne pustijo skozi, z velikimi izgubami se naskoki spet in spet izjalovijo.

Bitka valovi sem in tja.

Slednjič — krog poldneva, popustijo napadi in zamro.

Šest ur je trajala bitka.

Sovražni topovi pošljejo še nekaj granat semkaj, ki jih straže s klici pravočasno nazzanjajo.

Potem dospe drugo, odrediščno obvestilo: >Sovražni topovi se umikajo po cesti v Azucaica—Mocejón.

Kmalu nato pa drugo sporočilo:

Na severovzhodu je videti čete. Naše čete! Maročane in legionarje!

Resnično — z daljnogledom je že moči dobro razločiti uniforme.

Branilci so preveč izmučeni od dolge, težke bitke, da bi se mogli glasno veseliti, a veselje jim zasije na obrazih in v očeh.

Celotna naročnina na:
Lepotno in Ljudsko knjižnico
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA
7 vezanih knjig mesečno Din 25.—
3 vezane knjige mesečno Din 11.—
4 vezane knjige mesečno Din 9.—